

İngiliz Başvekilini bugün Hitlere cevap verecek

Avrupa merkezlerinde dün ortaya atılan soru: Moskova ile Berlin arasında Leh topraklarının taksim şekli hakkında bir anlaşma mevcut değil mi idi, yoksa mevcut anlaşmaya riayet edilmiyor mu?

Alman ordusu işgal ettiği iki şehri dün Ruslara geri verdi

Londra diyor ki	Paris diyor ki	Stokholm diyor ki
"Almanya ve Sovyet Rusya arasında Lehistanın taksimi işinde daha şimdiden ihtilâf çıkmıştır."	"Alman ve Sovyet orduları arasındaki temas, arzu edildiği kadar dostane olmayacaktır."	"Rus müdahalesi Almanyanın Ukranya ve Baltık memleketleri hakkındaki emellerine sed çekmiştir."

İngiltere ve Fransa Rusyayı protesto edecekler, Amerika da Lehistanın taksimini tanımayacak

Londra 19 (Royter) — Lehistanın ve Lehistanla hemhür küçük devlet merkezlerinden alınan haberler ortaya gayet dikkat bir mesele atmaktadırlar.

Bu haberlere göre, Leh topraklarının taksimi hususunda, Sovyet Rusya ile Almanya arasında daha şimdiden ihtilâf çıkmıştır.

Bu vaziyet karşısında, Leh topraklarının ne şekilde taksim edileceğine dair Moskova ile Berlinin evvelce kat'î bir anlaşmaya varmamış oldukları tahmin edilmektedir.

Evvelce yapılmış bir anlaşmanın mevcudiyeti kabul edildiği takdirde ise, tarafeynin bu anlaşmaya riayete mütemayil olmadıkları görülmektedir.

Nitekim, Lwow'un (Lemberg) Alman ordusu tarafından mı, yoksa Sovyet ordusu tarafından mı işgal edileceği henüz kararlaştırılmamıştır. Bu hususta, askerî mümessillerin müzakereye başlayacakları bildirilmektedir.

Alman ordusunun tahliye ettiği iki şehir

Diğer taraftan günlerce Bialistok'u işgal etmiş olan şarkî Prusya kıt'aları, bugün şehri Sovyetlere teslim etmişlerdir.

Bundan başka dün akşam Berestlitovsk'a girmiş olan Alman kuvvetleri de, bugün şehri tahliye etmiş ve Sovyetlere vermişlerdir.

Yeni Lehistanın haritası çiziliyor

Berlindeki resmi mahfeller, yeni bir Lehistanın kurulacağını gizlememektedirler. Aynı mahfellere göre yeni Leh devletinin hududları, harici hiçbir müdahaleye meydan verilmeksizin, münhasıran Sovyet Rusya ile Almanya tarafından

çizilecektir. Çünkü, ancak bu iki devlet şarkî Avrupada nizam tesis etmek hakkına malikdirler.

Yeni Leh devletinin hududları tayin edildiği sırada, milliyet esaslarından maada, memleketin iktisadî ihtiyaçları da gözönünde tutulacaktır.

Gene Alman membalarına göre, Sovyet ve Alman askerî mümessilleri Breslitovsk'ta toplanarak, tarafeyn ordusunun işgal edecekleri mntakaları kararlaştıracaklardır.

İsveçlilere göre Almanya keşmekeş yolunda

Stokholm 19 (A.A.) — Polonyada Rus müdahalesi hakkında tefsiratta bulunan İsveç gazeteleri, bunun, Ukranyanın bir Alman müstemlekesi haline gelmesine ve keza Baltık memleketlerini zaptetmek hususunda Alman rüyasının tahakkukuna mâni olmak suretinde Hitler'in meşhur «şarkı doğru akın» na nihayet verdiğini yazıyorlar.

Gazeteler, Alman - Rus menfaatlerinin taban tabana zid olduğu kanaatini göstermekte ve bundan başka dört milyon Rusun Almanya'yı Polonyada mühim kıtaat muhafazasına mecbur edeceğini kaydedilmektedirler.

İsveç matbuatı, Alman - Rus anlaşmasının Almanya dahilinde bıraktığı fena intibai ayrıca kaydettikten sonra Almanyanın keşmekeş yolu üzerinde bulunduğu neticesine varıyorlar.

Fransız ajansına göre

Paris 19 (A.A.) — Havas Ajansı bildiriyor: Alman ve Sovyet kıtaatı arasındaki temas, Almanyanın ar-

(Devamı 9 uncu sayfada)

Hitlerin nutku

“Almanya teslim olmayacaktır,”

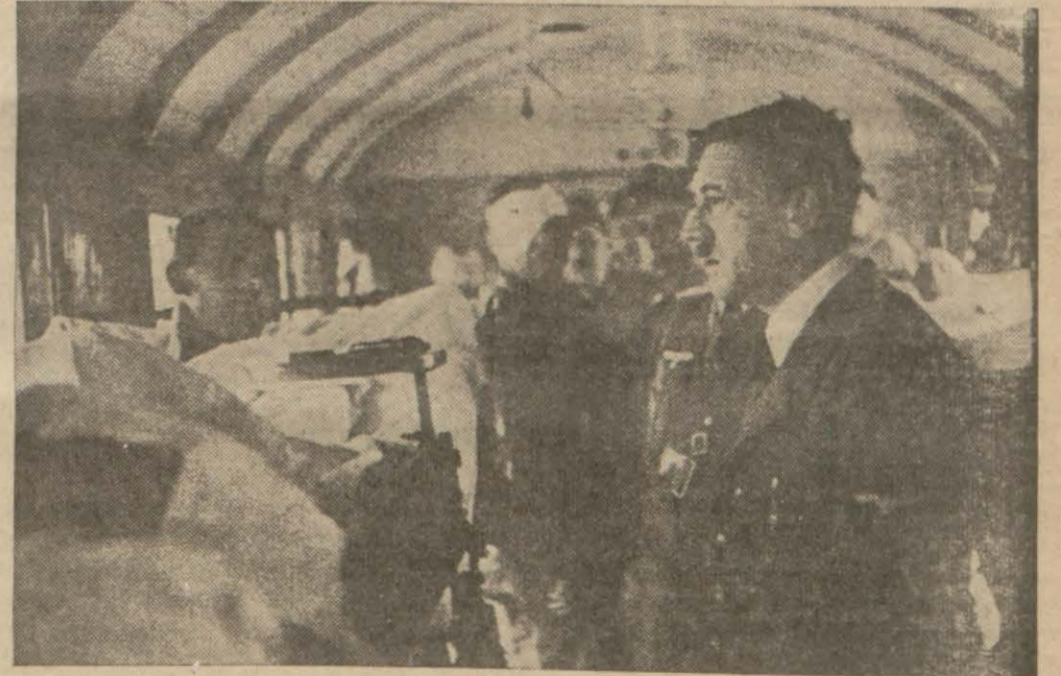
Nutuktan parçalar

İnfial: İngilizler Alman milletini benden soğutmak istiyorlarsa ya bu milleti karactersiz, yahud kendileri kadar aptal telâkki ediyorlar. Bu propaganda komediyenleri evvelâ bize gelip propaganda dersi alsınlar-

İhtar: Alman ordusu sivillere karşı harbetmiyor. Fakat İngiltere'nin ablukası devam ederse Almanya da kendi hattı hareketini ona göre değiştirecektir.

Tehdid: Harb üç sene sürecekmış... Bu biraz da bize bağlıdır. Teslim kelimesi ne üçüncü senenin, ne de yedinci senenin sonunda söylenmeyecektir.

Eğer İngilizler deniz üzerinde kendilerini mağlûb edilmez sanıyorlarsa bizim de mağlûb edilmez vaziyette bulunduğumuz bir silâhı kullanmamız zamanının pek yakında gelebilmesi muhtemeldir. O zaman insanîyet düşüncelerinin ortaya atılmayacağını ümid ederim.

Hitler şark cephesinde yaralı nakleden bir treni ziyareti esnasında

Danzig 19 (A.A.) — Zengin bir şekilde donatılmış olan büyük Pazar meydanında, heyecanlı bir halk kütləsi önünde Führer büyük bir nutuk vermiştir.

Hitler söze şöyle başlamıştır: Bugün ilk defa olarak söz söylediğim bu yer, bugün Nevyork hükümetini teşkil eden araziye ilk beyazlatma yerleşmesi anından yarım asır önce Alman kolonizatörleri tarafından alınmıştır. O zamandanberi bu toprak Alman olmuştur, Alman kalmaktadır. Hepimiz buna kanlı olabiliriz. Alman olarak kalacağız.

Hitler şunları ilâve etmiştir: Harbden sonra bu şehrin mukadderatı, bütün Almanyanın mukadderatını teşkil et-

miştir. Bütün devirlerin en manasız harbi olan Cihan Harbinin kurbanları arasında bu memleket ve bu şehir de bulunmaktadır.

Hayat sahası

Hitler tekrar Versailles muahedesinin aleyhinde bulunmuş ve zorla kabul ettirilen bu sulhün hiç bir meseleyi halletmediğini, bilâkis birçok yeni meseleler yarattığını tebarüz ettirmiştir.

Hitler, 82 milyon Almanın hayat sahasına muhtaç olduğunu kaydetmiş ve Versailles sulhünü yapanların buru hiç nazarı itibara almadıklarını söylemiştir.

Bu 82 milyon Alman, deye bağırıştır, yaşamak istiyor ve yaşayacaktır.

(Devamı 3 üncü sayfada)

Amerika ile Japonya arasında harb tehlikesi

Japon gazeteleri, Avrupa harbi başlayalıberi iki memleket münasebatındaki gerginliğin de fevkalâde arttığını bildiriyorlar

Japonya Alman gemilerine silâh vermiyecek

Tokyo 19 (A.A.) — Bugünkü bütün Japon gazeteleri Japonya ile Amerika arasındaki münasebetlerden bahsetmektedir.

Resmî Japon mehafilin mütaleasına göre, bu münasebetler hiç de nikbinlik verecek mahiyette değildir.

Matbuat Amerikanın Japonyaya karşı aldığı vaziyetin hasnane olduğunu yazarak şu izahatı vermektedir:

Amerika Uzakşarktaki yeni vaziyeti

tanımamakta ve Çindeki hak ve menfaatlerini 9 devlet muahadesi esasları üzerine müdafaa etmekte ısrar ediyor. Amerika şimdiki kadar Çindeki menfaatlerinin zarar gördüğü iddiasıyla 600 hâdiseyi protesto etmiştir. Avrupa harbinin başındanberi - ki İngiliz ve Fransız nüfuzu gerilemiş olduğundan - Amerika Çindeki faaliyetini bir kat daha artırdı. Öyle ki Japonya ile Amerika a-

(Devamı 3 üncü sayfada)

Hariciye Vekili Partide izahat verdi

Türk - İngiliz - Fransız görüşmeleri ve Vekilin Moskova seyahati

Ankara 19 (A.A.) — C. H. Partisi meclis grubu bugün -19/9/1939- öğleden sonra saat 15 de reis vekil Seyhan me'usu Hilmi Uranın riyasatinde toplandı.

İlk defa söz alan Hariciye Vekili Şükrü Saracoğlu, son haftanın siyasi vaziyetini bildirmiş, bu meyanda İngiltere ve Fransa ile müzakere edildi-

(Devamı 3 üncü sayfada)

Cephelerde harb hafifledi

Fransızlar dört denizaltının batırıldığını söylüyorlar

Varşova dün de bon bardıman edildi, Polonyalılar Almanlara karşı 3 yerde mukavemet ediyorlar

Garb cephesinde

Paris 19 (A.A.) — Büyük erkâniharbiyenin tebliği: Evvelki gece Sar'ın garbinde düşme-

(Devamı 8 inci sayfada)

Şark cephesinde

Berlin 19 (A.A.) — Alman ordusu başku mandanlığının tebliği: Şark cephesinde:

(Devamı 8 inci sayfada)

Hergün

İhtikâra karşı mücadele

Yazan: Muhittin Birgen

Son haftalarda İstanbul meyva piyasasında yeni bir hadise göze çarpıyor: Yaş sebze ve meyva kooperatifleri birliği, şehrin bazı semtlerinde birer satış şubesi vücutte getirmiş, bunlar vasıtasıyla halkı satış yapıyor. Bu satış şubelerinin bulun-dukları sahada flatların ucuzlanmış olduğu muhakkaktır; bunu herkes gözle göreberek tesbit edebildiği gibi meyva hallatın mutad piyasa hareketlerini takip edenler de daha iyi anlayabilirler. Birlik tarafından tatbik edilen perakende flatlarının ölçüsü de bu ucuzluğun miyarıdır: Birliğin ifadesine göre bu ölçü, meselâ üzümde, ham maliyet flatının, yani toptan flatla nakliye maliyetinin üzerine yüzde otuz kadar bir zamlarla tesbit ediliyor ki bu, eğer tamamen böyle ise, çok mutedil, hattâ lüzumundan fazla mutedil bir fiat olur.

Fakat, mesele burada değil, bu işin daha enteresan tarafları vardır: İstanbul piyasasına çıkan üzümlerin ambalajında büyük bir inkılab var: Bu ambalaj artık küfe değildir. umumiyetle Avrupahlıların yaş meyvalarda kullandıkları küçük kutu ambalajı, birliğin bir teebbüsü sayesinde, bizde de kullanılmaya başlamıştır. Bunun faydalarını saymak uzun sürer; müstahş, küfeye üzümü doldururken eline geçen salkımı, çürüğü, çarığı ve hamı ile, rastgele bu ambalaja dolduramaz. Çürük çarık üzüm gönderen müstahş zahirde kârlı görürse de hakikatte zararlıdır: Küfenin içinde ne çıkar, ne kadar fire vereceğini hesap edemiyen mütevasstı tacir, bu mali ayrıntıyı hesaplamayı unutmaz. Zaten, müstahş küfeyi doldururken insafsızlık göstermesi bile almış kiloluk sığlet içinde oradan oraya nakledilen bu üzüm, perakende dükkâncılarına gelineye kadar kendiliğinden bozulur. Şunu da unutmamak lazım gelir ki, en vicdanlı müstahş bile bu küfe ambalajında, vidadını susturmuş mecburdur; sade küfede değil, her nevi büyük ambalajlarda, bir taraftan görenek, diğer taraftan «kurunun yanında yaş ta yanar» kaidesi onu, kalite ihtimamını unutmaya sevkeder. Halbuki, küçük ambalajda buna imkân yoktur; bu usul sayesinde müstahş, mütevasstı ve müstehtlik arasında aldatma ve aldanma ihtimalleri kendiliğinden bertaraf olur.

Bu yeni ambalajın halde üzüm flatları üzerinde yaptığı tesire de bakalım: Küfe içindeki üzüm iki veya üç kurusa satılırken yeni ambalaj içindeki üzüm yedi kurusa satılır. Yani üzüm, perakende mağazalarında on kurusa satılırsa satıcı için kazanç emniyeti altındadır. Belki bu yüzde otuz nisbeti azdır, birlik belki bu usulü tadile mecbur olacaktı, fakat, şurası muhakkaktır ki, bu yeni ambalaj, hem müstahş, hem müstehtlik lehinde bir inkılab mahiyetini haliz buluyor.

★

Daima söylerim ve her vesile ile tekrar ederim ki, «ihtikâr» denilen şey, bir maldan çok para kazanmak için onu ucuz alıp pa-hali satmak usulünün mahsulü değildir. Avam arasında «ihtikâr» denilen ve hakikatte, kendi kendisine doğma bir «pahalılık» tan ibaret bulunan şey, yalnız teşkilâtîsizliğin eseridir. Meselâ, bizde umumiyetle zannedilir ki seyir satıcılık, ucuzluk âmilidir. Hayır, teşkilâtîsizlik, başbozukluk, perişanlık, hiç bir iyi şeyin âmilli olamaz. Meselâ, eğer sebze ve meyva kooperatifleri meyva birliğinin müdahalesi olmasaydı, üzümü küfe ambalajından kurtarmanın çaresi bulunmazdı. Ecadad yadigarı olan bu küfe, rastgele doldurulmuş üzümle oradan oraya seyahat ve bağdan İstanbula gelinceye kadar üzüm, sarımsak, hırpalanmak, havasız kalmak neticesi olarak, kusmen şaraba inkılab ettirilmiş müddette bütünden türlü türlü piyasa fenahlıkları doğmamak kabli değildi ve böyle bir teşkilâtın müdahalesi olmadıkça küfeyi ortadan kaldırmanın çaresi bulunmazdı. Bir teşkilât, ise, kendi işini edici elini koyduğu zamanda böyle bir inkılab - evet, inkılab - kolayca tahakkuk eder.

Fakat, bu bahiste göze çarpan şey bundan ibaret değildir. Devlet tarafından sıkı bir kontrol altına alınmış, onun maddî yardımı ile işleyen bir kooperatif teşekkülü meydana haline girip, tüccar gibi, kâhmal gibi işlemeye başladığı zaman, Ticaret Vekâleti - mizde, maliyemizde, belediyemizde gerek halde ve gerek perakende piyasasında ceryan eden işlerin bütün mana ve mahiyetlerini derhal öğrenmiş bulunur. Çünkü, kooperatif ne İktisad Vekâletinin bir «memuru» u, ne bir tahakkuk şubesi, ne de bir belediye zabıtasıdır. O da bir tacirdir ve halin içinde ve piyasada ne olup bittiğini hergün kendi tüccar gözle görür, her şeyin doğrusunu bilir ve işlerin hakikatine vâkıf olur. Dünyada bundan daha mükemmel bir kontrol tasavvur edilemez. Kooperatiflerin oynadıkları en büyük rol de budur. Bilhassa, bugünkü gibi müstesa zamanlarda, bu kontrola ne kadar çok ihtiyaç vardır. Eğer Türkiye'de bir istihlak kooperatif teşkilâtı olsaydı «İhtikâra mücadele» diye bir takım kanunlara, idare hareketlerine ve zabita müdahalelerine hiç lüzum kalmaz, bütün müstehtlikler, kendi teşkilâtları vasıtasıyla bu kontrolü bizzat temin ederler ve bütün hareketi nizam ve intizam altına alırlardı. Heyhat ki, Türkiye, Avrupa dünyasının bu bakımdan en geri, en zavallı ve en acınacak bir memleketi olarak, dünyanın bu yeni kargaşalık devrine, İktisadî manasile, bir kere daha silâhsız gi-

Resimli Makale:

Darbeyi yememeğe bak...

Ben enseme inen baltaya bakarım, sapını tutan el is - Sen darbeyi yememeğe bak, yedikten sonra sebebi ve veranın şahsiyeti ölüye hayat vermez.

SÖZ ARASINDA

Tiyatro mektebi Talebelerinin dersleri

Amerikada tiyatro san'atı öğreten müteaddid mektepler vardır. Bunların çoğunda dersler açık havada verilir ve talebe kırlarda öpüşme sahnelerini talim ederler. Resimde de bu derslerden birini görüyorsunuz.

riyor!

Bunun sebebi yalnız cehalettir. Bizim aramızda müteaddid ferdi ve içtimai cehalet, geçirdiğimiz uzun sulh senelerini bu sahada iyi kullanmamıza mâni olan cehalet! Eğer dünyada harb uzar ve günün birinde Türkiye'de yakından alâkadâr ederse bu teşkilâtîsizliğin acısını çekeceğiz.

★

Yaş meyva ve sebze kooperatifleri birliğinin meyva halinde ve İstanbul piyasasında yaptığı bu inkılab, şu surlarda bizim elimize verdiği misalle, çok hususî bir ehemmiyet kazanır. Ayam arasında «ihtikâr» denilen ve hakikatte avamın da disiplinsizlik, elbirliği ve iş birliği yapmama yollu, bilhassa beslemeğe çalıştığı pahalılık, yalnız perişanlığın mahsulü olan bir pahalılıktır. Bu pahalılıkta mütevasstın rolü yüzde onsa, diğer âmillerin rolü muhakkak yüzde doksan'dır.

Bugünlerde devlet «İhtikâra» karşı tedbirler almaya hazırlanıyor. Bu tedbirler, sırf idarî ve inzibatî mahiyette kaldıkça bunların da pahalılığın artmasına yardım edeceklerinden hiç şüphe etmiyelim. Bir taraftan istihsal hayatımız, öte taraftan da müstehtliklerimiz bugünkü perişanlık içinde yaşadıkça, idare memurunun, mahkemelerin ve zabitanın yapacakları yardımlar, ancak hayati biraz daha pahalandırılmaya vesile olurlar. Bunun için, Türkiye'yi yavaş yavaş bir harb İktisadiyatına doğru götüren bugünkü şartlar arasında bu bahse yarın tekrar avdet edeceğim.

Muhittin Birgen

İSTER İNAN, İSTER İNANMAI

Fransız hükümeti Paris halkını şehri boşaltmaya davet etti:

Merkezden uzaklaşan halka nüfus başına günde 7 frank verecektir.

Paris şehri ufak büyük herhangi bir tehlikeye maruz sanmayınız, yüzlerce kilometre ötede bütün Fransız hududu, çelik bir çemberle sarılmıştır. Herhangi bir istilâya maruz kalmasına ihtimal verilemez.

Evet ama bir tayyare hücumuna karşı da uyanık bulunmalı, bazı şehirlerde nüfus kesafetini eksiltmeli.

Almanlarla Fransızlar ve İngilizler arasında zmnî bir anlaşma var gibidir, her iki tarafta da aynı derecede tahribkâr, öldürücü tayyare kuvveti bulunduğuna, yekdiğ-

rine aynı derecede zarar verebileceklerine göre hava kuvvetini cephe dışında kullanmıyorlar. Fakat buna rağmen ne olur ne olmaz düşüncesiyle gene ihtiyath bulunmalı.

Yalnız Paris gazeteleri söylüyorlar:

— Halk şehirden çıkmak istemiyor, yapılacak maddî yardıma ehemmiyet vermiyor.

Niçin?

Gene Paris gazeteleri söylüyorlar:

— Çünkü filân memleketle az çok alakası olan bir aile falan memlekete yollanmak isteniliyor da ondan, diyorlar. Mümkündür, fakat biz bazılarının 30 sene sürecek bir harbden bahsetmelerine rağmen Fransız ailesini Paris'ten uzaklaşmamaya sevkeden sebepler arasında yakın bir sulh ümidinin de rol oynadığına inanıyoruz, ey okuyucu sen:

İSTER İNAN, İSTER İNANMAI

Hergün bir fıkra

Sana da öğretim

Bir gün bir yeniçeri yolda bir hristiyanı yakalamış:

— Müslüman olacaksın, yoksa kârışmam!

Demiş.

Hristiyan tirtir titriyerek sormuş:

— Müslüman olayım amma, müslüman olmam için ne yapmam lazım?

Yeniçeri biraz düşünmüş:

— Haydi, demiş, şimdi işine git, ben öğrenirim, sonra sana da öğretirim.

Sabık Arnavudluk Kralı Londra'da

Sabık Arnavudluk Kralı, Zogu'nun, ansızın Londra'ya geldiğini ve bir müddet orada kaldıktan sonra tekrar Paris'e dönüğünü, oradan da sabık kraliçe Jeraldin le birlikte yeniden İngiltereye dönceğini ajanslar haber verdi. Burada sabık kralı, Londradaki otelinden çıkarken görüyorsunuz.

TAKVİM

Rumî sene		20		Arabî sene	
1155	Eylül	Resmî sene	1939	1358	Hizir
7				135	
ÇARŞAMBA					
GÜNEŞ		Şaban		İMŞAK	
S. D.		S. D.		S. D.	
5 4		4 05		9 58	
11 34					
6					
Öğle		İkindi		Akşam	
S. D.	S. D.	S. D.	S. D.	S. D.	S. D.
Z. 12 07	15 35	18 11	19 45		
E. 5 55	9 24	12	—	1 32	

Londra hayvanat Bahçesinin aslanları

Bir ihtiyat tedbiri olarak kapatılan Londra hayvanat bahçesinin aslanları, başka bir yere nakledilmişlerdir. Aslanlar, yeni yerlerini yadıngamışlar, ü-lerlerine garib bir miskinlik çökmüştür. Londra hayvanat bahçesinin en sevilen aslanı, resimde gördüğünüz gibi yattığı yerden kumladamamakta ve mütemadî-yen esnemektedir.

Ömründe kadın görmiyen papas

Yunanistanda, Tsalyada Tolotes isminde bir keşiş son nefesine kadar yaşadığı Meteora manastırında 82 yaşında olarak ölmüştür. Son deminde bile dua kitabını gözüksüz okuyabilen papaz ömründe ne bir kadın, ne de bir kadın resmi görmemiştir. Tolotes 1857 senesinde bir zelzele esnasında doğmuş, gözlerini açar açmaz doğduğu ev çökmüş, o civarda sarp bir kayalık bulunan ve yardımı koğan Meteora papazlarının birisi tarafından manastıra götürülmüş, orada büyütülmüştü.

Sığınakta doğan Fransız yavrusu

Geçenlerde düşman tayyarelerinin geldiği haberi verilince, Paris sığınaklarından birine iltica eden Parisliler, garib bir manzara ile karşılaşınca heyecanlanmışlar, sonra da bu hadisenin arzettığı sevinçli safhasile de neşelenmiş, kahkahalarla gülmüşlerdir.

Hâdisesudur: Alarm esnasında hâmile bir kadın, sancuları tutarak sığınakta bir kız doğurmuştur.

Sözün kısası

Beşeriyetin ıztırabı İstismar edilmeli mi?

E. Ekrem Talu

Bir aralık Kadırgadaki eski Tıbbî mektebine devam etmişim. Orada Dellasuda Faik Paşa namında muhterem bir hocamız vardı. Derdi ki: — Eczacılık âmme hizmetlerindendir. Eczacı kazanç hususunda başka tacirler gibi hareket edemez. Ettığı ve fazla kazançta kalkıştığı gün mesleğe hiyanet etmiş olur.

Rahmetliden ders gören benim gibi, benim neslime mensub birçok kimseler hâlâ mevcuttur. Ve bunlar da onun bu sözlerini elbette işitmışler, hafızalarında saklıyorlardı.

Faik Paşanın Beyoğlunda kendi eczanesi de vardı. Senelerce, dürüstlüğü ile şöret bulan bu eczane onun ölümünden sonra kapandı. Fakat açık bulduğu müddette de meslekdaşlarına ibret teşkil etti.

Hakikaten, eczacılık başka ticarete benzemez. Eczacı, beşeriyetin ıztırabını dindirmek hususunda hekimin gayretlerini, himmetlerini tamamlar. Vazifesinde, diğerlerinin vazifelerinde bulunmayan bir kudsiyet vardır. Eczacı bir nevi filantrop'dur. Fakülleden diploma aldığı günden itibaren hemcinslerinin sıhhat ve hayatı için çalışacağını, kendi vicdanına karşı zimnen taahhüd eder.

Bu taahhüde riayet eden çok muhterem şahsiyetler tanıdım ve tanıdım. Bit-tabi kendi menfaatlerini gözetmişlerdir. Lâkin, bununla beraber halkın kendî hizmetlerine arzı ihtiyac eylemesini bir zaruret ve bir ıztırabın icabı olduğunu da takdir ederek insaf ve itidalden hiçbir zaman ayrılmamışlardır. Bunlardan sağ olanları tebciil, Hamdi bey gibi, Etem Pertev gibi, aramızdan ayrılmış bulunanları da rahmetle yâdedirim.

Fakat, görüyoruz ve işitiyoruz ki, Türk eczacılığının bu ezeli insanîyet ve fazilet düsturlarından ayrılan veya ayrılmak temayülünü gösterenler varmış.

Filhakika, dışarıdan kulağımıza akse-den sikâyetyler, bazı müstahzarat üzerinde cirkin bir ihtikârın başlamış olduğunu gösteriyor. Baş ağrısına ve kırıklığa karşı kullanılan maruf bir Alman müstahzarının 30 dan 60 kurusa fırladığını ve bunun dahi herkese verilmediği bana birkaç taraftan söylendi.

Aynı zamanda, hekimlerin hastaları na tavsiye ettikleri gene herhangi bir yabancı müstahzarın da üzerinde yazılı muayyen fiatından çok pahalya satıldığı kuvvetle rivayet edilmektedir.

Bu iddiaların kontrolü ve sebebiyet verenlerin cezaya çarptırılmaları hükümetimize düşen bir vazifedir. Ancak bir de vicdanî ve insanî bir vazife vardır ki o da alâkadâr ferdlere terettüb eder.

Beşeriyetin ıztırablarını istismar etmek cinayete çok yakın bir harekettir!

E. Ekrem Talu

Hükümetimizin çiftçiye yardımı

Çukurova pamuklarının mübayaasına başlandı

Adana 19 (A.A.) — Beynelmilel vaziyet dolayısıyla Çukurova pamuk rekoltesinin satışında çiftçinin karşılaştığı güçlükleri göz önüne alan hükümetimiz, çiftçi elindeki pamukların Ziraat Bankası tarafından normal bir fiatla mübayaasına karar vermiş ve mübayaa vaziyetini tesbit etmek üzere Ziraat Bankası Umum Müdürü muavini Hulki Alısbah Adanaya gelmiştir.

Ziraat Bankası dünden itibaren mübayaaya başlamış ve ilk hamlede 82.000 kilo pamuk mübayaaya eylemiştir. muhtelif kalitelerden olmak üzere pamuklar otuz bir elit otuz beş kuruş arasında mübayaaya edilmektedir.

Çiftçimiz, hükümetimizin bu büyük yardımından dolayı minnettedir.

Belediyeler Bankası umumî heyeti toplandı

Ankara 19 (A.A.) — Belediyeler Bankası senelik umumî heyet toplantısını bankanın umumî merkez binasında yapmıştır.

Umumî heyet bankanın bu altıncı hesab devresine aid idare meclisi ve murakiplar raporlarıyla bilanço ve kâr ve zarar hesaplarını tetkik ve tasdik ile idare meclisini ibra etmiştir.

Umumî heyet bankanın 1939 malî yılı için murakıblığa tüccardan B. Adnan Talayı seçmiştir.

Selânik fuarı

Atina 19 (A.A.) — Atina ajansı bildiriyor:

Beynelmilel Selânik fuarı resmen 24 Eylülde açılacaktır.

Yabancı pavyonların hazırlıkları Cuma günüye kadar ikmal edilecektir.

TELGRAF HABERLERİ

Hitlerin dünkü nutku

İngiliz Başvekili Çemberlayn Alman Devlet Reisine bugün mukabele edecek

(Başarafa 1 inci sayfada)

Hitler, Versailles sülhünü yapanların, hayat sahalılarının tarihî tekâmülleri hakkında hiç malumatları olmadığını, bunların her türlü atonomik anlayıştan mahrum bulduklarını söylemiş ve şunları da ilâve etmiştir:

Polonya

Polonya devleti bir mantıksızlığın mahsulüdür. O zaman Polonyaya ihak edilen bütün bu muntakalar tekâmüllerini yalnız ve yalnız Alman enerjisiyle, Alman yaratıcılığına borçludur, kültürel ehemmiyetlerini, yalnız Alman milletine borçludur. Bu Polonya devleti, Alman kolonizasyonunun zararına olarak genişlemiştir. Polonyalılar, bizzat kendilerinin tesis etmedikleri bu kültürü idame edemezlerdi. Elli sene daha geçseydi, Almanların barbarlıktan kurtarılmaları, topraklar gene barbarlığa avdet edeceklerti.

Avusturya gibi

Hitler bundan sonra Polonyanın, tıpkı eski Avusturya gibi birçok milletlerden mürekkep bir memleket olduğunu ve bir tazyik rejiminin hüküm sürdüğü bu yerde Almanların 20 senedir fena muameleye maruz kaldıklarını söylemiştir.

Buna rağmen, demıştır ki, her işde olduğu gibi burada da adillane bir tesviye sureti bulunmayacaktır. Mareşal Pilsudski ile anlaşmaya, iki memleket arasında sulhü bir anlaşmaya yol açabilecek bir itilafa varmaya muvaffak olmuşum. Öyle bir itilaf ki, Versailles muahadesinin yarattığı şeyleri pes-nen tasvir etmiyor, bilakis bu muahedeyi bir barafa bırakarak makul ve tahammülü kabul bir komşuluğun esaslarını vazediyor. Fakat Mareşal Pilsudski'nin ölümünden hermen sonra, Almanya'ya karşı korkunç bir mücadele başladı.

İki vaziyet

Hitler bilhassa iki vaziyetin tahammülferse olduğunu tebarüz ettirmiştir:

Almanyanın haricinde kalan Danzig ve bir Koridorla Almanya'dan ayrılmış bütüncü bir eyalet...

Führer bundan sonra Polonya ile yapılan müzakerelerin bir tarihçesini yapmış, çok mütevazı diye tasvir ettiği kendi tekliflerinden bahsetmiş ve Polonyanın seferberlikle, tedhişle buna cevap verdiğini, Beckin de Berlin'e gelecek yerde Londra'ya gittiğini söylemiş ve şunları ilâve etmiştir:

Hitler bundan sonra, Churchillin, Edenin, Duffcooperin isimlerini zikrederek, İngiliz devlet adamlarına hücum etmiş ve:

Bunlar, demıştır, harbe teşvik ediyorlardı ve onlar için Polonya sadece bir bahane idi.

"Lehliler Berlin'e gelmediler"

İngiliz garantisi ve harb tahrikçilerinin mücadelesi olmasaydı, Ağustosun son günlerinde sulhü bir tesviye sureti bulmak kabili olacağını tebarüz ettiren Hitler, fakat, demıştır, Lehliler Berlin'e gelmediler ve son teklifleri kabul etmediler.

Hitler sözünün bu noktasında «dost İtalya» tarafından yapılan sulh teklifine işaret etmiş:

"İngilizler aldandılar"

Bunu ben de kabul ettim, fakat İngiltere reddetti ve Alman milletine, kabulü imkânsız teklifleri havi iki saat müddetli bir ultimatom göndermek cürdünde bulundu. demiş ve şunları ilâve etmiştir:

İngilizler aldandılar Bugünkü Almanya ultimatom gönderemez. Bunun üzerine, harb ve icar edilen Polonya harbi itilâh ettik, o harb ki, onu isteyenler için en büyük marifet değil, en büyük sukutu hayali olmaktadır.

Esirler ve şanaim

Hitler bundan sonra Reich ordusunun ve Alman askerinin büyük meziyetlerini methü sena etmiştir. Hitler Polonyanın yok olduğunu Alman kitabının Brest - Lemberg hatlarını tutmakta olduklarını, Alman kollarının bu sabah Kutnoda 70 bin esir aldıklarını, Brest - Lemberg hatlarının garbinda bulunan Leh ordusu bakayasının da birkaç gün içinde teslim olacağını, veya silâhlarını bırakacağını veyahud da mahvedileceğini söylemiştir.

Hitler şimdiye kadar 300 bin askerini, tahminen 2000 sübayın ve birçok generallerinin esir edildiğini de söylemiş, Leh askerinin kahramanlığını kabul eterek, yüksek kumandanlığını tenkid etmiş, sonra da uzun uzadıya, Polonyalılar tarafından yapılan gadgarca harekâtlardan bahsetmiştir.

Alman - Rus anlaşması

Hitler bundan sonra demıştır ki: Polonyada vaziyet, bu milletin münemesiyle belki de makuliyet ve hükümet tarafında müzakereye girişmeye imkân verecek şekilde idare ettik. Bir taraftan da Rus-

ya Polonyadaki Beyaz Rusya ve Ukranya etnik gruplarının menfaatlerini himaye için müdahale mecburiyetinde kaldı. Fransa ve İngiltere şimdi Alman - Rus anlaşmasını korkunç bir cinayet telâkki etmektedirler. Bir İngiliz bunun iki yüzü olduğunu söylemiştir. İngilizler bunu daha iyi bilirler. Ben öyle zannediyorum ki, İngiltere, bolşevik Rusya ile demokrat İngiltere arasında anlaşmanın imkânsızlığına mukabil nasyon - sosyalist Almanya ile bolşevik Rusya arasında bir anlaşma yapılmasına muvafak olmak elverişli bulunması keyfiyetini iki yüzü telâkki etmektedir.

Dört senelik harbin tecrübeleri

Hitler şunları ilâve etmiştir:

Şimdi size bazı izahat vermeliyim: Rusya ne ise odur, Almanya da ne ise öylece kalmaktadır. Fakat Alman ve Rus hükümetlerinin bildikleri bir şey var: Ne Almanya, ne de Rusya garb demokrasilerinin menfaati uğruna bir tek adam feda etmeyeceklerdir. Devletler ve milletler için dört senelik bir harbin tecrübeleri kâfidir. Çok iyi biliyoruz ki birbirimizi takiben garb demokrasilerinin idealleri için çarpışmak şerefine mazhar olmuştuk. Şimdi kendi menfaatlerimizi bizzat ele almak niyetindeyiz ve iki en büyük millet aralarında anlaşmaları takdirde bu menfaatleri en iyi bir şekilde ele alabileceğimizi anladık.

Bu şu bakımdan daha ziyade kolay olacaktır:

Alman siyasetinin hedefleri

Çünkü Alman haricî siyasetinin hedeflerinin hududsuz oldukları hakkındaki İngiliz iddiaları bir yalandır ibarettir. İngiliz devlet adamlarının bu yalanlarının aksini sülyatla isbat edebildiklerinden dolayı çok memnunuz. Almanyanın Ural'a kadar Avrupa'ya hâkim olmak niyetinde olduğunu iddia edip duranlar, Alman siyasetinin hedeflerinin hududunu nihayet öğrenmekle bahtiyar olacaktırlar. Bu suretle bir harb sebebi onların elinden aldığımız zannediyoruz, çünkü onlar harbi hududsuz harb gayeleri besleyen şimdiki Alman rejimine karşı yaptıklarını söylüyorlar.

Almanyanın gayeleri mahud

İngiliz dünya imparatorluğuna mensub e-fendiller: Almanyanın gayeleri çok mahududur. Biz Ruslarla bu gayeler hakkında konuşmuş ve onları, alâkadar en yakın komşularımızdır. İngilizler bu yüzden Ruslarla bir itilafa gireceğimizi düşünüyordular. Fakat biz bunu yapmayacağız. Alman - Rus anlaşması, şimdiki Alman rejiminin dünyaya hâkim olma arzusuyla, bundan önce kuvvamiyan bir devlet adamlarına bu kâbusunu her taraf etmiştir. Almanyanın Ukranyayı fet-hetmek istediğinin doğru olmadığını öğrenince sükûnet bulacaksınız. Bizim çok mahud menfaatlerimiz var. Bununla beraber, bu menfaatleri, nereden gelirse gelsin, her türlü tehlikeye karşı müdafaa'ya karar verdik.

Nihai hal tarzı ne olacak ?

Geçen on sekiz gün, bizim kendimizi şu nun bunun eline bırakmak niyetinde olduğumuzu bütün dünyaya anlatmaya kâfi gelmiştir. Bu geniş arazideki nihai hal tarzı ne olacak? Bu her şeyden önce, burada müdafaa edilecek en mühim menfaatlere sahip bulunan iki memleketin bileceği meseledir. Almanya mahud, fakat sarsılmaz ve değişmez talepleri sürmüştür. Ve bunları şu veya bu suretle tahakkuk ettirecektir. Almanya ve Rusya bu feshetmiş merkezinin yerine, ve hak telâkki edilebilecek bir vaziyet ikame edeceklerti.

Eğer garb, bu hiç bir zaman olmaz ve biz ise ve bilhassa İngiltere buna üç, dört ve hatta sekiz sene sürecek bir harbe mukavemet etmiş bulunduğunu söylerse, buna şu cevabı vereceğim:

Kat'i hududlar

Almanya kendi imparatorluğunun garb ve cenubunda büyük fedakârlıklar yaparak kat'i hududlar kabul etti. Almanya, bu fedakârlıklarla kat'i sulhe varmak arzusunda bulunuyordu. Eğer bazı harb isteyenler Avrupa sülhünü muhakkak bozmak istemeselerdi buna muvaffak ta oluyorduk. İngiltereye veyahud Fransaya karşı harb için hiç bir gayem yoktur. Alman milletinin de bu hususta herhangi bir gayesi mevcut değildir.

İktidar mevkiine geldiğindenberi, umu mi harbdeki eski muhasımlarımızla yavaş yavaş itimadlı münasebetler tesisine çalıştım.

Almanya - İtalya

Vaktile Almanya ile İtalya arasında mevcut bütün gerginlikleri izleye gayret ettim ve şurasını memnuniyetle müşahede ederim ki Mussolini ile şahsî münasebetler sayesinde bu mümkün olmuştur.

Almanya - Fransa

Fransa ile de aynı şeyi yapmağı tecrübe et-

tim. Sar meselesinin tasfiyesinden sonra derhal, garbda her türlü hudud tadilinden resmen vazgeçtim. Bütün propaganda ser-visini, bu fikrin üzerine tevcih ettim ve Fransayı kuşkulandıracak her şeyi ortadan kaldırdım.

İngiltereye karşı yaptığım teklifler ma-lumdur. Ben, İngiliz milleti ile samimi bir dostluk istiyordum.

Polonya dirilmeyecek

İngiltere bütün bunları reddetti ve şimdiki Almanya'ya harb yapmak fikrindedir. Buna şu cevabı vereceğim:

Polonya, Versailles şekli ile kat'iyen bir kere daha dirilmeyecektir.

Propaganda dersi

Eğer buna rağmen İngiltere daha şimdiden harb gayelerini değiştirmek ve hakiki emelinin bugün Almanya'da mevcut rejime karşı harb yapmak olduğunu söylemek isterse, buna da şu cevabı vereceğim:

Eğer bir Alman rejimi, Churchill, Duffcooper, Eden Efendilerin tasvibine iktiran ederse, bunların parası ile yaşayan bu rejim, Almanya için tahammül edilmez bir rejim olur. Düşmanlarımız tarafından tasvib e-dilmemekle gurur duyuyoruz. Ben, onların hücumuna uğradığımdan dolayı mütehirim. Eğer bunlar, Alman milletini benden soğut-mak istiyorlarsa, ya bu milleti karakterlessiz, yahud kendileri kadar aptal telâkki ediyor-lar. Nasyonall sosyalist Alman devletin bir-liği, sarsılmaz bir sadakatle teassüs etmiş-tir. Bu efendiler sundan emin olsunlar ki, gü-lünç bir propaganda ile Alman milletini mağ-lûbiyete götürmeyeceklerdir. Bu propagan-da komedyenleri, evvelâ bize gelecek pro-paganda dersi alsınlar.

"Fransız neferine acırım"

Bu harbin üç sene süreceğini söylüyorlar. Sebepini bilmediler, halde carıpan Fransız neferine acırım. Eğer harb üç sene sürece-kse bu biraz da bize bağlıdır. Teslim kelmeli, ne üçüncü senenin sonunda, ne dördüncü senenin, ne de yedinci senenin sonunda söylenmeyecektir. Alman milleti, bu mücadelede mağlûb olmayacak ve daima daha ziyade kuvvetlenecektir. Eğer bir bozukluk çıkarsa bu, plutokrat memleketlerde, milletler üze-rine hakimiyet esasına dayanan dünya im-paratorluklarında çıkacaktır.

Aynı usullere mukabele

Bir şeyden emlinim: O da, bize meydan okuyanlara cevap vereceğiz ve muhasımlara, kendilerinin kullandıkları aynı usullere mu-kabele edeceğiz. Eğer İngilizler deniz üze-rinde kendilerini mağlûb edilemez sanıyor-larsa, bizim de mağlûb edilmez vaziyette bu-lduğumuz bir silâhı kullanmamız zama-nının pek yakında gelebilecektir. O zaman birdenbire insanîyet düşüncelerinin ortaya atılmaya başladığını ümid ederim.

Alhuka devam ederse

Hitler, Alman hava kuvvetlerinin sivilere karşı harb etmemek emrini aldığını ve sivilere karşı harbetmemiş bulunduğunu söylemiş, fakat eğer İngilizler enternasyonel hukuka tetabuk etmezlerse, Almanya devam e-tmeye karar vermiştir. Bu ilâve eylemiştir.

İngilterenin gayesi

Hitler netice olarak demıştır ki: İngilterenin gayesi bir rejimle mücadele et-mek değil, Alman milletine karşı mücadeledir. Aksülamel geçilmeyecektir. Almanya teslim olmayacaktır. Almanyanın akıbeti ne olacağını çok iyi biliyoruz. King Hall bunu bi-ze haber verdi. Birincisinden daha beter bir Versailles muahadesi... Son haftalar zarfında Alman milleti yalnız vahdetini değil ma-neviyatının esurane olduğunu da isbat etmiştir. Alman milleti 1914 dekenden çok fazla sevkli ve... bir har-bin bütün feaatlerini biliyoruz, fakat bu harbi kazanmağı... verdik, artık ok yaydan çıkmıştır.

Almanların tek arzusu

Führer son olarak Almanların bir tek arzusu olduğunu ve bunun, yalnız birkaç şah-sın istediği bir harbin lüzumsuzluğunu, baş-kalarının da anlanmaları olduğunu söylemiş ve nutkunu bitirirken Danziglilere şöyle hitab etmiştir:

Gelecek aylar ve gelecek yıllar zarfında her Almanın katlanacağı güçlükler ne olursa ol-sun bu milletin ayrılmaz bütünlüğünü mü-dirik bulursanız bu güçlükler daha kolay ta-hammül edilebilir. Eğer bu daha birak-mamağa azmetmiş olduğum halde, bu bütünlük için... Almanları, Alman kalmıştır ve uğruna ölüme kadar mü-cadeleye azmetmiş bulunduğumuz bir Al-man milleti ve bir Alman Reichi mevcut ol-duğu müddetçe, Alman olarak kalacaktır.

Varşova Belediye Reisinin radyoda hitabesi

Londra 19 (Hususi) — Hitlerin nutkunu

müteakib, Varşova belediye reisi bu akşam radyo vasıtasıyla bir hitabede bulunarak, Hitlerin yalanlarına kat'iyen inanmayacak-larını söylemiş ve Alman - Rus müsterek istilâsına karşı sonuna kadar mücadele ede-ceklerini bildirmiştir.

Varşova tekrar bombardıman edildi

Belediye reisi, Varşovanın bugün tekrar Alman tayyareleri tarafından bombardıman edildiğini ve birçok sivilin öldüğünü ayrıca ilâve etmiştir.

Leh sefirinin hitabesi

Paristeki Leh sefiri de, bu akşam Lehistan halkına hitaben radyoda bir nutuk söylemiş ve halkın ümitsizliğe kapılmalarını, ni-hai zaferden ve mütefekillerden emin ol-malarını, azimle mücadeleye devam etmele-rini tavsiye etmiştir.

Beneşin Çeklere hitabesi

Eski Çekoslovakya cümhuriyeti Beneş de, radyoda Çek millete hitab ederek, vatan-daşlarını Hitlerizme karşı amansız bir mü-cadeleye davet etmiş ve medeniyetin bu düş-manını ortadan kaldırmak için hiç bir gayret esirgememelerini tavsiye etmiştir.

Çemberlayn bugün nutuk söyleyecek

Londra 19 (A.A.) — Press Asso Ciatl-onun diplomatik muharririnin bildirdi-ğine göre Çemberlayn, yarın Avam Ka-marasında bir nutuk söyleyecek ve ez-cümle, Rus tecavüzü neticesinde vücu-de gelen yeni vaziyeti izah edecektir.

Diplomatik muharrir, bu haberi ve-rrirken, Çemberlayn İngilterenin hedef-lere varacağı kadar harbe devam az-mini bir kere daha teyid edeceğinde şü-phe yoktur, demektir.

Fransızlar nutku nasıl karşıladılar?

Paris 19 (A.A.) — Havas bildiriyor: Sovyetlerin ihanetine borçlu olduğu ve gürültülü bir tarzda istismar ettiği muvaffakiyetin ertesi günü, Hitler, Al-man efkârı üzerinde tesir icra etmek he-defini güden çirkin bir müdafaaaneme irad etmiştir. Hitler, korkunç bir hai-leye sürüklediği Alman milleti huzuru-na kendisini mazur göstermek mecburi-yetini hisseylemiş bulunmaktadı.

Führer, daha fazla artmış bir baya-ğılıkla Alman propagandasının mahud plâğını bir kere daha çevirmişti. Bu nu-tukta, ne Polonya tecavüzleri ve gad-darlıkları hakkındaki yalanlar, ne de Versailles muahadesi hakkında mutad teraneler, ne de Fransa ile İngilterenin arasını açmak hususunda in'anevi manevralar, ne mütemadi korkutmalar, ne hasmane tahkirler, bunların hiçbiri eksik değildir. Führer, harbin sebebi Polonyayın Polonyaya verdiği garantide bul-makta, fakat bu İngiliz garantisinin, biz-zat Hitler'in sözünü inkâr etmesinin, gi-riştigi taahhüdü ihlâl eylesinin ve Avusturyadan sonra Çeko - Slovakya - ya da Çiğnemesinin tabii bir neticesi ol-duğunu Alman milletinden gizlemek te-dir.

Hitler, Polonyanın maruz kaldığı tecavüzü de Danzigi geri almak lüzumu ile izah etmektedir. Halbuki gene Hitler bi-raz sonra Polonyanın yeniden dirilme-sine kat'iyen müsaade etmeyeceğini de bildiriyor. Demek ki Danzig ancak bir bahanedir. Hakikatte Hitlerin emeli, Polonyayı yok etmek ve Avrupayı hâ-kimiyeti altına almak yolunda yeni bir merheleyi daha tesis eylemekti.

Hitler, Polonya hükümetinin Alman ekalliyetine karşı yaptığını iddia et-tiği fena muameleden nefretini bildiri-yor.

Bu Südet hikâyesinin yeniden tek-rarıdır. Fakat Hitler, Polonyada sivil halkın maruz kaldığı korkunç fedakâr-lıklardan hiç bahsetmiyor. O gaddarlık-ları hattâ Ruzvelt itimada şayan vesi-kalara istinaden protestoda bulunmuş-tur.

Mareşal Smigly Ridz Polonyayı terketmedi mi?

Londra 19 (Hususi) — Londradaki Leh se-farehanesinden bildirildiğine göre, Mareşal Smigly Ridz Romanya'ya litica etmiştir. Mareşal, henüz Lehistan topraklarında bu-lunmakta ve askerî harekâtı idare etmek tedir.

Draç limanı açıldı

Roma 19 (A.A.) — Draç limanı seyri-sefaine tekrar açılmıştır.

Rus - Japon ademi tecavüz paktı aktedilmiyor

Tokyo 19 (A.A.) — Hariciye nezareti na-mına söz söylemeye salâh yettar olan bir zat, Japon - Rus mütarekesi hakkında beya-natta bulunarak bu mütarekeyi hiçbir ade-mi tecavüz misakının takib etmeyeceğini be-yan etmiştir.

İki memleket arasında aktedilmiş olan şimdiki itilâfın Avrupanın vaziyetle hiçbir alakası yoktur. Japonyanın Avrupa harbine müdahalede bulunmağı hiç te niyeti yoktur. Yegâne gayesi, bütün vesaitini, bütün ener-jisini Çin meselesinin halli için taksif etmek-tir. Bu maksada Japonya, beynelmîl münasebetlerine müteallik bütün meselelerin halli için bütün ecebî devletlerle itilâflar akdine âmadedir.

Başvekil İtalya sefirini kabul etti

Tokyo 19 (A.A.) — Başvekil ve hariciye nazırı General Akbe, İtalya sefiri Auriti'yi ka-bul etmiştir.

Amerika ile Japonya arasında harb tehlikesi

(Başarafa 1 inci sayfada)

rasındaki gerginlik artmıştır. Assahi Şimbu gazetesi Amerikanın girişmiş olduğu muazzam deniz teslihat programının Japonyaya müteveccih ol-duğunu yazıyor.

Kokumin Şimbu gazetesi Amerikanın Japonya aleyhinde aldığı bütün iktisa-dî, siyasî ve askerî tedbirleri sayarak bu tedbirlerin iki devlet arasında bir harb tehlikesi yaratıp yaratmadığını soruyor ve diyor ki:

Eğer Amerika şimdiki siyasetine devam edecek olursa Japonya hayatî men-faatlerini müdafaa'ya mecbur kalacak-tır.

Japonya ve Avrupa harbi

Londra 19 (Hususi) — Japonya hükû-meti, Alman gemilerinin Japon liman-larına sığındıktan sonra silâhlanma-larına müsaade etmeyeceğini, zira böyle bir hareketi bitaraflığa muğayir olaca-ğını alâkâdarlara bildirmiştir.

Kobe limanına sığınmış olan «Şarn-horst» Alman gemisi, silâhlanma teşeb-büsünde bulunmıştı.

Sünerbank Ve Etibank

Ankara 19 (Hususi) — Sünerbank ve Etibank idarelerinin birleştirilmesi ve ayrıca endüstriyi finanse edecek bir banka kurulması hakkındaki kanun lâyiha-sını hükümet yakında Meclise verecek-tir.

Hariciye Vekili Partide izahat verdi

(Başarafa 1 inci sayfada)

mekte olan nihai muahedenin şart-larını sayan memnuniyet bir tarzda ilerlemiş olduğunu anlatmış, bugün-lerde yapacağı Moskova ziyareti hak-kında da malûma; vermiş ve Vekilin beyanatı grupun umumî tasvibine iktiran etmiştir.

Bundan sonra bütçe encümeni reisi İsparta mebusu Mükerrer Ünsal söz alarak dünkü Meclis ruznamesine da-hil iken encümen namına kendi yap-tığı teklif ile gelecek celseye tehir e-dilmiş olan ve Büyük Millet Meclisi binasında bir sığınak inşası için başka bir tahsisatla münakale icrasına dair bulunan maddenin daha evvel Partide müzakere edilmesi maksadile tehiri istenilmiş olduğunu anlatmış ve bu bapta cerevan eden müzakere so-nunda şimdiki Meclis binasında sığınak yapılması için münakale yapı-lmaması kararlaştırılmıştır.

Grup ruznamesine dahil diğer iki takrirden Manisa mebusu Refik İn-cenin bugünkü teaclarına göre İda-rede bazı tedbirler alınması hakkın-daki şümüllü teklifinin daha evvel grup idare heyetine teşkil edilecek bir komisyonla müzakere tasvib o-lunması ve Konya mebusu Dr. Osman Şevki Uludağın hava tehlikelerine karşı halkın korunması tarzında mü-teallik alınacak tedbirler hakkındaki sualine de Dahiliye Vekili Fâik Öz-trak tarafından cevap verilmiş ve bu cevap grup umumî heyetine tasvib olunmuştur.

Ruznamede müzakere edilecek başka madde olmadıktan sonra riyasetçe celseye nihayet verilmiştir.

Hariciye Vekili yarın akşam Ankaradan hareket ediyor

Ankara, 19 (Hususi) — Hari-ciye Vekilimiz Şükrü Saracoğlu Moskova'ya gitmek üzere Perşembe akşamı buradan İstanbul'a hare-ket edecektir. İstanbuldan va-purla Sovyet limanlarından birine gidecektir.

Şehir Haberleri

Fırınlara İslahına başlanıyor

Ziraat Vekâleti, mütehasısları vasıtasıyla şehrimizdeki değirmenlerin vaziyetini tetkik etmiş, değirmenlerden çıkan unları tahlil ettirmiştir. Tetkikat neticesinde değirmenlerin matlûba muvafık tarzda çalışmaları ve islaha muhtaç bir tarafları bulunmadığı, elde edilen unların en iyi cins unlar olduğu tesbit edilmiştir.

Unlarımız yüzde sekiz sık eleklerden bile geçirilebilecek vaziyettedir. Gene Ziraat Vekâletinin tetkikatına nazaran bu işte iptidai olan fırınlardır. Fırınlara islahına belediye tarafından başlanacaktır. Fırınlarda hâlen yüzde dört sık elekler vardır. Bunlar kaldırılacak, yerlerine yüzde altı sık elekler ikame edilecektir. Bu usul iyi netice verirse belediye bu husustaki islahatına devam edecektir.

Poliste :

Kadın yüzünden bir adam arkadaşını yaraladı

Dün gece Abanoz sokağında bir adam arkadaşını sustaki çakı ile yaralamıştır. Aram Emine adındaki bir kadının evinde eğlenmekte olan Dursun ve Ali isimlerinde iki arkadaş bir hayli rakı içtikten sonra bir kadın meselesinden aralarında kavga çıkmışlardır. Bir aralık Dursun sustaki bir çakı ile Aliyi muhtelif yerlerinden yaralamıştır. Dursun yakalanmış, Ali tedavi altına alınmıştır.

Bir sarhoş bir sinemanın camlarını kırdı

Taksimde oturan seyyar çalgıcı Hüseyin dün gece sarhoş bir halde İstiklal caddesinden geçerken İpek sinemasının cam vitrinine yumruk vurarak kırılmış, kırılan camlarla elinden yaralanmıştır. Hüseyin tedavi altına alınmıştır.

Bir yük arabası bir otobüle çarpıştı

Kadının kullandığı 2620 sayılı yük arabası evvelki gün Sirkeci'de Asmalıkahve sokagından caddeye çıkarken, Maçka - Beyazıt hattına işliyen ve şoför Hayrinin idaresindeki otobüle çarpışmıştır. Bu müsademe arabanın içinde bulunan hamal Mehmed adında biri sarıntıdan yere düşerek kulağından yaralanmıştır.

Yaralı kadın tedavi altına alınmış, kaza etrafında tahkikata başlanmıştır.

Bir otomobil bir kadına çarptı

Şoför Sadrinin idaresindeki 3017 sayılı otomobil Fenerde Mürselpaşa caddesinden geçerken kucakında torunle karşı tarafa geçmekte olan Mazalıt adında bir kadına çarparak yaralanmasına sebebiyet vermiştir. Yaralı kadın tedavi altına alınmış, suçlu şoför yakalanmıştır.

Bir taş parçası altında kalan amele

Kâğıthane'de kum tüccarı Acem Alinin taş ocağında çalışan Şaban oğlu Hüseyin üzerine büyük bir taş parçası düşmüş, ameleyi ağır surette yaralamıştır. Hüseyin, Beyoğlu hastanesine kaldırılmıştır.

Ev sahibi ile kiracı kavgası

Kasımpaşada Büyükpıyalade Hıfâf sokak 3 numarada oturan İbrahim oğlu Ziya, aynı sokakta 11 numarada oturan Fevziye ile bir kira yüzünden kavga etmiş, Fevziye Ziyanın başına bir ocak demiri vurarak ağır surette yaralamıştır. Yaralı Beyoğlu hastanesine kaldırılmıştır.

Şehir İşleri:

Galatasaraydaki karakol binası yıkılacak

Belediye Galatasaraydaki karakol binasını satın alacak ve yıkacaktır. Sümerbank karakol binasının ancak 85 bin lira mukabilinde satılabileceğini ileri sürdüğü için, belediye bu fikrinden sarfı nazar etmiştir. Binayı Maarif Vekâleti alacak, yıkturacak ve mektebin önü açılmış olacaktır.

Mühim bir afyon hırsızlığı meydana çıkarıldı

Emniyet Müdürlüğü bir müddetten beri tahkikatle meşgul olduğu bir afyon çalınma ve satılma hâdisesini son erdirerek faillerini adliyeye teslim etmiştir.

Aldığımız malûmata göre külliye bir miktara baliğ olan bu hırsızlık ve memnu satış hâdisesi şu suretle cereyan etmiştir: Toprak Mahsulleri Ofisine aidi Bahçekapıdaki aynıye deposunda sandıklar içinde bulunmakta olan afyonların gün geçtikçe üçer beşer kilo eksildiği alâkadar memurlarca tesbit edilerek keyfiyet zabıtaya bildirilmiştir.

Bu arada şehrimizin bazı yerlerinde de bir takım kimselerin afyon sattığı görüldüncü, zabıta tahkikatını bu nokta üzerinde derinleştirmiş ve bu suretle hırsızlık hâdisesinin köyü anlaşılarak aynıye deposu müstahdemlerinden Talât adında biri yakalanmıştır.

Aynıye deposunda sevk memurluğu yapan Talâtın muhtelif zamanlarda depodaki sandıkları kırarak afyonları çaldığı ve bazı kimselere sattığı tesbit edilmiştir. Suçu bu tarzda 500 kilo afyon çalıp sattığını itiraf etmiştir.

Talât Emniyet Müdürlüğünde yapılan isticvabında başka suç ortakları olduğunu da söylemiş, böylece ambar kâtiibi Faik, depo muhafızı Fahri, Ofis amelebaşlarında Nusret ile birlikte, mesruk malı satın alanlardan 11 kişi aynı suçtan dolayı dün adliyeye verilmişlerdir.

Müddeumumilik, suçluları 4 üncü sorgu hâkim Saminin huzuruna çıkartmıştır. Hâkim, yapılan isticvabı müteakib, maznurlardan Talât, Faik ve ve Nusretin tevkiflerine karar vermiş, diğerleri serbest bırakılmıştır.

Maznurlardan vekserisi, isticvablarında bu sirkatle alâkalı olmadığını, Talâtın taziyik altında kendilerini işe soktuğunu ileri sürmüşlerdir.

Tahkikata devam edilmektedir.

Müteferrik :

Bir Mısır prensesi 2000 lira teberrü etti

Hidiv İsmail Paşa kerimesi ve Mısır kralı birinci Fuadın halaları Prenses Nimet Muhtar, Kadıköy Parti başkanlığı vasıtasıyla Halkevine bin ve Kızılaya ayrıca bin lira teberrü etmişler ve bu paranın Kadıköy fıkarcasına hasredilmesi arzusunu izhar etmişlerdir. Bu kıymetli yardım ve hayırpencerlik Kadıköy Halkevi tarafından şükranla karşılanmıştır.

Üniversite asabiye başasıstanı

İstanbul Üniversitesi aklıye ve asabiye başasıstanı doktor Rahmi Duman Avrupa'dan gelmiştir.

Bükrüş büyük elçimiz dün şehrimize geldi

Hamdullah Suphi rıhtımında Bükrüş büyük elçimiz Hamdullah Suphi Tanrıöver, dün Romanya vapurı ile Köstenceden şehrimize gelmiştir. Hamdullah Suphi Galata rıhtımında Vilâyet erkânı ve dostları tarafından karşılanmıştır. Bükrüş büyük elçimiz buradan Ankara'ya gidecek ve birkaç gün sonra Bükreşe dönecektir.

İhtikâr şikâyetleri tetkik ediliyor

Muhtelif emtia fiatlarında ihtikâr yapıldığı hakkındaki şikâyetler Ticaret Odasında teşekkül eden komite tarafından tetkik edilmektedir. Bazı firmaların satışlarında fatura vermekte olmalarına rağmen, bu kabil satışlara şikâyetler de kabul ve tahkik edilmekte ve kamaat hâsil olduğu takdirde keyfiyet tesbit edilerek Vilâyete bildirilmektedir. Hükümetçe tanzim ve Meclise sevkedilecek men'i ihtikâr kanunu lâyihasının kanuniyet kesbetmesini müteakib şimdiden alınan tedbirlerle memlekette hiç bir ihtikâr hareketine meydan bırakılmıyacaktır.

Bir müessesenin ayın 11 inde piyasadan topladığı 500 lira kıymetindeki elektrik akümüllâtörlerini üç gün sonra 1450 liraya ve gene bir firmanın da beş buçuk kuruşa olan fayansları 12 kuruşa sattığı tesbit edilmiştir.

Bu ve buna benzer bütün şikâyetler komitece alâka ile takip ve kabul edilmektedir.

Mahkemelerde :

9 günlük bir çocuğun ölümü etrafında tahkikat yapılıyor

Müddeumumilikçe 9 günlük bir çocuğun şüpheli görülün ölümü etrafında tahkikat yapılmaktadır.

Tophanede Caferye sokağında oturan Tanaş isiminde birinin, nikâhsız yaşadığı kandan bir çocuğu dünyaya gelmiş, fakat çocuk doğduğunun dokuzuncu günü ölmüştür. Cesedin dün adliye tabibi Enver Karan tarafından yapılan muayenesinde, ölüm şüpheli görülerek, morga nakline karar verilmiştir.

Asya vapurunu soyanların muhakeresi son safhaya vardı

Bundan bir sene evvel Paşabahçesi açıklarında demirli duran Asya vapurunu, kıymetli aksamını çalıp, satıktan sonra batırmaktan suçlu Hasan, Ali, Şevket ve sandalet Nurlinin Ağırcezaada görülen duruşmaları, dün son safhaya varmıştır.

Suçluların Hasana kendinin ıera tarafından vapura bekle tayin edildiğini, civar halka yadıktan sonra, arkadaşlarıyla birlikte endişesiz vapura girip çıkmağa başlamıştır. Bu müddet zarfında vapuru demir aksamını, döşemelerini sökerek, Nurlinin sandalle İstambulda taşımış ve satmışlardır.

Fakat neticede iş meydana çıkmış ve suçlular da yakayı ele vermişlerdir.

Dünkü celsede iddianamesini söyleyen müddeumumi Feridun, suçluların sirkatten hareketlerine uyan ceza kanununun 64 ve 493 üncü maddelerle tecziyelerini, gemiyi batırdıkları sabit olmadığından, bu cihetten de beraatlerini istemiştir.

İcra daireleri tapu dairesine nakledilecek

Yeni teşkilât dolayısıyla tapu binasının alt katına taşınan bazı hukuk mahkemelerinin, yerin müsadesezliği yüzünden, burada tam verimle çalışamaları görülmektedir.

Bu sebeple buraya icra dairelerinin nakli ve icraların adliyede işgal ettikleri kısmın da hukuk mahkemelerine tahsisi kararlaştırılmıştır.

Bütün İstanbul halkı hazırlanınız. Bu mevsimin ilk büyük

Gangster filmi BATAKHANE ÇOCUĞU Baş Rollerde:

BRUCE CABOT - BEVRLY ROBERTS Bütün Amerika'ya meydan okuyan müthiş halk düşmanı GANGSTER'in heyecanlı maceraları İstanbulda ilk defa BUGÜN matine-lerden itibaren

ALKAZAR Sinemasında BAŞLIYOR

TIYATROLAR Raşid Rıza E. Sadı Tek Tiyatrosu Bakırköy Miltiyadide Beşte Gelen

Hâdiseler Karşısında

Okuyucuların mektubları

Okuyucularından bir mektub aldım. Mektubun hülâsasının hülâsası şudur:

«Siz muharrirler, bugünlerde harbden başka bir şeyden bahsedemiyor musunuz?»

Okuyucuma bir fıkra anlatayım: Adamın biri iki elinin (baş parmaklar hariç) diğer dört parmağını birbirleriyle kenediler, ve baş parmaklarını aşağıdan yukarıya doğru hareket ettirerek birbirlerinin içinden geçirmek suretile vakit geçirirmiş. Karşısında oturan ve onun hareketlerini takip eden birine merak olmuş:

— Siz, demis, bundan başka bir şey bilmez misiniz?

Öteki cevap vermiş:

— Bilirim!

Aşağıdan yukarı doğru hareket ettirerek birbirlerinin içinden geçirdiği baş parmaklarını bu sefer yukarıdan aşağı doğru hareket ettirmeğe başlamış.

Fıkrayı anlattıktan sonra okuyucuma cevap verebilirim:

«Biz muharrirler muharebeden de bahsedebiliriz.»

İkinci okuyucum bir kadındır, ırk merakına düşmüş.. bana yazdığı mektubunda dünyadaki ırklar hakkında kendini tenvir etmeni istiyor.

Bu hususta fazla bir bilgim yoktur. Mektebde iken dört ırk bulunduğunu ve bunlara ırkı ebyaz, ırkı asfar, ırkı ahmer, ırkı esved denildiğini öğrenmiştim.

Okuyucumun mektubunu aldıktan sonra bu dört ırkın mensublarının kimler olacağını düşündüm ve şu neticeye vardım:

İrki asfar: Birkaç sene evveline kadar moda olan oksijenli saçlıların ırkı.

İrki ebyaz: Oksijenin kararını kaçırıp bu yüzden saçları beyazlanmaların ırkı.

İrki ahmer: Saçlarını kına ve zerdeçalı kızıl boyayanların ırkıdır ki, bir iki sene zarfında bu ırk mensubları pek fazlaşmışlardır.

İrki esved: Tabii yaşayan yani siyah saçları boya görmemiş kimselerin ırkı. Diğer üç medeni ırk arasında bu ırk iptidai telâkki edilirler.

Üçüncü okuyucum bir sual soruyor: — En doğru Avrupa haritasını nerede bulabilirim?

Cevap vereyim: — Okuyucum bir kaç sene sonra bir kere daha sorunsun belki o zamana kadar nerede bulabileceğini öğrenir, ve ona söyleyebilirim.

Dördüncü okuyucum, Şevkiyenin çalınan bin lirasından bahsediyor.

«Bizde artist parasızdır, dersiniz, halbuki Şevkiye bin lirayı üzerinde taşıyacak kadar paralı imiş.» diyor.

Karımın hakkı var, bu işde bir yanlışlık olsa gerek, ya Şevkiye artist de değildir, yahud da bin lirayı çalmamıştır. Fakat gene kat'i bir şey denemez; para ile imanın kimde olduğu bilinmez ki!

Beşinci okuyucum mektub yazacaktı amma kendinden evvel mektub yazmış bir okuyucumun mektublarıyla günümü gün ettiğini haber almış olmalı ki, mektubunu başka bir gün yazıp göndermeyi düşündü. Ben de bu yüzden yazmış bu kadarla kesmek mecburiyetinde kaldım.

İsmet Hulusi

Bunları biliyor mu idiniz ?

Ayakkabıdan banyo

Ayakkabı şek -

linde banyo hiç

gördünüz mü ? ..

Çok eskiden ban -

yoların bu tarzda

yapılmaları âdet -

ti. Sonraları bu

şekil değiştirildi.

Ve bugün gördüğümüz banyolar yapı -

ldı.

Dünyanın en küçük devleti

Dünyadaki en

küçük devleti Hind -

distanda bulunan

Avasar devletidir.

Nüfusu otuz iki ki -

şiden mürekkebe -

dir. Evlerinin sa -

ysını on ikiyi geçmez. Babadan evlâda

intikal eden bir krallıktır. Senelik büt -

çesi 180 liradan ibarettir.

Kendinden büyüğünü yutan balık

Avcı balık ismi -

ni verdikleri bu

balık başının üle -

rinde yanan bir

lâmbaya benzer ı -

şıklı bir uzva ma -

lâktir. Kendi cis -

sesinden bir misli büyük olan balıkları

yutabilir.

Tuzlalardaki yeldeğirmenleri

Buğday öğüten

yeldeğirmeni tar -

zında yeldeğirmen

leri bazan daha

başka işlere de ya -

rar. İşte bu yelde -

ğirmeni bir deniz

kenarında yapı -

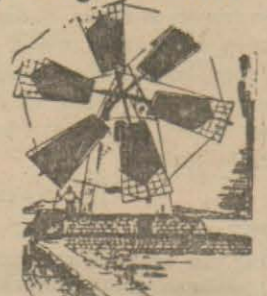
lmıştır. Deniz su -

yu bu değirmen vasıtasıyla tuz havuzla -

rına aktılır. Tuz havuzlarında birikmiş

sular tebahhur eder. Ve tuz havuzunun

dibinde kalır!

Boyunlarında tahta taşıyan borçlular

Çinin bazı uzak

eyaletlerinde borç -

lu olanların borç -

larını tamamen ö -

dedikleri ane kadar

boyunlarına

tahtalar geçiril -

mesi âdettir. Eğer

bu âdet medeni

Avrupa memleket -

lerinde de cari ol -

saydı, herhalde

boyunlarında taht -

ta taşımayanların

sayısı yüzler hane -

sini aşmazdı.

GÖNÜL İŞLERİ

Evlü bir erkeğe Musallat olan Evlü bir kadın

S. H. M. rumuzile aldığım mektubda okuyucum bana diyor ki:

«Evlüyüm, dört çocuğum var. Bir karı koca ile tanıştık. Kadın bana karşı fazla alâka gösterdi. Ben bunu doğru bulmadım. Fakat kadın fazla ısrar gösterdi, bana arzularını açıkça anlattı. Kadına evli olduğumu, çocukları bulunduğunu, hareketinin yanlışlığını izah ettim. Fakat lâf anlatmak kabil olamıyordu. O gittikçe bana daha yakın olmak istiyor, emrivakiller ihdasına çalışıyor. Kocasile de görüşüyordum. Karisile aramızda olanlar yüzünden adama karşı mahcup bir vaziyetim vardı. Mahallemi de -

ğıştirdim. O da mahallesini değiştirdi, ve benim taşındığım mahalleye

taşındı. Aileme bu kadına yüz vermemelerini söyledim. Fakat kadın aileme nüfuz edebilmişti. Nihayet aileme her şeyi açık söyleyemedim. Çünkü üç çocuğu olan bir kadın, ve hiçbir şeyden haberi olmayan bir erkekte ibaret o aile mahvolacak, bir yuva yıkılacaktır. Söyleyin ben ne yapayım?»

Okuyucum, bu sırnaşık kadına hiç yüz vermemelidir. Hattâ ona hakaretle muamele de edebilir. Kocasına söylemekle tehdit etmelidir. Tâ ki kendinden onu vazgeçirebilsin. Okuyucum, iyi insan bu belli; kadını nasihatle yola getireceğini zannetmesi iyiliğinden neşet ediyor. Fakat nasihat anlamıyana karşı şiddetli davranmak icab eder. Kadınlar izzeti nefislerinin kırılmasına pek tahammül edemezler. Okuyucum bu kadının izzeti nefisle de oynayabilir.

Netice hayır olduktan sonra böyle vasıtalara müracaattan çekinmemelidir. TEYZE

LÂLE

Yarın akşam bütün dünyayı hayran eden büyük filmlerinden birine başlıyor. Sinema âleminin gözbebekleri olan:

BETTE DAVIS - LOLA LANE

DAMGALI KADINLAR

Filminde her kalbe gizli hayatlarının esrarını... Her gönüle dertli aşklarının ızdırabını... Her insana korkunç damgalarının kara lekelerini anlatacak.

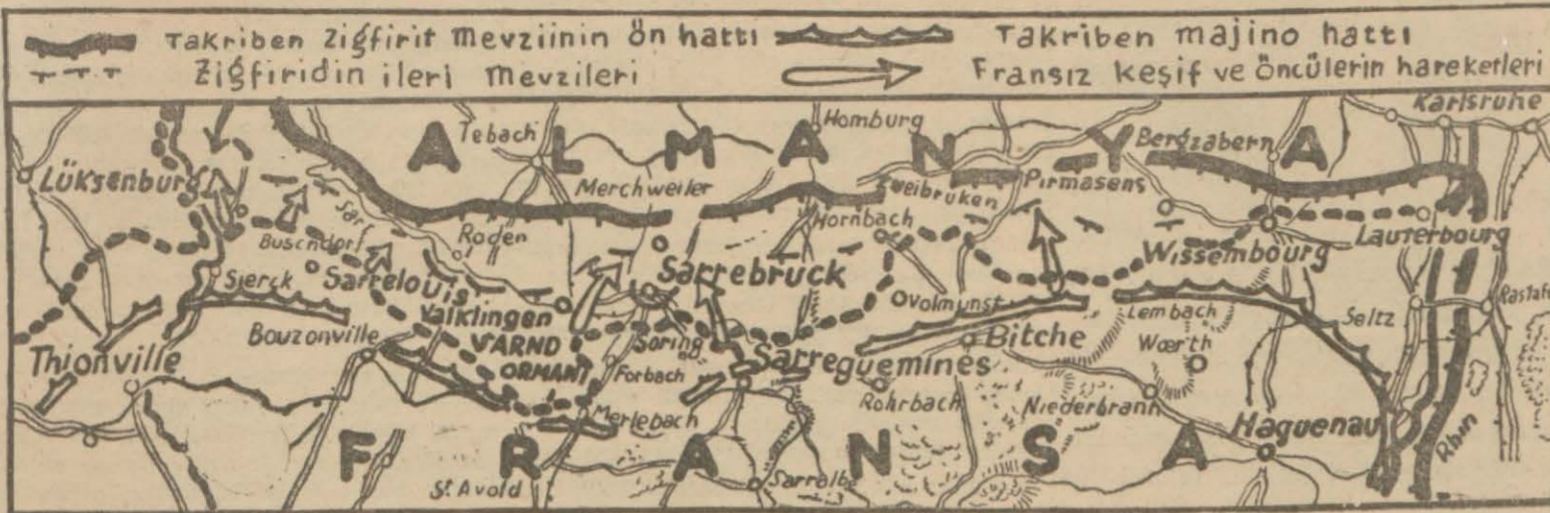
İlaveten: En son Metro Jurnal

Numaralı koltuklar ve locaları evvelden aldınız. Tel; 43595

Polonyada serbest kalan Alman ordusu garba mı yollanacak?

Bu takdirde Zigfrid ve Majino hatlarına düşecek yeni vazifeler

Yazan: Emekli General H. Emir Erkilet

Garb cephesini gösterir harita

Almanlar Lublini aldıklarından ve Lembergi tamamen kuşatmış olduklarından Lehistan'da şimalden cenuba doğru Bialystok - Brestlitovsk - Włodzimier - Lemberg hattını tutmuş ve bu suretle Lehistanın 2/3 ünü işgal etmiş oluyorlar. Şu anda Lembergde, Varşovada Modlinde ve Kutno şarkı ile Wizigrodun cenub batısı havasında, yani aşağı Vistül ile buna dökülen Bzura arasında, mahsur Leh kuvvetlerinden başka ehemmiyete alınabilecek her hangi seyyar bir Leh kuvveti kalmamıştır.

Fakat yukarıda savdığımız yerlerde mahsur olan Leh kuvvetleri az bir seyler değildir. Hatta Alman resmi tebliğine göre Kutno ile Wizigrod arasında mahsur olan Leh kuvvetleri bütün Leh ordusunun dörtte biri olarak tahmin olunmaktadır. Leh ordusu takriben 60 tümen olduğu için, tebliğe göre, burada mahsur kuvvetin 15 tümen olması lâzım gelir. Fakat hakikatte burada bu kadar kuvvet olamaz. Maamafih Lembergde, Varşovada, Modlinde ve Kutno - Wizigrod arasında mahsur kuvvetleri mecmuu 15-20 tümen kadar olabilir. Ancak bunlar için her hangi bir halâs ümidi olmayacağına göre yakında teslim olmalarına ve bu suretle Alman ordularının Polonyadaki işlerinin büsbütün bitmesine intizar olunabilir.

O halde bundan onra gözümüzü muhtemel diğer darülharbeler çevirmek ve fikrimizi buralarda cereyan edecek vak'alarla meşgul etmek muvafık olur. Çünkü Lehistan'da işsiz kalan birçok Alman hava ve kara birliklerinin başka semt ve istikametlere gitmek üzere daha şimdiden muharebe sahalarından geri çekilip toplanmaya başladıkları muhakkaktır.

Bu birlikler kendilerini taşıyacak olan demiryolu istasyonlarına varmak için tabiatile ve yerine göre birkaç günler gerye yürümek mecburiyetindedirler. Çünkü Alman hududlarla Vistül nehri arasındaki demiryollarının birçok köprü ve istasyonları tahrib olunmuş farzulunabilir.

Lehistan'dan tedricen geri alınarak başka semtlere naklolunacak olan Alman kuvvetleri 2500-3000 uçakla takriben 70 tümandır. Bu tümenlerin hiç olmasa 15-20 kadari kuvri veya zırhlıdır. Ancak bu muazzam kuvvetin ne tarafa tevcih olunacağını ve ne gibi vazifeler alacağını şimdiden bilemeyiz. Fakat Almanya, İngiltere ve Fransa ile harb halinde bulunduğundan Lehistan'da serbest kalacak olan Alman kuvvetlerinin gönderilecekleri semtler garb hududları olması en çok muhtemeldir.

Şimal denizle İsviçre arasında Holanda ile Belçikanın bitaraf olmaları ve Almanyanın İsviçre ile beraber bunların da bitarafilıklarına riayet etmesi ihtimaline göre Almanya için, Fransaya karadan taarruz imkânı ancak İsviçre ile Lüksemburg veyahud Belçika arasındaki Ren - Sar sahalarına münhasırdır. İsviçre hududundan Lauterburga kadarki Ren muntakası da iki tarafın taarruzuna müsaid olmadığı cihetle Almanlar için taarruzun elverişli yegâne yer Ren ile Mozel arasındaki muntaka olur, ki zaten Fransızların 15 gündanberi kara harb hareketleri buraya münhasır kalmıştır.

Almanlar garbda tedafül ve şarkta taarruz hareket ettiklerinden harbin başlan gıcındanberi daha çok Almanların Zigfrid mevzi vazife görmüş ve Fransızların meşhur Majino müstahkem mevziine bir iş düşmünyerecek adı bile çokça bahis mevzuu olmuştur. Fakat Almanların yakında şarkta tamamilen serbest kalacaklarına göre eğer büyük kuvvetlerini garbi tasarlarsa bundan sonra, ağılebi ihtimal en ziyade alınacak olan mevzi Zigfrid yerine Majino olacaktır.

Alman müstahkem mevziinin yalnız ileri mevzileri bile, Alman ordusuna şarktaki işini bitirmek için lâzım olan zamanı kazandırdık

Majino hatında toprak altında kuvvet nakliyatı

ları için Zigfrid müstahkem mevzi uhdesine düşen ilk sevkiloevsi vazifeyi fazlasile görmüş sayılabilir. Fransızlar, 15 muharebe gününde, Ren ile Mozel arasındaki Alman hudud topraklarında kazanmış oldukları yerlerin azami derinliğini 20 Km. olarak bildiriyorlar, ki bu da tabiatile Sarrebrückun cenub batısındaki Warnat ormanının Fransaya doğru teşkil ettiği çıkıntidan hesab olunmaktadır.

Polonya harekâtının her türlü hesap ve tahminlerin fevkinde olarak, pek çabuk nihayete ermesinin Zigfrid hattının vazifelerini kolaylaştırdığı aşikâr olmakla beraber bu hattın çok fak kuvvetlerin taarruzlarına karşı bile daha pek çok zaman kazanabileceği muhakkaktır.

Bu münasebetle şunu da tesbit edelim ki Polonya harekâtının tahminlerimize göre bir aydan daha evvel bitmesinde âmli olan şey Leh ordusunun sarık, yani Rusyaya doğru ricat etmek istemesi ve cenuba, yani Romanya'ya çekilmesine de maddeten imkân olmamasıdır.

Fransızlarla İngilizlerin 15 günde Zigfrid hattını yaramamalarının başlıca sebebi ise Ren ile Mozel arasındaki taarruz müsaid cephenin cem'an 140-150 Km. raddelerinde dar olması ve Alman müstahkem mevziinin gerek ileri ve gerek iç arazisinin derinliğine doğru her türlü vasıtalarla tahkim edilmiş bulunmasıdır.

Taarruz cephesinin dar olması, bunun nisbeten çok az kuvvetlerle müdafaaını kolaylaştırdığı gibi, müstahkem mevziin derin olması onun az zamanda yarılmasını mümkün kılabilir. Almanların ifade ve tarifine göre Zigfrid mevziinin önünde ve bizzat mevziin 25 ilâ 50 Km. derinliklerinde bir santimetrik bile yer yoktur ki ileriden ve yandan müessir top ve makineli tüfek ateşine maruz bulunmasın. Keza mevziin önünde ve içerisinde müteaddid ve mahfuz telörgülü, beton kasıklı veya beton duvarlı mâniler vardır ve bunlara yere ve betona gömülmüş zırhlı kuleler içerisindeki toplarla beton yuvalar içindeki makineli tüfekler atış altına almaktadırlar. Almanlar bilhassa yan ateşlerine ehemmiyet vermişler ve bütün silâhları ona göre araziye dağıtıp yerleştirmişlerdir. İşte Fransızlarla İngilizlerin

iki hafta zarfında, değil asıl mevzi yarınak hattı bütün ileri arazisini dahi ele geçirememelerinin sebepleri bunlardır.

Alman ordularının şimdi şarkta serbest kalmaları dolayisile garbda Zigfrid ve Majino mevzilerinin taarruz ve müdafaa vazifeleri arasında bir değişiklik olması muhtemeldir. Bununla beraber Almanların dar bir taarruz muntakasında başlarını Majino duvarına çarpmak istemeyerek bu hattın şimal veya cenublarından dolaşmayı tercih etmeleri muhtemeldir.

Fakat ne olursa olsun Alman orduları yalnız başlarına Fransız ve İngiliz ordularını kolaylıkla mağlûb edeceklerini düşünemezler. Bu vaziyette İtalyayı harekete getirmeğe mecbur olmadan evvel Hitlerin İngiltere ve Fransayı yeniden sulhe davet etmesi pek muhtemeldir.

O halde bu sulh teklifine İngiltere ile Fransanın cevaplarını öğrenmeden herhangi sarih ve kat'î hükümlerde bulunmak vaktisiz olur.

H. E. Erkilet

İhracı memnu olmayan maddeler İngiltereye takasla ihraç edilecek

İngiltere ile ticaretimizde üzüm, incir ve fındık mahsullerimizden başka diğer bütün mahsullerinin de takas suretile İngiltereye ihraç edilebileceği Ticaret Vekâletinden şehrimizdeki alâkadarlara bildirilmiştir. Bittabi ihracı memnu maddeler takas mevzuu haricinde kalacaktır. İtalyadan da bugünlerde fazla mal getirmeğe başlamıştır. Bu mallar 20 Ağustos tarihinden evvel yapılan siparişlerdir.

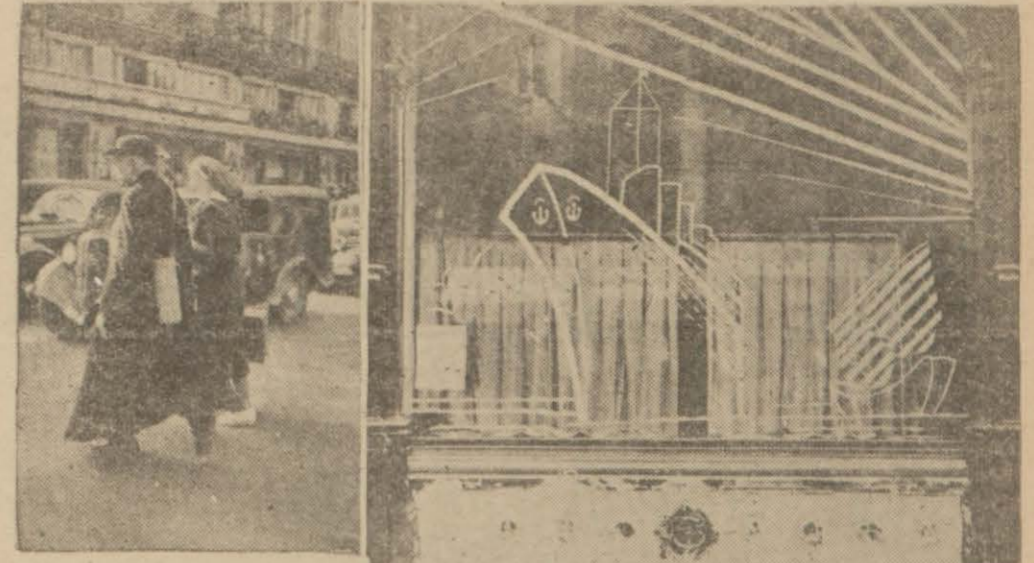
Cenubi Amerikaya da son günlerde ihracat yapılmaktadır. Cenubi Amerikadan memleketimize mühim miktarda kahve gelecektir. Siparişler verilmiştir.

Gıda maddelerinde ve melbusatta ucuzluk başladı

Bütün gıda maddelerinde ve melbusatta ehemmiyetli bir ucuzluk göze çarpmaktadır. Toprak mahsulleri ofisi Trakya muntakası sert buğdaylarında tenozzülle mâni olmak için mibayaya faaliyetine geçmiştir.

Paris mektupları

Paris şehri bugün asırlarca evvelki Parise benziyor

Pariste mağazalar hava hücumlarından korunmak için sağdaki resimlerde görüldüğü gibi sekilde tedbir almışlardır. Camekânların arkalarına yapıstırılacak kâğıdların bunları patlıyan bombaların hâsıl ettikleri hava tazyiki ile kırılmaktan muhafaza edeceği anlaşılmıştır. Bazı mağazalar kâğıdları gelişigüzel yapıstırmaşlar, bazıları da bunlara dekoratif şekiller vermişlerdir. Soldaki resim de gaz maskesini yanında taşıyan bir rahibi gösteriyor...

Paris (Hususî) — Belki asırlardanberi Paris, akşamın alaca karanlığını, şafağın akıllığını unutmuştu. Erken yanan, geç sönen elektrik lâmbaları bu ışık şehri tam bir gündüz ziyasından doğrudan doğruya Paris gecesinin pürülüşüne nakleler, Paris gecesinin şehri âyininde birdenbire bol ışıklı sabahına ulaştırırdı.

Şimdi ışıkların eksiltilmesi bu güzel şehre alaca karanlıkların manzarasını tattırmağa başladı.

Paris halkı Eylül günlerinin uzun akşam saatlerinde penbeden kavunçine, kavunçinden güvercin kanı rengine ve ondan kızıl turuncuya geçip git gide morlaşarak, koyu laciverde doğru değişen göğün üzerine çizilen Paris damlarının ne güzel olduğunu büyük bir hayranlıkla görüyorlar.

Akşamları birçok kimselerin Sen kıyılarında gidip rihatin demir parmaklıklarına kol dayanarak güneşin ışığını emen sularda güneş battıktan epey zaman sonra da kareli bir atlas gibi mavi ve sarı pırıltılar ışıdamakta olduğunu seyrederek düşüncelere daldıkları görülüyor. Pariste değişen yalnız bu değil, Paris birdenbire eski çehresini kaybetti. Eyfellerin, metroların, ikinci trokadero'nun Parisi ortadan silindi. Şimdi otomobil, otobüs seferleri eksilmiş sokaklarında klaksonların hepsi birbirine benzeyen şahsiyetsiz gürültüsü yerine, yayaların her biri bir başka hususiyeti olan ayak sesleri kaim oldu.

Şimdi Paris akşamın alaca karanlığundan birdenbire kapkaranlık bir gecenin içine düşüyor.

Parisin tepesinde yanıp sönen elektrik reklâmları, sinema, tiyatro, gazino ve barların bulvar kaldırımlarına dökülen ışık çağlıyanları, dükkanların sabaha kadar yanan vitrinlerinin bol ziyası söndü.

Şimdi biraz yanan sokak lâmbalarının her birinin ışığı maskelendi. Bu örtüler altından sızan ay ışığı rengindeki soluk mavi bir ziya Parisin her gecesi

ni hafif bulutlu bir mehtab gecesi rengine boyuyor.

Mavi ışıklı Paris birdenbire asırlarca geriye dönmüş gibi bir hal aldı. Şimdi bu sessiz ve ışısız Paris gecelerinde bir parktaki havuzun açık bırakılmış fiskiyesinin şırlıtısı en hafif rüzgârın ırpertisi, acele ilerliyen bir ayak sesinin kaldırımlardaki aksı, ve açık pencereleri önünde yavaş sesle konuşan bir çiftin fısıltısı işitiliyor.

Paris bu halile asırlarca evvelki Parise benziyor. Fakat bu benzeyiş eski devrin huzur ve sükûnuna bir dönüş değildir. Bu bir şehrin, havadan gelecek felâketlerden saklanmasıdır.

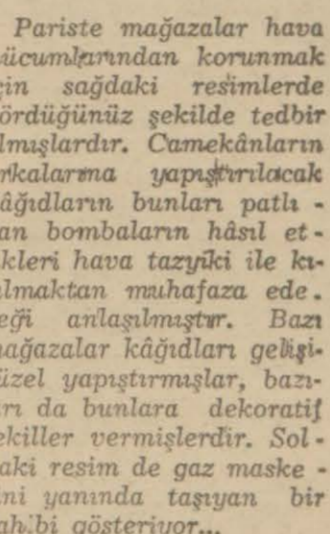
Görülen herşey bir rüya âleminin bu güzel tatlılığını veren bu mavi ışık bir mehtab ışığı değildir. Bu mavi ışık, bir hastane ışığı gibi korkunçtur ve bu ışığa gömülmüş şehrin sokaklarında ölümlü korkusu meçhul bir serseri gibi dolaşılıyor.

Paris, geceleri lâmbalarını söndürerek onu bekliyor. Göklerde birdenbire peyda olup başına ölümlerin en korkuncunu sacacak tayyare filolarını.

İhracat emtiamız cenubi sigorta şirketlerine de sigorta ettirilebilecek

Harb sigortalarında bir miktar tenzellât yapıldığını dün yazmıştık. Ankarada ihracatçıların alâkadarlarına yaptıkları temaslara neticesinde harb sigortası meselesi halledilmiştir. Merkez Bankası, millî sigorta şirketlerinin harice sevkolunacak ihracat mallarımıza sigorta etmesinde fayda görüyor ve bu noktada üzerinde ısrar ediyordu. Hükümet cenubi şirketlerinin daha müsaid sigorta yaptıkları nazarı dikkate alarak, Avrupa ve Amerikaya sevkedilecek ihracat maddelerinin nakliyat sigortalarını haricteki sigorta şirketlerine de yaptırabileceği kararını almıştır. Keyfiyet şehrimizdeki alâkadarlara tebliğ olunmuştur.

Hükümetin bu yeni kararı piyasada memnuniyet uyandırmıştır.

Gaz maskelerini teneke kutular içinde yanlarında taşıyan bir kadın gurubu Paris sokaklarında

Gaz maskelerini teneke kutular içinde yanlarında taşıyan bir kadın gurubu Paris sokaklarında

KADIN

Sonbahar şapkası

Siyah fôtr şapka. Önünde minimini bir kenar ve yeşil, kırmızı iri bir tüy. Arkası kenarsız. Tepesine astragan geçirilmiş. Geçirilmese de olur. Asıl güzelliği şapkanın umumi biçimindedir. Kalotun bir yanındaki sivrilik, kenarın bu sivrilikli ve kalotun esas çizgisini ahenkle takib eden meyli, iri tüyün ikisile birden uzlaşan vevv duruşu güzeldir. Astragan bu şıklığa bir yenilik daha ilâve ediyor fakat konulmazsa şapka güzelliğini kaybetmez.

Öğle sonu elbisesi

Rengi: Siyah. Süsü: Kadife ve stras. Biçimi: Orijinal. Etekleri bol kloş. Belli önden kadife kordela ile sımsıkı bağlanıyor. Yakası kadife kordeladan, düğme yerinde kadife bir fiyonga. Üç kat bir roba omuzları da içine alıyor. Kolları düz.

Her kadın bilmelidir

Gümüş kap vesaireyi nasıl korumalı? Evvelâ: Gümüşe neler dokunur? a - Hava paslatır. Yumurta kararır. Sirke hırpalar. Şu halde birincisi açık hava - dan korumalıdır. İkincisi kimyevî arzulara karşı tedbirler yapmalıdır. Üçüncüsü hırpalamayacak şekilde kullanılmalı meselâ: Gümüş bir kaba sirkeli sulara karşı tedbirler yapmalıdır. Kullanılanları bir süed parçasına sarıp camlı bir dolaba yerleştirmelidir. Nasıl temizlemeli: İdeal olan şudur: Su, sabun ve güderi... Bunlar gümüşün parlaklığını bozmayıp yıpratmaz, kabartmalarını aşındırmaz. Kullanılan gümüşü hemen köpüklü sıcak suda yıkayıp kurulamalı, kaldırmalıdır.

Bisiklet elbisesi

Böyle bir modelin üstünde durmaya değer. Çünkü: Bisiklet merakı bizde günden güne artıyor. Bilhassa yazlıklarda ne kadar genç kızın, genç kadının meraklı bir sporcu gibi bisiklet gezintilerine çıktığını görüyoruz.

Lâciverdî benekli kırmızı bir bluz ile lâciverdî yollu ketenden bir külot bisiklet heveslileri için bu mevsime en uygun bir kıyafettir. İner inmez giymek üzere aynı ketenden bir de düz manto yapılarca bütünü şık ve pratik olur.

Gündelik, sade bir bluz

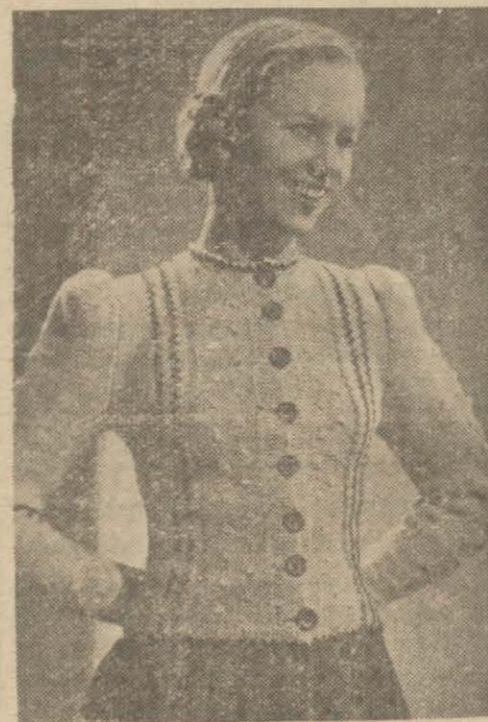

Şömizle tarzındaki bu sade bluz fan-tezi düğmelerle iliklenmektedir. Arkada ön robasının tıpkısı vardır. Enine çizgiler her üç sıra düz örgü arasına sıkıştırılmış ikişer sıra (ters-yüz) örgüdür. Uzunluğuna çizgiler iki düz ilmikli üç (ters-yüz) ilmikle yanyana getirilerek yapılmıştır. Bu şekilde robayı ayrıca örüp eklemeye lüzum kalmaz. Robaya başlamak sırası gelince iki sıra ters-yüz örtülür. Sonra üç sıra yüz, yine iki sıra ters yüz... Sona kadar öyle gider.

1939 Sonbahar ve kış modasının neler göreceğiz?

1. Kısaca, bolca ceketler.
2. Eteklerin arkasında volana benzer, kabarık bir kat.
3. Kürkten manşon, tok, bolero.
4. Bol, ekose spor mantolar.
5. Vücutü sıkı sıkı saran bir kazak altından çok bol, çok uzun abiye etekler.
6. Önleri yukarı taralı, arkaları düz şık saçlar.
7. Mantolarda ince bel, bol arka.
8. Uzun ve sıkı kazaklar.
9. Açık renk manto, koyu renk rob.
10. Süslü, iri cepler.
11. Sıra sıra ve sık sık dizili pullardan garnitürler.
12. Vahşilerin kollarına, boyunlarına taktıkları süsleri andıran, yaldızlı, altın bilezik, kolye vesaire...
13. Günün her saatinde kostüm.

Köylü tarzı örgü bluz

Örgünün asıl mevsimine geldik. Şimdiden sonra şık bir örgü ceket, bir bluz, bir rob herhangi sıcak, yumuşak bir örgü giyecek, elbiselerimizin arasında mühim bir yer tutabilir.

Köylü tarzı değişik ve yeni olmak itibarile son derece hoş gidiyor. Bilhassa genç ve ince vücutlerde nefis bir hususiyet alıyor. «Köylü tarzı», «köylü tarzı» diye gözümden büyütülmüyor.

Kenarları koyu renk zikzaklı bir yaka, benekli bir ön, yanlarda üç sıra zikzak, eteklerde, kollarında zikzak... Bu basit şeyler düz bir ceketle köylü tarzı vermeye yeter.

ZİRAAT

Bizde keten ekimi

Memleketimizin Kocaeli, Çanakkale, Tekirdağ ve İnebolu gibi muntakalarında köylünün en çok güvendiği ziraat, keten ziraatidir. Keten bizde istekle ekilip biçilen kazançlı bir mahsuldür.

Yazan: Tarımman

Bay Şemseddin Tepeliye:

Lifinin sağlam ve ucuz bezler dokumaya yaraması, tohumunun da boya sanayinde hararetle aranan beziryağını vermesi itibarile «keten» memleketimizde istekle ekilip biçilen kazançlı bir mahsuldür. Yurdumuzun Kocaeli, Çanakkale, Tekirdağ ve İnebolu gibi çevrelerinde köylünün en güvendiği ziraat, keten ziraatidir.

Toprak ve iklimi: Keten, rutubetli ve serin yerleri sever. Çok ağır topraklardan hoşlanmadığı gibi, rutubetini hiç saklamayan hafif topraklardan da hoşlanmaz; ikisi ortası, yani kumlu - killi yerler, ketenin en hazzettiği topraklardır. Lifi için yetiştirilen keten; rutubetli ve serin bir iklimi, tohumu için yetiştirilen keten ise; gene rutubetli, fakat sıcak bir iklimi arar. Bununla beraber esas olan, muhtaç olduğu sudur. Yapılan fennî araştırmalarda bir dekar çaydarın yıldı 83500 Kg. buğdayın, 117900 Kg. arpanın, 163300 Kg. yulafın, 227000 Kg. su harcamasına mukabil, bir dekar ketenin tam 800000 kilo su harcadığı anlaşılmıştır. Binaenaleyh keten ekilecek yerlerin rutubetli olması kadar, ilk çağlarda yağmurlu da olması lâzımdır. Tabiat bu şartlarını eksilttikçe, tarımmanın o eksikliği giderecek hizmetleri artırması lâzım gelir. Ezcümle toprağın iyi işlenmesi, emniyetli bir mahsul için toprağın iyi hazırlanması ilk düşünülecek meseledir. Bir kısım köylülerimizin yaptığı gibi, doğrudan doğruya anız tarlaların üzerine tohumu saçıp da bir tırmık veya pullukla kapatmak doğru değildir.

Ekim mevsimi: Keten, ya kışık, ya yazlık olarak ekilir:

a) Kışıkların ekilebilmesi için yağmurların erkence başlaması lâzımdır, aksi takdirde geç kalan keten ekimi, iyi netice vermez. Kış keteninin iyi gelişebilmesi tohumun toprağa daha havalara serinlemeden atılmasına ve her halde kış gelmeden köklerini epeyce aşağı salmış olmasına bağlıdır. Bu itibarla en müsasib ekim mevsimi 15 Ağustostan Eylül nihayetine kadar olan zamandır. Havalarda bu müddet zarfında toprağın yazılan ekilmesi imkân vermezse kışık zeryattan vazgeçmek daha hayırlı olur. Sonbaharı uzun olan Çanakkale gibi yerlerde bu müddet 15-20 gün daha geçirmekte beis yoktur.

b) Yazlık ketenin ekimi, her yerde kızılıkların çiçek açtığı zamanla beraber ve hidrelizin on beşinci günü biter. Kızılıkların çiçek açması, mahalli hararetin, keten zeryatına müsasib olmağa başladığı günleri gösteren emin bir işaretir. Mayısın yirmisi de, artık vaktin geçtiğini bildiren tarihtir. Bu iki nokta arası hayli geniş olduğu için, yazlık ketenin ekim mevsimi, kışık ketenin ekim mevsiminden daha müsasibdir. Her halde keten ekimini geç bırakmamayı iyi sayarlar.

Toprağın hazırlanması: Sonbahar ekimi için toprağın hazırlanması anızların iki defa sürülmesi ile tamam olur. İkinci sürmeyi birincinin çaprastlamasına yapmak, toprağı daha çok kabartır. Sürmeyi müteakib top rağın oturması için birkaç gün beklemelidir. Eğer beklenemeyecek gibi ise, bir mernade geçirecek tarlayı basırtmak fena olmaz. Çünkü toprakta kalan boşluklar keten için zararlıdır.

İlkbahar zeryatı için, tarlayı anızile bekletmek ve o zaman sürmek doğru değildir. Yalnız sonbaharda iki defa sürülmüş olan bir tarlayı, ilkbaharda tekrar sürmeğe lüzum yoktur. Hemen tohumu saçıp hafifçe sürmek veya tırmıklamak kâfidir. Tecrübeler göstermiştir ki Sonbaharda iyi hazırlanmış bir tarlayı, ilkbaharda tekrar sürmek rutubet ziyal noktasından hiç te faydalı değildir.

Tohumluk ve miktarı: Keten, ekileceği maksada göre ya sık, ya seyrek atılır. Eğer lif için yetiştirilecekse sık; tohumu için yetiştirilecekse seyrek ekilmelidir. Sık ekim, düzgün ve boyulu bir lif; seyrek ekim de, besili ve çok tohum verir. Keteni makine ile ekmek elbet elle ekmekten iyidir. Fakat makine olmadıkça zamanlar - ki ekseriya yoktur - saçma suretle ekilir. Keten tohumu kaypak olduğundan saçıcıların usta olması ve tohumu müsasib aralıklarla düşürmesi dikkat edilecek bir meseledir. Bittabi atılacak tohum miktarı makine veya elle ekildiğine göre değiştiği gibi, maksada göre ve tarlaların kuvvetli veya zayıf olmasına göre de değişir. Bizde ekseriyetle elle ekilir. Ben pratik bir kaide olarak tarımmanlara şunu öğüdüldüm: Bir mahalde atılması mutad olan buğday tohumluğunun dörtte biri (tohum ziraatı için), ve yarısı (lif ziraatı için) o yere atılması gereken tohum miktarını gös- terir: Meselâ, ötedenberi o tarlaların dönümüne 20 kilo buğday atılıyorsa, dörtte biri hesabla 5 kilo; ve yarısı hesabla 10 kilo keten tohumu atılması kâfidir. (İntaş kuvveti % 80-85 olan tohumdan).

Tohumluğun tarlada fazla kalmış ketenlerden alınması, intaş kuvvetlerinin fazla

olmasını mucibidir. Gelişi güzel alınan tohumlar iyi netice vermezler.

Keten ekimi: Ketenin hazırlanmış tarlasına tohumu sağtıktan sonra tırmıkla örtmek elverişlidir. Derin ekilmemesi lâzım geldiğinden eski köylüler (üzerinde ağırlığınca toprak olsa yeter) derler. Bazıları bunu ters anlıyarak toprağı işlemek manasına alırlar ki bu çok yanlıştır. Yukarıda söylediğim gibi bu tarz ancak sonbahardan sürülmüş tarlaya ilkbaharda tohumu saçıp tırmıklamak tarzında caiz olur. O da tarla otlu olmamak şartı ile.

Bakım ve tımar: Keten uzun boylu çapa görmez. Bununla beraber otları alınan keten tarlaları bir kat fazla mahsul verirler. Bilhassa ilk çağlarında ince tırtıllarla muzır otları ayıklamak pek faydalıdır.

Bu işin geç kalması faydasını azalttığı gibi, yapılmasını da güçleştirir. Her halde kışıklar ilkbaharda bir karış boya varmadan tımarlamak, yazlıkları da - daha hızlı büyüdüklerinden - bu karardan evvel ayıklamak lâzımdır.

Ketenin devşirilmesi: Keten kışık olursa 280-300 gün sonra, yazlık olursa 100-120 gün sonra kemale gelir. Evvelâ kışıklar, sonra yazlıklar toplanır. İkinciler boysuz olduklarından çok defa lif istihsaline yaramazlar.

Onun için bunları orakla biçip demek, demet tokurucun etmek ve sonra harmana taşıyıp sadece tohumlarını almak âdet olmuştur. Kışıklar daha boylu ve düzgün yetiştiklerinden lif istihsaline daha elverişlidirler. Nebatların ilk alt yaprakları tamamen dö- külüp, ötekiler sarardıkça zaman lif ketenlerinin yolma zamanı gelmiştir. Daha geçe kalırsa tohumlar için iyi olursa da, lifler için zararlı olur. Tam bu zamanda kadın işçiler tarlaya girerek düzgün telleri bir bir yolar ve ellerinde demet yaparlar. Kısa boylular tarlada bırakılarak bunlar sonradan tohumları için orakla biçilirler. 2-3 tutam tel bir araya getirilip bağlanarak demet yapılır (= parmak) sonra her üç beş parmak ta bir araya getirilip tarlada diklemesine küçükük yığınlar yapılır (= çuğul). Çuğullar tarlada birkaç gün kalıp kuruyunca harman yerine taşınarak usulince üstleri örtülü büyük yığın (= tepe) ler yapılır. Zamanı gelince keten demetlerinin uçlarındaki tohum kap- stülleri taşlara çarpılmak suretile dövülerek sadece sap bırakılır ve apayı bir iş olan (lifçilik) başlar.

Yazlıklarda ise tarla kâmilan orakla biçilip harman yerine taşınır. Ve üzerinden Yuğuş taşları geçirdirerek kapsülleri boşaltılır. Elde edilen tane savrulup çuvala doldurulur.

Yazlık ketenlerin iyi yetiştirmelerinden de lif elde edilmesi mümkün ise de memleketimizdeki cinsler buna müsasib değildir.

Mahsul miktarı: Umumiyetle bir dekar yerdan 40 dan 80 kiloya kadar lif alınmak - tadır. Bunun % 50 si uzun lif olup kalanı (kıta) halindedir. Tohum miktarına gelince kışık ve yazlıkların hasılatı birbirine uyuz. Umumiyetle 40 ile 90 kilo arasında oynar. İç piyasamızda keten lifinin fiyatı 25-30 kuruştan aşağı düşmez. Tohumu da son yıllar zarfında hep 7-12 kuruş arasında kalmıştır. Kışıkların yağ nisbeti daha fazla (% 35) olduğundan daha fiyatlı satılır.

Ketenin muhtelif adları: Keten nebatının latince adı (Linum Usitatissimum) dur. Nebatına yurdumuzun her yerinde keten denirse de tohumuna Kocaelide (Tohum), Es- kişehirde (Zeyrek), İneboluda (Cimtit), bazı yerlerde de (Bezir) derler. Bence Cimtit adının benimsenilmesi şayanı temennidir.

Cinsleri ve hastalıkları: En iyi lif ketenleri Rusyada yetiştirilmektedir. En iyi yağ çedileri de Almanyada bulunmaktadır. Fakat bizdeki keten cinsleri böyle üstün bir vasıfa ayrılmış değildirler. Belki geçen yazında bahsettiğim istasyonun kuruluşundan sonra o da olacaktır. Keten çeşitleri arasında hem lif, hem tohum itibarile muntaz olan cinsler de vardır: Almanların Dresden Pillnitz cinsi bunlardan biridir.

Belli başlı hastalıkları azdır. Toprak piresi ile (ketensilik) adlı muzır ottan gayrisi çok zarar yapmaz. Bu ikisi de (iyi bir ziraat) ile önlenebilir.

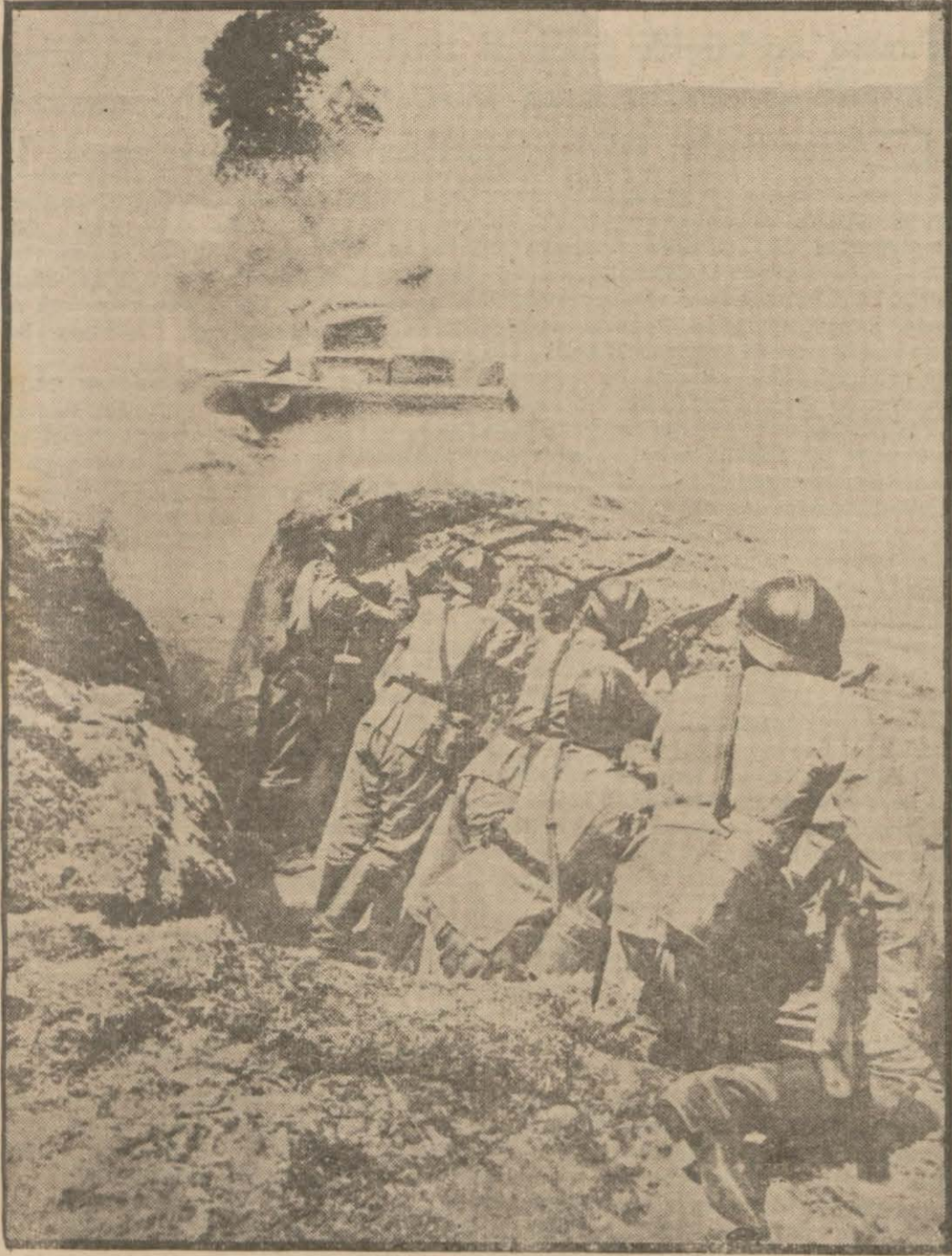
Hülâsa: Belli başlı ziraat bilgilerinin tabiki ile keten iyi kazanç getiren mahsul- lardan biridir. Gerek lifi, gerek cimtit için onu köylümüze tavsiye etmek yersiz olmayacaktır.

Tarımman

Lüleburgaz - Kuleli yolu

Lüleburgaz (Hususî)—Yapılmakta olan asfalt yolun Lüleburgaz - Kuleli kısmı müteahhidli Hohtif A. G. inşaat şirketinin şantiye şefi Von Mutius, hususî bir iş için şantiyeyi terk ederek Bulgaristan- na gittiğinden inşaat bir müddet sekte- ye uğramışsa da İstanbul şubesi tarafından tayin edilip şose ve köprüler reisli- ğince de kabul edilen Frederich Smit'in gelmesiyle faaliyetini artırmıştır.

1939 harbinden intibalar

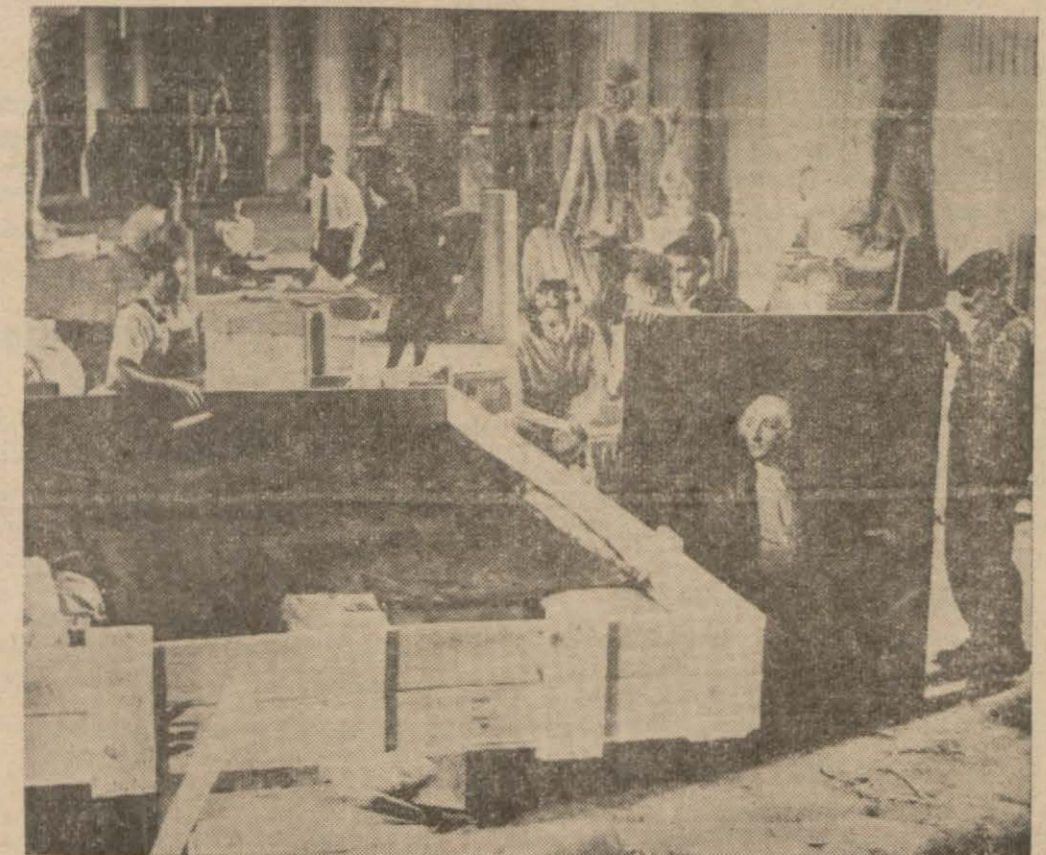
Şark cephesindeki harbin en şiddetli günlerinde Leh siperlerine saldıran bir Alman tankı

Hitler Alman başkumandanı ile cephe ve bir nehri geçen Alman askerleri

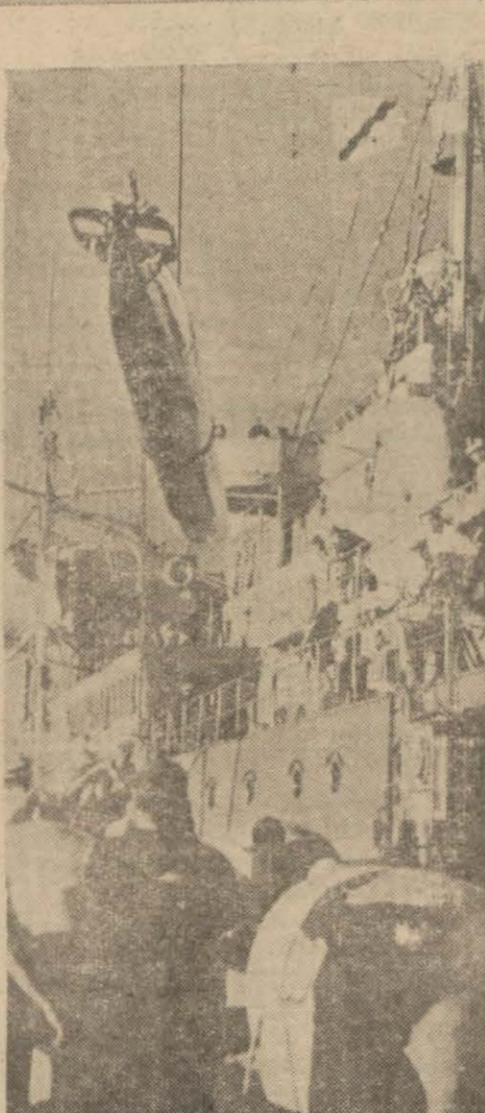
Esir düşen Polonyalı askerler üsere karargâhına götürülürken

Pariste Louvre müzesinde kıymetli eserler kaldırılıp ambalajlanırken

Hitler Alman başkumandanı ile cephe ve bir nehri geçen Alman askerleri

Bir Alman hücumbotuna torpil verilirken

İlhaktan evvel Danzig şehrinde neler gördüm?

Yazan: Ercümen Ekrem

Bir Leh süvari alayı hareket halinde

Danzig'in kendi kendini Almanyaya ilhak etmesi fevri bir hareketin neticesi değildir. Nasyonal sosyalizm serbest şehri, senelerden beri, Polonyanın ve Milletler Cemiyeti komiserlerinin gözleri önünde işledi.

Zaten uzun bir Alman hâkimiyetinin tamamıyla Cermenleşmiş olduğu Danzigde Almanlığı hâd mertebede canlandırmak için Hitlerin pek fazla emek sarfetmesine hacet kalmamıştır.

Dokuz yıl evvel oraya uğradığım zaman Danzig benim gözlerime bütün bütün bir Alman ülkesi olarak görünmüştü. Binalar, halkın konuştuğu dil, o dilin telâffuz tarzı, kıyafetler, âdetler, yemekler tamamıyla Almandı. Danzig hususiyetini, yabancı seyyaha karşı yalnız iki şeyle gösteriyordu: Parası ve posta pulları.

Bu sefer, harbin arifesinde, orasını büsbütün Almanlaşmış buldum. Nasyonal sosyalizm ihtimal asıl Almanyada bile bu kadar fleri gitmemişti. (S. S.) ler sokaklarda serbest doluyor, kalabalığın arasında ekseriyet teşkil ediyorlardı.

Danzig henüz hususi rejimini şeklen muhafaza etmekte idi. Gerek Milletler Cemiyetinin ve gerek hâmi devlet Polonyanın fevkalâde komiserleri yerli yerlerinde bulunuyor ve çalışıyorlardı. Serbest şehrin senatosu gene eskisi gibi, tarihi binasında günlük işleri tesviye ile meşuldü. Lâkin Danzig'in Polonyadan bütün bütüne koptuğunu ve Alman camiasının artık bir cüzü olduğunu sezemek için büyük nüfuzu nazar sahibi olmağa hacet kalmamıştı. Ufaktefek almak üzere girdiğim mağazanın sahibi beni:

— He! Hitler!

Diye selâmlamıştı. Tezgâhının üzerinde Führerin renkli bir resmi asılı duruyor, duvara resim çivilerle tutturulmuş bir [Büyük Almanya] haritasında Danzig'i gösteren kısım [anavatan] in renklerini taşıyordu.

Sokakta rasladığım küçük çocuklardan, Langfuhr'a gitmek üzere bindiğim otobüsün kondüktörüne kadar herkes Nazi usulünde selâmlamakta idi.

Lehistan ahten ayrılmış serbest mntakada çalışan yerli amele bile, Lehli İman memurunun meyus - yahud ki bana öyle gibi görünen - bakışları karşısında birbirlerini aynı suretle selâmlıyorlardı.

Otelde bana hizmet eden sarışın kadına, kasdı mahsusla sordum:

— Danzigli misiniz, matmazel?

İsyan eder gibi bir tavır takındı, ve sert cevap verdi:

— Evet, buralıyım amma, Almanım!!

Ahalsi böyle bir haleti ruhiye taşıyan bu anormal ülkede Polonya hâkimiyetinin ve haklarının ne merkezde olduğunu merak ettim. Fevkalâde komiserlik malyetinde mühimce bir memur olan Bay Adam j.. benim bu merakımı tatmin eyledi.

— Bütün bu gördüğünüz şeyler, Alman propaganda ve tethis politikasının gavri tabii semereleridir, dedi. Halkın zahiri vaziyeti ile hakiki duyguları kat'iyen birbirine uymaz. Danzig halkının ekseriyeti nasyonal sosyalizme aleyhtardır. Fakat Berlinin ajanları, başta Adolf Forster olmak üzere, ahâlin üzerinde yaman bir tazyik yapıyorlar. Yoksa, Polonyanın himayesi altında nîm müstakıl bir devlet ve millet olarak yaşamak ekseriyetin emelidir.

— Halbuki, temas ettiğim kadarının duyguları bana samimi gibi geldi.. diyecek oldum.

Bay J. ırkıldı:

— Asla! Bakınız, siz de propaganda tesiri altında kalmışsınız. Forster taraftarları sizin yabancı ve gazeteci olduğunuzu hissettirirse, davalarına taraftar kazanmak maksadile otel hademelerine varıncaya kadar, etrafınızı kendi adamları ile ihata ettirmişlerdir.

Ve benim bu çocukça sözlerle gülümsediğimi görünce, ilâve etti:

— Bilmezsiniz, bu adamlar ne yaman mahlûklardır. Burada fitne koparmak ve kâinatı aldatmak için her çareye baş vururlar!

Bir de öte tarafı dinledim.. yemek yediğim lokantanın patronu Lehliler hakkında, tekrar edemeyeceğim bir tâbir kullandıktan sonra:

— Dünkü kölelerimizin kölesi olarak yaşamayız! Lehliler bizim toprağımızı terketmezlerse zorla kovacağız! diye bağırdı.

— Böyle hususi bir rejim sizin için daha iyi değil miydi?

Sitemli nazarlarını bana dikti:

— Hangi hususi rejim? Lehistan bizi yirmi sene azar azar boğdu. Bütün ticaretî yanî başımızdaki kendi Gdynia limanına çekti. Nakliyatını oradan yapan tüccara yüksek primler verdi; menfaatler temin etti. Baltığın en büyük, en zengin limanı olan Danzig, sistematik bir politika ile körlendi, öldü. Biz, Alman hâkimiyeti altında milyon kırıyorduk. Şimdi fikirarız. Hinterlandsız liman yaşar mı? Tekrar Almanyaya, vatandaşımıza dönmek istiyoruz.

— Nasyonal sosyalizm size sert gelmiyemiyec mi?

— Cehennem olsu Almanyayı Leh esaretine tercih ederiz! Bunun için de kanımızın son damlasına kadar çarpışmağa and içtik.

Lokantacının bu sözlerini bana daha bir çokları teyid etti. Yirmi yıllık Leh hâkimiyeti bu halkın ruhuna zerre kadar tesir yapmamıştı.

Gece, tenhalasın sokaklardan otele doğru yürürken bir mekteb binasının önünden geçtim. İçeriden, billür gibi berrak çocuk sesleri geliyordu..

Danzig'in müstakbel hemşerileri, cırlak bir kemanın refakatle, hep bir ağızdan, yeni Almanyanın millî marşını; Horst Vessel türküsünü talim ediyorlardı..

Polonya komiserlik binasının yirmi adım ilerisinde...

Ercümen Ekrem Talu

Tepeköyde iki azılı katil yakalandı

Tepeköyden yazılıyor:

Geçen kurban bayramının son gününde kazamızda çok feci bir cinayet işlenmiş, temiz ahlâkile ve çalışkanlığıle kendisini herkese sevdiren Mustafa isiminde bir genç boğularak öldürülmüştü. O vakittenberi aranmakta olan caniler nihayet jandarmamızın devamlı ve çok sıkı araştırmaları neticesinde Darendenin Mengeles köyünde yakalanmışlardır.

Mehmed Arif ve İbrahim adındaki katiller oradan şehrimize getirilmişler ve suçlarını itiraf ederek bu işi paraya tanaan yaptıklarını söylemişlerdir. Resimde iki azılı katil görülmektedir.

Bigada esrarlı bir cinayet

Biga, (Hususi) — Kazamıza bağlı Arabaalanı köyünden Mehmed Can isminde otuz sekiz yaşlarında bir köylüyü, gece köy odasında sandalya üzerinde otururken pencereden atılan bir kurşunla öldürmüşlerdir.

Bu esrareniz cinayete el koyan zabit katili şiddetle aramaktadır.

"Son Posta,,nın Hikâyesi"

Canlı Telgraf

Çeviren: İbrahim Hoyl

Kontes İks, son günlerde Yetimler evine yaptığı bir ziyarette harikulade bir manzara ile karşılaştı. Dört erkek çocuğun yarı bir kitab için birbirlerine saldıkları yumruklarla birbirlerini harpaladıklarını gördü.

Kontes fena halde şaşırmıştı, gözle rine inanmayan bir tavırla:

— Çocuklar, çocuklar.. kavga ediyor-sunuz ha! Bundan sonra.. hiç birinize ku-rabiye vermeyeceğim, hem topunuz şu köşeye gidip diz çökeceksiniz.. diye hay-kırdı.

Çocuklardan biri yaptığı hücumu ma-zur göstermek için:

— Robinson Krüzoe kitabını elimden kap-tı.. demeye cesaret etti. Bir başkası atıldı:

— Yalan, kendisi aldı.

Üçüncü, çığlığı bastı:

— Bak nasıl da yalan söylüyor.. ki-ta-bı sen benden aldın.

Marabet kontese, ihtimamla göz ku-lak olmalarına rağmen, bu gibi sahne-lerin sık sık tekrarlanmakta olduğunu an-lattı. Zira çocuklar okumayı sevmekte-dirler. Yetimler evinde de kitab çok az-dır.

Kontes'in kalbinde garib bir his alevi-parladı. Fakat düşünmek bir şey kur-mak onu yorduğu için, bu hadiseyi unu-tmaya çalıştı. Ancak aradan birkaç gün geçmeden de başmüavinin evinde misa-firlikte bulunduğu sırada din ve insan-lık mevzuları konuşulurken meseleyi ha-ırladı; ve Yetimler evinde gördüğü man-zara ile, mürebbiyenin verdiği izahatı uzun uzadıya anlattı.

Kontesi dikkatle dinleyen başmüavir, bir tuhaf oldu, ve düşünmekte, kurmak-ta deha mahir bulunduğu için:

— Yetimlere kitab yollamak çok iyi bir fikir han!.. dedi; ve kütüphanesin-de veya sandıklarında vakitlice çocukla-rına satın almış olduğu, şimdi ise hiç işe yaramayan kitapların bulunduğu nu ha-ırladı. Üstelik, öteye beriye basıvrup kitab araştırarak onun için güzel bir meşgale teşkil etti.

O akşam müavir, bay Zet'in evine gitti. Bay Zet'in bütün ömrü, şuna buna teberrülde bulunmakta geçmişti. Baş-müavir, ev sahibini memnun etmek arz-usile kontesin, Yetimlere evinde şahid olduğu manzarayı, ve onun din hemşire-leri müessesilerinden duyduklarını an-lattı, ve şöyle ilâve etti:

— Eminim ki Bay Zet.. evet.. lüfede-çeğiniz küçük bir teberrü, yetimlere a-lınması lazım gelen kitapları elde etme-ğe yarayacak...

Bay Zet:

— Bundan daha kolay bir şey ola-maz.. yarın «Courier» gazetesinin idare-sine gidecek, ve Yetimlere evinin kitaba ihtiyacı olduğuna dair bir ilânın neş-rini temin edeceğim.. diye haykırdı.

Ve ertesi gün, Bay Zet pek heyecan-lı bir tavırla Courier gazetesinin yazı iş-leri odasına girdi, ve bütün azizlerin na-mına, gazetede efkârı umumiyenin ye-timlere kitab vermeleri hususunda bir ilân yazılmasını rica etti.

Bay Zet tam zamanında, gazeteye gi-mişti. Zira, gazetesinin sansasyon uyan-dırarak, alâkayı tahrik edecek birkaç mevzu ihtiyacı vardı. Muhbir derhal masasına geçti, ve umumî bir himaye al-tında bulunan.. bir avuç çocuk.. kitab-sızlıktan kıvranıyorlar.. küçük masum-lar kitab hasreti çekiyor.. bunların oku-maya susamış ruhlarını hatırlayınız.. başlıklı bir makale yazdı. Ve memnun memnun ışık çalarak yemeğe çıktı.

Birkaç gün sonra bir günü, fi-zik profesörü dostumla gazeteye gelir-ken, idarehanenin kilidli kapısının ö-nünde, elleri ocağ süpürücü gibi sim-siyah pejmürde kılıklı bir adama rast-ladık. Yanında da elinde bir yığın kitab tutan soluk yüzlü, fakirce giyinmiş, za-yif ve küçük bir kız vardı. Sordum:

— Bir şey mi istiyordunuz efendim?

İşe, kire bulunmuş olan adam kaske-tini çıkardı ve çekinerek cevap verdi:

— Efendim, gazetede yazmış olduğ-u-nuz okumaya susamış ruhu çocuklara birkaç kitab getirdik efendim..

Çilz kızcağız bir reverans yaptı ve yeni yeni başlıyan kansızlığının müsa-adesi kadar kızardı.

Elindeki kitapları aldım, gazetenin uşağına verdim.

Ve gene sordum:

— İsmizin efendim?

— Adamı şaşırarak cevap verdi:

— Fakat bayım, ismini ne yapacak-sınız?.. Ne diye soruyorsunuz?..

— Kitapları verenin ismini gazeteye yazmalıyız, tabii!

Adam:

— Yok canım.. lüzumu yok efendim.. ben bir şapka fabrikasında çalışan fa-ir bir insanım.. hiç lüzumu yok...

Dedi, ve cılız kuzile birlikte uzaklaştı. İhtimal ki fizik profesörünün yanın-da olmasından dolayı, yeni bir usulle telgraf çekmek fikri aklına geldi. Umumi merkez Yetimlerevi, alıcı istasyon da şapka fabrikasındaki işçi idi. Umumi merkez «dikkat!» işaretini verince, al-cı istasyon derhal cevap vermişti. Biri istediği zaman, ötekisi de tedarik et-miştir.

Geri kalanlarımız da telgraf direk-leri idik.

Bir Leh hikâyesi:

Yazan: Boleslav Prus

Bergamaya yeni belediye reisi seçildi

Bergama, (Hususî) — Belediye Reisi Hasan Çiloğlunun istifası üzerine yeni yapılan belediye reis seçimi, Halk Partisi Başkanı Hamdi Arıkan intihab edilmiştir.

Yeni Reis uzun yıllar, Parti ve Hal-keplerinde muvaffakiyetli mesaisile ken-disini halka sevdirmiş bir şahsiyettir. Hamdi Arıkanın kısa bir zamanda su ve elektrik işini halledeceği ümid olun-maktadır.

Bu arada yangın tehlikelerine karşı muntazam bir itfaiye teşkilâtının da vücude getirileceği söylenmektedir.

Pek iptidai bir tarzda bulunan bu yangın söndürme işinin teknik bir hale getirileceği haberi Bergamalıları sevindir-mektedir.

İzmirin bu seneki rekoltesi

İzmir (Hususî) — Akdenizde vapur seferleri başlamış bulunmasına rağmen limana gelen vapurlar Kontinental li-manları için mal kabul etmemektedirler.

Bu seneki rekolte şöyle: Üzüm 70,000 ton, incir 41,000, tütün 37,000 ton; pamuk 100,000 balya; palamut 30,000 ton, valesk 6,000 ton, zeytin yağı 3000 tondur. Yalnız bu maddelerin geçen sene İzmir limanı vasıtasile temin eylediği döviz 50 milyon Türk lirası idi.

Bir doktorun günlük notlarından

Kadınlarda şişmanlık

Kırk kırk beş yaşından sonra birçok kadınların şişmanladıklarını görürüz. Bu yalnız kadınlarda değil, erkeklerde de ekseriyetle böyledir. Yaşın tesiri der ge-çeriz. Kadınlarda bu anı şişmanlık ay-başlarının kalktığı zamana tesadüf eder. Yumurtalıkların faaliyetten yavaş yavaş çekilmesi derhal birçok arızalar meydana getirir. Bunlardan birisi de şiş-manlıktır. Bundan başka vakit vakit yü-ze kanın sıçraması, kırmızı oluvarması, baştan enseye kadar, omuza kadar zam-an zaman terlemeler, umumî asabiyet buhranları, çarpıntı, uykusuzluk hep bu devirde kadınlarda tesadüf edilen gayri tabiiyetlerdir. Bazılarında bu esnada sıf asabiyetle olmak üzere tansiyonları da yükselir. Fakat bu doğrudan doğruya damar katılığına aid olan ve tehlikeli ol-an bir tansiyon değildir. Fazla telâş et-meğe değmez. Her ne hal ise bu hal ka-dınlarda birkaç sene devam eder ve ni-hayet bütün cinsi hislerle beraber bu da kaybolur gider. Bu devirlerde kendilerini ilâçla ve ruhi müdâvat ile mutlak tedavi etmek lâzımdır. Dahilen bromür ve va-leryanli ilâçlarla beraber dışı hayvanatın yumurtalık hülasatlarından elde edilen ve ampul şekline sokulan ilâçlardan zerk etmek cidden çok güzel neticele- verir. Tabii bu neticeleer kat'i değil, nisbidir.

Cevap isteyen okuyucularının posta pulu yollamalarını rica ederim. Aksi tak-dirdede istekleri mukabelesiz kalabilir.

Nöbetçi eczaneler

Bu gece nöbetçi olan eczaneler şunlar-dır:

İstanbul cihetindekiler: Şehzadebaşında: (İ. Hakkı), Eminö-nünde: (Necatî Ahmed), Aksarayda: (Ziya Nurl), Alemdarda: (Esad), Beya-zıda: (Asador), Fatih'te: (Hüsamettin), Bakırköyünde: (Hilâl), Eyübdede: (Eyübsul-tan).

Boğaziçi cihetindekiler: İstiklâl caddesinde: (Galatasaray, Ga-rib), Kurtuluşta: (Kurtulus), Maçkâda: (Maçka), Galatada: (İkiyol), Beşiktaş-ta: (Nail Halid).

Boğaziçi, Kadıköy, Adalar'dakiler: Kadıköyünde: (Büyükc, Yeldeğirmeni), Üsküdar'da: (Ömer Kenan), Sarıyerde: (Osman), Adalarda: (Şinasi Rıza).

Cephelerde

Garb cephsinde

(Baştarafı 1 inci sayfada)

nın mevzû bir taarruzu tardedilmiştir.

Yevmi yarı resmî tebliğde diğer ci-hetten kaydedildiğine göre, Fransız er-kânharbiyesi Alman kuvvetlerinin bu faaliyetine büyük bir ehemmiyet atfet-memektedir. Çünkü düşman topçusu ta-rafından mütemadiyen bombardıman edil-en Fransız kıt'aları, işgal ettikleri mevzileri iyice tahkim etmiş bulunmak-ta idiler. Bu taarruz esasen bir başkın şeklinde yapılmıştır. Yarı resmî tebliğ-de garb cephesindeki faaliyetin şimdi-ye kadar bazı haberlerin hilâfına olarak sansasyonel bir mahiyet arzemediği il-lâve edilmektedir.

Bilâkis Fransızlar, evvelce de söylen-diği gibi, ilerlemiş olmalarına rağmen henüz kat'i netice verecek bir harekete geçmemişlerdir.

Batırılan Alman tahtelbahirleri

Diğer bir yarı resmî tebliğde deniz faaliyetini gözden geçirilmekte ve tahtel-bahirlere karşı açılan mücadelede İngi-liz ve Fransız filoları arasındaki sıkı işbirliği tebarüz ettirilmiştir.

Tebliğde şunlar ilâve edilmektedir: «Şimdiye kadar Fransız harb gemile-rinin 4 veya 5 Alman tahtelbahirini ba-tırdıkları mübâlagaya kapılmadan söy-lenebilir. Tahtelbahirlere karşı açılan mücadelede 1918 de bu gemilere karşı açılan mücadelenin en iyi bir şekilde tanzim edildiği esnada alınan neticele-re mukayese kabul etmeyecek kadar mü-essir neticeler vermişlerdir. Bu hususta tahtelbahirleri avlamaya me-vmi edilen hususî Fransız ve İngiliz ge-milerinin takib ettikleri metodlara dair dikkate şayan malûmat verilmektedir. Daha harb başlamadan evvel tahtelbahir-lerle mücadele etmek üzere bir ihtiyat fi-losu teşkil edilmiştir.

Tahtelbahirler için en tehlikeli silah

Muntazam filoya ilâve edilen bu ih-tiyat filo, bilhassa hafif cüzütamlardan ve çok miktarda hususî surette teşviz edilmiş romorkörlerden mürekkebirdir. Bu gemilerin su kesimlerinin az olması bunları torpillere karşı muhafaza et-mektedir. Çünkü torpiller, bu romorkör-lerden fazla denize gömülen vapurlara çarpacak şekilde yapılmaktadır. Bu itibarla torpiller atıldığı zaman bu romorkör-lerin kaburgasına çarpmadan altların dan geçmektedir. Diğer cihetten romorkör-lerde nisbeten ağır toplar ve çok miktarda obüs bulunması bu gemileri tah-tebahirler için en tehlikeli düşman ha-line koymuştur.

Kıtaatı harbe alıştırmak için

Paris 19 (A.A.) — Fransız kıtaatının ileri hareketinden sonra 48 saatdenberi batı cephesinde hüküm süren sükûnet-dün gece Sar'in doğu bölgesinde vuku-bulan bir Alman taarruzu ile bozulmuş-tur. Düşmanın topçu ateşine rağmen bu Alman taarruzu, zaptedilen mevzilere sağlam bir şekilde yerleşmiş olan Fran-sız kıtaatı tarafından püskürtülmüş-tür.

Doğrusu, bu sabah salâhiyettar Fran-sız askerî mahfellerinde bu Alman mu-kabelesine büyük bir ehemmiyet atfe-dilmektedir. Gece karanlıkta yapılan Alman hücumu mahdud kıtaatla yapı-lmıştır ve görünüşe bakılırsa, herhangi bir tetkik netice aramaktan ziyade kı-taati harbe alıştırmak mevzuubahistir. Aynı mahfellerde, şimdiye kadar cereyan eden Fransız hareketinin hiçbir su-retle büyük mikyasta bir hareket olma-dığı kaydedilmektedir.

Alman tebliği

Berlin 19 — Alman ordusu başku-mandanlığının tebliği:

Garb cephesinde: Sarbrük mintakasında bir çok nok-talarda hafif topçu ve devriye kolları fa-liyeti olmuştur.

Düşmanın bir çok sahra tahkimatı iş-lerine giriştiği müşahade edilmiştir. Hiçbir hava muharebesi olmamıştır.

İngiliz «Courageous» tayyare gemi-sinin batırıldığı hakkındaki İngiliz a-mirallüğünün haberi mezkûr gemiyi ba-tıran Alman denizaltısının raporu ile de teyeyyü etmiştir.

Torpillenen bir İngiliz gemisi

hasara uğradı

Londra 19 (A.A.) — Ellermen kum-panyasının City of Paris adındaki İngi-liz ticaret gemisinin torpillemek sure-tile hasara uğramış olduğu öğrenilmiş-tir.

Şark cephesinde

(Baştarafı 1 inci sayfada)

Polonya ordusunun dağınık veya mu-hara altında bulunan bekayasının teslim ol-ması süratle devam ediyor.

Buzra nehri yanındaki muharebe bitmiştir. Şimdiye kadar 50 bin esir topladık. Ve sayı-sız ganimet ele geçirdik. Kat'i rakamların tesbiti henüz mümkün değildir.

Daha küçük bir düşman grubu Lembergin şimalinde imha edilmiştir. 10 bin esir aldık. Lemberg şehri teslim olmağa davet edilmiş-tir.

Varşova önünde, Polonyalı memur geime-diği için harekâta tekrar başlanmıştır. Po-

Tarihten Sayfalar

"Finiş Polonya!,"

Tarihe en büyük felâketi ifade etmek üzere klişe halinde geçen bu sözü kim, ne vakit söylemiştir?

«Son Posta,,nın tarihi bahisler muharriri yazıyor»

Polonya tarihinin en parlak isimlerinden biri olan Tade Kosciusko Litvanyalı eski, asil öir allenin oğlu idi. Litvanyanın Slonim vilâyetinin bir köyünde 13 Şubat 1746 da doğ-muştu. İlk tahsilini baba ocağında gördükten sonra, Polotsk voyvodası Sosnovskinin itli-ması ve himayesi ile Varşovadaki gedikli kü-çük zabıt mektebine girmişti. Bu müesses-e-nin müdürü Prens Czarioriski, bu çocukta çok büyük kıymetler görerek kendisini, daha mükemmel bir askerlik tahsil ve ştafi için ecebi melekete gönderdi. Kosciusko bu suretle bir müddet Almanya, İtalya ve Fran-sayı dolaştı. Memleketine döndüğü zaman topçu yüzbaşısı oldu (1774).

Fakat, hâmisil voyvoda Sosnovskinin kız-larından biri ile evlenmek isteyip te reddedi-lince, Fransaya gitti, oradan, diğer birçok Fransızlar ve Polonyalılarla beraber, gönül-lü yazılarak, 1778 de, istiklâl mücadelesini yapan Amerikalılara silâh arkadaşlığı için Amerikaya hareket etti. Orada, birbiri ni müteakib Rad Island, Yorktown muharebe-leri ile Vaşington muhararasında büyük ya-rarlıklar gösterdi. Vaşington kendisini kay-makamlağ terfi ettirecek erkânharbiyesine aldı. Harb bitince Kosciusko da memleketi-ne döndü ve 1794 ihtilâlini hazırladı.

Martın 24 üncü günü Karakoviye geldi. A-yaklanan halkın başkumandanlığını bir dik-tatör salâhiyeti ile eline aldı. 4 Nisan tari-hinde, General Torrensanf ve Denisof ku-mandanlarındaki Rus kuvvetlerini Ratslaviste mevkinde mağlûb etti. Bu muharebede, Ka-rakovi köylüleri, çok büyük yararlıklar gös-termişlerdi. Bilhassa Bartelemi Glovaski a-dındaki bir köylünün kahramanlığı, o za-man, bir destan mevzuu olmuştu. Bu zafer-den sonra, Kosciusko, Polonya istiklâlinin ancak ve ancak halkın da büyük bir ekseriyetini teşkil eden köylünün gayreti ile kazanılacağına iman etti. Bunun için de her şeyden evvel, pek sefilâne yaşayan Leh kö-y-lüsünün vaziyetini ilâh etmeye çalıştı. Bu arada neşrettiği bir günlük emirde, Polonya-nın yegâne inkıraz sebeblini, Polonya kö-y-lüsünün zedeğân elinde ezilmesi olduğunu a-çıkça söyledi. Bu sözleri ve bu husustaki ic-raatı ise, Leh zedeğânını kendisine düşman yaptı. Bir taraftan, Ruslar ile olan istiklâl harbi, bazan zaferler, bazan mağlûbiyetler kaydedilerek devam ediyordu. Nihayet, Ge-neral Kosciusko, Matsieyovitse mevkinde büyük bir hezimete uğradı, ağır surette ya-ralandı ve Rusların eline esir düştü. Yara-lanlığı zaman, «Finiş Polonya!», «Polonya

bitti, mahvoldu!» die bağırarak rivayet edi-lir, ki sonraları bu söz, bütün dünya dille-rine en büyük bir ümitsizliği, felâketi ifade eden bir klişe olarak geçmişti. Fakat bugün, Kosciuskonun bu söz, tarih nazarinde sa-dece, hakikati şüpheli bir rivayetten iba-rettir.

En büyük Hderini kaybeden Leh ihtilâli, bundan sonra iyi idare edilmedi. Zadeğân sınıfı, milletin istiklâl davasına ihanet etti. 1794 ihtilâli, Polonyanın üçüncü taksimi ile neticelendi.

Çar birinci Pol tahta çıktığı sırada, bir daha Rusyaya karşı silâha sarılmamak hu-susunda verdiği söz üzerine, Kosciuskoyu serbest bıraktırttı. İki senelik esaret ve mah-pusluk hayatından onra Polonyalı general evvelâ Stokholma, onra Londra ve Ameri-kaya gitti. Her tarafta heyecanla ve parlak merakla istifade etmek istedi, buna karşılık ta Polonyanın istiklâlini vâdetti. Fakat Kosciusko, Rusyaya şerefi ve namusu üzerine yemin ederek verdiği sözünü bozma-dı, Fransa imparatorunun teklifini reddetti.

Viyana kongresinden, memleketinin istik-lâli için çok seyler bekliyordu. Çar birinci Aleksandri Polonya kralliyetinin tacını giyme-ğe davet eden o olmuştu.

Hayatının son günlerinde İsviçrede Soleur kasabasına çekilmiş bulunuyordu. 1817 de, orada bir kaza ne'cesinde, attan düşerek öldü. Cesedi, Çar Aleksandr tarafından Ka-rakoviye getirildi ve orada, Wavel şatosunda Lehistan krallarının merkadleri yanında hazırlanan bir mezara gömüldü.

Devrinin muhakkak ki büyük askerlerin-den biri olan General Kosciusko, aynı za-manda topçuluğa ve muharebe hatıralarına aid kıymetli eserler kaleme almıştı. Boş za-manlarında resim, yağlı boya ve heykeltıraş-lık uğraşmıştı. Peyzaj ve portrede, devrinin birinci sınıf Leh ressamları kıymetinde idi.

Siyaset âleminde on dokuzuncu asrın en sempatik bir siması olmuştu. Bir milletin ü-midlerini, ızrarablarını ve cesaretini, kahra-manlığını temsil etmişti. Fakat içinde bulun-duğu elim şartlar, onu muvaffakiyetsizliğe düşürmüştü. Tahakkuk ettirdiği şey, Polonya şerefini bir bayrak ilâve etmiş olmasın-dı. Bu ise, adının, beşeriyet tarihine şeref veren insanlar arasına yazılmasına kâfi geldi.

Reşad Ekrem Koçu

lonyalılar şehrin bir milyondan fazla olan halkını hesaba katmaksızın şehri müdafaa ediyorlar.

Hava ordusu dün de bazı hücumlar yap-mıştır. Umumiyet itibarile hava ordusunun artık şark cephesinde kullanılmasına lüzum kalmamıştır.

Polonyalılar üç yerde mukavemet ediyorlar

Cernauti 19 (A.A.) — Polonya radyo ser-visleri burada olduğu için, Leh radyosu dün-denberi faaliyetini tatil etmiştir.

Rumen makamları, Polonyalıların şehirde ikametine müsaade etmemekte, fakat mü-l-tecellerin tahliyesini kolaylaştırmak için Leh makamlarla teşriki mesal etmektedir.

Fransız askerî heyeti bu sabah buradan Bükreşe hareket etmiştir.

Bu sabah saat 9 da Kızıl ordunun Heran Kut'yeye muvasalatı beklenmekte idi.

Polonya kıtaatının Alman kıtaatına karşı mukavemetine gelince, öğrenildiğine göre, Polonya kıtaatı, bir şimalde Bug bölgesinde, diğer Varşova etvarında ve üçüncüsü de Lwovun garbinda olmak üzere üç yerde mü-cadelesine devam etmektedir.

Romanyaya iltica edenler

Bükreş 19 (A.A.) — Rador ajansı bildiri-yor:

Polonyadan Romanyaya aşağıdaki mlk-tarlarda mültici gelmiştir:

Sivil 4500, çocuk 400, sübay ve er 10 bin. Sübaylar ve erle: silâhtan tecrid edilmiş ve tahşid olunmuştur.

Ekserisi hasara uğramış olmak üzere 100 kadar da tayyare Romanyaya geçmiştir.

Hükümet ricalı e mecburi ikametgâh

Verilen karara tevfikan hükümet, Polonya hükümeti ricalline mecburî ikametgâh gös-termiştir. Bu meydana Polonya reisicumhuru B. Moscicki Molvavya'da Biaz'da, Mareşal Smigly Rydz Craiovada ve diğer siyasî yük-sek memurlar Molvavyada Slanicede ikamet eyleyeceklerdir.

Amerika ataşemiliteri

Cernauti 19 (A.A.) — Varşovadaki Ameri-ka ataşemiliteri bugün tekrar Polonyaya dönmeğe ve kendilerle teması kaybettiği iki

Amerikalıyı bulmağa çalışacaktır. Bunlar A-merikanın Varşova konsolosu Morton ile Chicago Daily gazetesi muhabiri Mourerdir.

Macaristana iltica edenler

Budapeşte 19 (A.A.) — Dün bütün gün müteaddid Polonyalı mültici grupları Ma-car hududuna gelmiş ve Macaristana geç-miştir. Bunların ekserisi kadın ve çocuktur. Aynı zamanda bazı ufak Polonya kıt'aları da hududa gelmiştir. Kit'alar derhal silâhtan tecrid edilerek kamplara gönderilmiştir.

Litvanyaya iltica eden Polonyalılar

Kaunas 19 (A.A.) — Polonyalılar Vilnayl tahliye ediyorlar. Daha tek tük top sesleri gelmektedir. Şehrin tamamile işgal bir saat meselesidir. Şafaktanberi binlerce Polonya askerî hududu geçerek Litvanya toprakları-na girmek ve orada silâhlarından tecrid ol-unmaktadır.

Letonyaya iltica eden

Leh tayyareleri

Riga 19 (A.A.) — Letonyaya iltica eden Po-lonya tayyarelerinin adedi 82 ye çıkmıştır. Bunların ekserisi Vilno havacılık mektebi-nin tayyareleridir ve silâhla mücehhez de-gildir.

İki Polonya alayı Macaristanda

Berlin 19 (A.A.) — Alman kıtaatı Lwovun batı cenubundaki Drohobycz petrol arazisini işgal etmiştir. Bu mintakada bulunan Po-lonya kıtaatı, yani bir piyade alayı ile bir süvari alayı ve bir motörli müfreze Macar hududuna geçmiştir.

Amerikanın Rusyaya karşı takib edeceği siyaset

Nevyork 19 (A.A.) — Nevyork Herald Tri-bun gazetesi, Vaşingtondan istihbar ediyor:

Hariciye nezareti mehafîli, Amerika ve Sovyet Rusya arasındaki ticaret muahedesi-nin ilga edilmesinin Rusyanın Avrupada faal bir siyaset takib etmesinin neticesi olabile-ceği mülahezasını serdetmektedir. İşte Ame-rikanın ambargoyu Rusyaya tesmil edip et-miyeceği suretinde sorulan suale verilen ce-vab budur.

Üniversite Rektörlüğünde:

Hall hazır sebeble Avrupada tahsillerine devam edemeyen talebinin tahsil vaziyetle-rini tesbit etmek üzere Üniversite rektörlüğünde bir büro teşkil edilmiştir. İstanbulda bulunanların bizzat ve taşrada bulunanların yazı ile ve vesikalarile müracaat etmeleri. Yüksek mühendis mekteble nafia teknik okulu-na girmek isteyenler doğrudan doğruya bu mekteb direktörlüğüne müracaat edebilirler. «7333»

Alman ordusu işgal ettiği iki şehri dün Ruslara geri verdi

(Baştarafı 1 inci sayfada)

zu ettiği kadar dostane olacak mı? Bu soruların cevabı, Paris siyasî mahfellerinde hâdiselerin istikametini ehemmiyetle de-ğıştiren mahiyette telâkki edilmektedir.

Bu mahfellerin kanaatine, Almanların şarka doğru ve Sovyetlerin garbe doğru ilerlemeleri hakiki bir yarış mahiyetini almıştır.

Polonyadan gelen ve Sovyet kıt'alarının halk ile ve Leh kıtaatı ile olan münasebetlerinde büyük bir ihtiyat gösterdiklerini bildiren haberler çok mânâlı görünmektedir.

Almanyanın, Rus politikasının bugünkü değişikliğini elde etmek maksadıyla geniş tavizler vadylediği muhakkaktır. Fakat bu tavizler ne kadar ileri gitmektedir. Almanya şimdi den Polonyanın Ukranyalı ve Beyaz Ruslarla meskûn kısımlarını işgal etmiş bulunuyor. Herhalde, Alman radyosu dün Sovyet kıt'alarının Polonyaya girdiğini mahsûs bir memnuniyetle haber verdikten sonra bu kıt'aların hareketi hakkında şimdiye kadar sükûtu muhafaza eylemiştir.

İngiliz gazetelerinin mütâleası

Londra, 19 (A.A.) — Polonyanın felâket içinde ızdırabını uzunuzadıya izah eden bu sabahki İngiliz matbuatı bu memleketin, yalnız müttefiklerinin değil, fakat bütün medenî milletlerin sempati ve hürmetine mazhar olduğunu bilerek teselli bulabileceğini kaydediyor.

Daily Telegraph gazetesi, Sovyetlerin müdahalesinde Almanyanın doğu cenubuna doğru nüfuzunu tahdid etmek ve Karadenize doğrudan doğruya inmesine mâni olmak arzusunu görmektedir. Zira, Karadenizi kontrol eden bir Almanya Sovyet menfaatlerine zarar verecektir.

Almanlara göre vaziyet

Berlin 19 (A.A.) — Alman matbuatı bilhassa Sovyet kıtaatının Polonyaya girişine meşgul olmaktadır.

Gazeteler Alman ve Sovyet hükümetleri tarafından neşredilen müşterek tebliğ üzerinde durarak bu iki memleketin çarpışacağına dair demokrat memleketlerde beslenen ümidlere bir nihayet verdiğini, Almanya ile Rusyanın şarki Avrupa'ya yeni bir nizam kurmak işini üzerlerine aldıklarını tebarrüz ettiriyorlar.

Alman matbuatı Versailles'in şarka dair olan hükümlerinin tamamen ortadan kalktığını müşahade etmekte, garanti edilen devlet ortadan kalktıktan sonra garantiyi idamenin neye yarıyacağını sormakta ve bu garantinin Almanya'ya karşı harp etmek için İngiltere ve Fransaya esasen bir bahane teşkil etmiş olduğunu kaydedilmektedir.

Gazeteler şu noktayı da kaydediyor ki Polonyanın birkaç ay mukavemet edeceğini tahmin etmekte olan İngilterenin bütün hesapları suya düşmüştür. Ve diğer bütün hesapları da gene akim kalacaktır. Hususile ki şimdi Almanya ve Sovyetler Birliği elele vermiş bulunuyorlar.

Almanya'da ekmek te vesikaya tabi

Brüksel 19 (A.A.) — Brüksel'de gelen haberlere göre Berlinde gıda maddeleri hakkında yeniden bazı tedbirler alınması beklenmektedir. Haftalık et sarfıyatı şimdiden adam başına yarım kilo, tereyağı: 100 gramdan aşağı indirilmiştir. Ekmek te vesikaya tabi tutulmaktadır.

Yugoslavyada hükümete tam salâhiyet verildi

Belgrad 19 (A.A.) — Bu sabah neşrolunan bir kararname ile hükümete tam salâhiyetler bahşedilmiştir.

Hükümet, bu kararname mucibince, bundan böyle kanunları tadil ve icabında yeni kanunlar nesredebilecektir. Bu salâhiyetler, yeni parlâmentonun toplanacağı tarihe kadar mer'î olacaktır.

O halde bu işi Râna hanıma havale etmekten başka çare kalmadı. Ben kendisinden rica ederim; sana münasib bir elbise yaptırır ve lazım olan her şeyi hazırlar.

— Kabul eder mi dersiniz?

— Eder zannediyorum. Sen bunu bana bırak, meşgul olma.

Saadetten deli gibi idim. Onun ellerine sarıldım.

— Teşekkür ederim... teşekkür ederim... Beni ne kadar sevindirdiğinizi tasavvur edemezsiniz.

— Sana sevinç verdiğim için memnun oldum Semîha... O güne kadar annem de avdet etmiş olacak; beraber tiyatroya gidersiniz. Şimdi ben ar... ç... gidiyorum ve bir iki hafta seni görmeğe gelececeğim. Temsil günü gelir seni alır, eve götürürüm.

O akşam yemekhanede arkadaşlarıma bunu söyledim zaman bir kıyamettir koymtu. Her kâfadan bir ses çıkıyordu.

— Kendisi mi gelip seni alacak?

— Kiminle gideceksin?

— Kim bilir ne kadar kalabalık olacak!

— Ne mutlu sana! Talihli kuzumun!

Biraz öfkelenmişim.

— Canım bu kadar telâş edecek ne var? Annelerinizle söy'ayın, siz de bir akşam tiyatroya gidersünüz. Siz benim gibi değilsiniz. Hepinizi götürüreceğim kimseleriniz var.

— Evet amma senin ki alelade tiyatroya gitmek değil, hususî bir davet... Sen geliba Cahid Oğuz beyin bir piyesinin oynanması ve ilk temsilde davetli olmak ne demekti biliyorsun.

— Bence sonradan gitmek daha iyi; aktörler rollerini daha iyi öğrenmiş olurlar. Arkadaşlarımız istihfafla gülüşmeğe başladılar;

Sovyetlerin aldıkları topraklar

Londra 19 (Hususî) — Moskovadan bildirildiğine göre, Ukranya ve beyaz Rusyanın işgali tamamlandıktan sonra, bu iki memleket birer müstakîl cümhuriyet olarak, Sovyet Cümhuriyetleri Birliğine ithal olunacaktır.

Diğer taraftan evvelce Litvanyaya aid olan ve iki sene evvel Lehistan tarafından işgal edilen Vilna'nın tekrar Litvanyaya iadesi talep edilmiştir.

Bu meseleyi halletmek üzere, yakında Sovyet ve Litvanya Hariciye Nazırları arasında müzakereye başlanacaktır.

Mareşal Vorosilof

Kopenhag 19 (A.A.) — Berlinske Tidende gazetesinin Riga'daki muhabiri, Mareşal Vorosilof'un Polonyadaki Rus kıtaatının kumandasını deruhde ettiğini bildirmektedir.

Sovyet ordusunun dünkü harekâtı

Londra 19 (Hususî) — Lehistanda, Sovyet kıt'alarının ileri hareketi bugün de devam etmiştir.

Cenubi Lehistanda, Romanya hududuna yakın Salezciki kasabası işgal edilmiştir.

Bu muntakada harbetmekte olan Çek lejyonu, Sovyet kuvvetleri tarafından esir edilmiştir. Lejyonun kumandanı eski Çek Generali Putala da esirler meyânında bulunmaktadır.

Çek generali 12 saat mevkuf kaldıktan sonra, bir Sovyet zabitanın refakatle Romanya hudud muhafızlarına teslim edilmiştir.

Bazı haberlere göre Leh askerleri Sovyetlere mukavemet etmekte ve onlar tarafından hüsnü muamele görmektedirler.

Riga 19 (A.A.) — Havas: Sovyet kıtaatı bu sabah Vilno'yu işgal etmişlerdir. Silâhtan tecrid edilen Leh askerleri evlerine dönmektedir. Şehrin civar mahallelerinde bazı yangınlar vukubulmuştur. Dün akşam ve bu sabah erkenden mûsademeler ve yağmurlar kaydedilmiştir.

Sovyet Rusya - İngiltere ve Fransa

Londra 19 (Hususî) — Lehistandaki Sovyet askerî harekâtından bahseden «Daily Herald» gazetesi, İngiltere ve Fransa'nın bu hususta Moskova hükümeti nezdinde protestoda bulunacaklarını bildirmektedir.

Maahaza, Sovyetlere karşı ilânharb veya siyasî münasebatın kesilmesi mevzuubahs değildi.

Esasen yarı resmî Sovyet «Pravda» gazetesi, garbî Avrupa harbinde Moskova hükümetinin tamamen bitaraf kalacağını yeniden teyid etmektedir.

Diğer taraftan Ruzvelt'in Leh Cümhuriyeti Mosçki'ye göndermiş olduğu cevabî telgraftan anlaşıldığına göre Amerika hükümeti, ne suretle olursa olsun, Lehistanın taksimini tanımayacaktır.

20 Leh tayyaresi Estonyaya iltica etti

Tallin 19 (A.A.) — 20 kadar Polonya tayyaresi, Tartu'da karaya inmştir. Bunlar müsadere ve mürettebatı tevki edilmiştir.

Leh mültecileri

Riga 19 (A.A.) — Wilno'dan Tourment'a giden yol, Polonyalı mültecilerle doludur. Bu mülteciler garbe doğru ilerlemekte olan Sovyet kıtaatı arasında geçerek Letonyaya gitmeğe uğraşmaktadır.

Hukuk tarihi profesörlüğü

Ankara 19 (Hususî) — Ankara Hukuk fakültesi hukuk tarihi profesörlüğüne Sadri Maksudî tayin edilmiştir.

Mısır parlâmentosu toplantıya çağırılıyor

Kahire 19 (A.A.) — Başvekil Ali Mahir Paşa, radyoda söylediği bir nutukta, örfî idare tesis eden kararname sebebiyle parlâmento nun pek yakında fevkalâde bir içtima çağırılacağını bildirmiştir.

Ticaret Vekili Rahatsız

Ankara 19 (Hususî) — Ticaret Vekili Cezmi Erçin rahatsız olduğundan marakama gelmemiştir. İstanbuldan gelen bazı maruf doktorlarımız kendisine bir konsültasyon yapmışlardır.

Harç tarifesi kanunu

Ankara 19 (Hususî) — Adliye Vekleti harc tarifesi kanununu tadil eden bir lâyiha hazırlanmaktadır.

«Son Posta» nun tefrikası: 43

NAKLEDEN MUAZZEZ TAHSİN BERKAND

— Elli kuruş verip bir bilet almakla gala mûsameresine davetli olmak aynı mi? Oyle akşamlarda İstanbulun en tanınmış alleleri en güzel tava-etlerle locaları doldururlar. Bahusus Cahid Oğuz bey gibi her bakımdan kusursuz olan genç bir şâirin piyesini seyretmek için bütün analar kızlarını götürmeğe ştab ederler. Cahid beye hoş görünmek ve o vesile ile kızlarını göstermek için.

— Neler söylüyorsunuz! Tiyatroya gitmek için bu kadar pazarlıklı düşünelere kapılan alleler mi var?

— Tabii, ne zannediyordun ya?

— Ben böyle şeylerden anlamam; benim için sadece güzel bir piyes seyretmek mevzuubahstır. İsterse etrafımda iyi giyimmiş, zengin ve kibar insanlar olmasın, isterse ki yüzüncü defa aynı piyes temsil edilmiş olsun, maksad bir sanat eseri seyretmek ve bundan zevk duymak değil mi?

Nazlı elinde ki çatalını bırakarak hayretle yüzüme baktı.

— Kızım sen hâlâ tam manasile İstanbulu olamadın, hâlâ haric kıyafete ve etrafındakilere lüzuma kadar ehemmiyet veremiyorsun. Halbuki bugünkü cemiyette en mü-

him şey karşısındakinin gözlerini teshir etmek, kendisini âleme olduğundan fazla bir kıymette gösterebilmek ve yüksek muhitlere görebilmek, yüksek şahsiyetlerle görüşebilmektir. Bunun için hele bir genç kız, kendisini herkese gösterebilmek fırsatını elde ettiği zaman memnun olur, bu fırsatı elinden kaçırmak istemez. Sen bütün bunlara ehemmiyet vermemeğe, on yedi yaşına geldiğin halde henüz çocukluktan kurtulmadığını, kadınlık hislerinin henüz inkişaf etmediğini isbat ediyorsun.

— Sence kadınlık hissinin inkişaf ettiği zaman kendimi âleme karşı olduğumdan başka türlü mü göstereceğim?

— Ona şüphe mi var?

Bir sene evvel Nazlı ile iyi anlaşabildiğim halde bu tatil esnasında onun büsbütün değıştiğini, sade ve samimî Nazlı'nın yerine alelacele ve haval bir genç kızın kalm olduğunu büyük bir teassüfle görüyordum. Birkaç günberi nazlı dikkatimi celbeden bu halleri ona karşı soğuk davranmağa beni mecbur ettiği için fikrilerime muhalif olduğum bu sözlerini de cevabsız bırakmağa münasib gördüm.

Mektebe avdet ettiğimden gündenberi ondaki bu değışiklik gözümde kaçmamıştı. Bir düziye bana bu tatil esnasında! Bü-yükdade, Moda ve Florya plajlarındaki eğlencelerinden, rasladığı gençlerden, görüştüğü allelerden ve otele hayatından bahsedip duruyor, bu acayip hayatın beni alâkadar etmediğini görünce benimle alay ediyor, hattâ beni küçüğe düşürcek sözler söylemekten bile çekinmiyordu. Artık derslerinden ziyade tuvaletleri onu alâkadar ediyor, yeni seçtiği arkadaşlarla sabahtan aşıma kadar kullaktan kulağa fısıldaşarak gülüşüyor, imalı sözleri söylüyor kahkahalar atıyor, hafta başında evinden mektebe döndüğü zaman etrafına topladığı arkadaşlarına bir şeyler okuyarak onları eğlendiriyordu.

Çok defa onun için çekerek:

— Daha birkaç ay kaldı; bu sene hapishaneden kurtuluyorum. Dediyini işittim. Bu hapishane sözünü geçen sene ben söylemişim, fakat insanlardan ayrı yaşamış bir dağ kızı idim. Onun mektebimiz için aynı tabiri kullanmasına şaşmamak kabül, değildi.

Bir gün ona sordum:

— Mektebi bitirmekte niçin bu kadar telâş ediyorsun kuzum?

«Son Posta» nun tefrikası: 96

HATİCE SULTAN

YAZAN: ZİYA ŞAKİR

Yedikule zindanında

Orada, Turna Mehmed arabadan indirildi. Ellerindeki ve ayaklarındaki bağlar çözüle- rek bir odaya hapsedildi.

Koca bir gün, o korkunç vaziyette seyahat etmek, Turna Mehmed o kadar yormuştu ki, zavallı delikanlı, adeta bitab bir hale gelmişti. Fakat, artık hayatından tamamlı ü- mîdini kestiği o muhtarib saatlerde bile, iki büyük düşüncesi zihinden silmemişti: Bunun biri, Hatice sultana olan sevgisi idi. Diğer di, kardeşi Kabakçı Mustafaya besle- diği nefretti.

Turna Mehmed, zindan gibi karanlık oda- da, o geceyi derin düşüncelerle geçirdi. Ertesi gün ortaklı aydınlanmaya başlar başla- maz, kaçmak teşebbüsüne girişti.

Evvel, kaçacağı. Fakat bu kaçması, haya- tını kurtarmak için değildi. Şimdi onun baş- lica maksadı, kardeşi Kabakçı Mustafanın vücudünü ortadan kaldırmaktan ibaretti.

Her tarafı dikkatle gözden geçirdi. Bu korkunç zindandan çıkmak, imkân ve ihtimal haricinde idi.

Halbuki meseleyi talih ve mukadderata terketmek ve münasib bir fırsat beklemek te mümkün değildi. Çünkü, kendisini bu zin- dana sürükleyen kuvvetin, biraz sonra boy- nuna bir kement taktırması da pek muhte- meldi.

Zavallı Turna Mehmed, bu aciz içinde, dü- şünüp dururken, aklına garib bir şey geldi... Üç sene evvel, bir Hidirelez günü, arkadaş- larla beraber kuzu yemek için Çirpici çayı- rına gelmişler, orada ihtiyar bir balıkçıya tesadüf etmişlerdi. Balıkçı, Yedikuleye dair onlara birçok şeyler nakletmişti ve sonra da:

— Bu civarda beslenen balıkların etleri, çok leziz olur. Zira balıklar, yer altındaki geçitden, Yedikule'nin ortasındaki kanlı ku- yuya kadar girerler. Oraya atılan insan lâ- selerini yiyecek beslenirler.

Demişti.

Turna Mehmed, derhal kararını verdi.. nasıl olsa, ölüme mahkûm değil mi idi?.. Şu halde, bu ölümlü biran evvel göze alırsa, belki de bu zindandan kurtulup ahidini yerine getirmek imkânını elde edebilecekti.

KANLI KUYU

Öğle vaktine doğru, zindan bekçilerinden biri geldi. Kapağı açarak bir büyük ekmek ile, bir testi su getirdi.

Bekçi, tam bunları bırakıp çıkacağı zaman, Turna Mehmed' ona seslendi:

— Bak, yolda!.. Hiç yoktan, beş on altın kazanmak ister misin?..

Zindan bekçisi, büyük bir memnuniyetle muhavereye girişti:

— Hey ağa, bu da sorulur mu?.. Benden, ne istersen iste.. yalnız, şuradan çıkıp gitmek isterim, deme... Çünkü, sen buradan çıkarsan, ben mezara girerim.

— Yok canım.. böyle bir şey aklıma bile getirir. Ben senden başka bir şey istiyeyeceğim.

— O halde, iste... — Beni sarayda bastırıldıkları zaman, yanına para alamadım. Halbuki odamda, ya- tağımın başucunda bir demir sandık vardır. Altın ve mücevher keselerim, bu torbanın içindedir. Sana bu sandığın anahtarını versem, gidip onları bana getirebilir misin?..

Bekçinin gözleri parladı. Birdenbire basan bir hürs ile çeneleri kısılarak, dışlarının arasından:

— Hay, haayy.. hemen, anahtarını ver. Diye, mırıldandı.

Turna Mehmed, salvarının cebinden çıkardığı anahtar bekele uzattı. Bekçi, anahtar alacaktı. Fakat tam o anda Mehmed'in indirildi deşetli bir yumruk ile, yere yuvarlandı.

Turna Mehmed, açık kapıdan, dışarı fırladı. Mazgal deliklerinden giren hafif ışıkla aydınlanan merdivenlerden koşarak inmeye başladı. Avluya inince, gözleriyle kanlı kuyuyu aradı ve, evvelden verdiği bir karar ile kuyuya koşarak, hiç tereddüd etmeden kendisini oraya attı.

Kuyu, pek fazla derin değildi. Sukutun huzi ile kuyunun dibini boylayan Turna Mehmed'in elleri, birçok kemiklere ilişti. Ölümlü hiçe sayan bu cesur delikanlı, giriştiği bu

mecnunane macerada, o korkunç kuyuda karşılaşacağı meçhul âkıbetten ziyade, o kemiklerin temasından titredi.

Tekrar suyun yüzüne çıktığı zaman, kuyunun denize giden yolunu aradı. Fakat e zifiri karanlık içinde, geçide benzer hiçbir şey bulamadı.

Tam o sırada, kuyunun ağzında bir takım gürültüler işitti. Fırar hâdisesini duyan muhafızlar, ellerinde fenerlerle, kuyunun mermer çemberi etrafına birikmişlerdi.

Turna Mehmed, derin bir yelis ile: — Eyyah.. artık kurtuluş kalmadı.

Diye söylendi. Ele geçip te, işkenceler altında can veremek için, kanlı kuyunun bir cehennem girdabı kadar korkunç sularına dalıverdi.

14 AY SONRA...

Aradan, tam on dört ay geçmişti. Bu müddet zarfında, Osmanlı hükümetinin mukadderatı, iki şursuz hükümdarın elinde sürüklenmişti. Bunun biri, Osmanlı tahtında oturan (Sultan Mustafa), diğeri de taçsız ve tahtsız hükümdar olan (Kabakçı Mustafa) idi.

Bu iki (Mustafa) lar, mecnunane bir sefa- het içinde, devlet ve milletin hazinelerini israf ederek yaşarlarken, İstanbulda bulun- nan birçok hamiyet sahipleri de, Turna bo- yuna gitmişler.. (Rusçuk) ta bulunan (Alemdar Mustafa Paşa) ya iltica etmişlerdi.

Bu mülteciler, devlet ve milletin girdiği acı- kârlı vaziyette, bunun elim neticesini Alemdar anlatmışlar.. ve nihayet bu zati hareke- te getirerek, ordusu ile beraber İstanbul üze- rine yürütmeye muvaffak olmuşlardı.

Bu ordu, (Çorlu) ya geldiği zaman, bir se- denberli İstranca ormanlarına eşkiyalı eden, vakit vakit Kabakçı Mustafaya tehdid- kâr haberler gönderen fakat bir türlü ele geçirilemeyen ve hattâ, bunların kim olduk- ları bile öğrenilemeyen dört kisedim mürek- keb bir çete, Alemdar ordusuna iltihak eyle- mişti.

Bu çetenin reisi (Turna Mehmed) di. Mehmed, Alemdar Mustafa Paşanın gözde adamlarından (Pınarhisar) İyâni Hacı Ali ağaya teslim olduğu zaman, bütün hayat ve macerasını olduğu gibi naklettikten sonra:

— Ağa!.. Kendimi atattığım kuyudan kurtul- mak, mümkün değildi. Eğer ölüm dakika- sında, kuvvetli bir su cereyanı beni sürükley- ip denize kadar götürmeseydi, hiç şüphesiz ki, cesedim, orada çürüyecikti. Bu badireyi, ancak Allahın bir mucizesi sayesinde atlattım ve atlatır atlatmaz, Cenabıhakın beni öldürmemesindeki sebebi anladım. Demek ki ben, ah ettiğim işde, muvaffak olacaktım...

Derhal gidip, Kabakçıyı öldürecekdim. Fakat, sultanımın sözlerini hatırlayarak, bir müddet sabetmeye karar verdim. Derhal yanına eski tanıdıklardan üç arkadaş ala- rak, İstranca ormanlarına çekildim. Bu sırada, Alemdar Paşanın İstanbul üzerine yürü- meğe için gizli deniz yolu hazırladığını işittim ve artık, onu bekledim... İşte, hizmet zamanı gelmiştir. İzin verim. Kardeşim ola- cak o melûnun başını elimle keseyim.

Dedi.

(Arkası var)

Dr. İHSAN SAMİ

BAKTERİYOLOJİ

LÂBORATUARI

Unumi kan tahlilât, frengi noktaı nazarından Wasserman ve Kahn tesmil- leri, kan küreyatı sayılması, Tifo ve sıtma hastalıkları tephisi, idrar, balgam, cerahat, kazuret ve su tahlilât, ultra mikroskopi, hususî aşilar istihzârı. Kanda üre, şeker, Klorür, Kolesterol miktarları- nın tayini.

Divanyolu: No. 113. Tel: 20981

Dudaklarını bükerék cevap verdi: — Alem diploma almama çok ehemmiyet veriyor ve mektebi bitirmeden beni serbest bırakmıyor da onun için.

— Burasını bitirdikten sonra ne yapacaksın?

— Sorduğu suale bak! Esasen on üç yaşında iken geçirdiğim bir hastalık yüzünden tahsilim birkaç yıl geri kaldı diye beni bu- raya verdilerdi. Resmî ilselele yakın bir de- recede olan bu mektebi bitirdikten sonra tahsilimi kâfi bularak evde oturacağım.

— Demek telâşın evde oturmak için, öyle mi?

— Sen ne toy kızsın Semîha; on dokuz yaşında bir kız evde mi oturur? Gezip eğlene- ceğim ve kendime bir koca bulmağa çaşı- cağım.

— Koca mı? Daha bu yaştan bir erkeğin boyundurduğu altına girmek mi istiyorsun? Bana kalsa elimden geldiği kadar uzun bir zaman serbest kalırım, hattâ belki de ebe- diyen...

Etrafındakilerin hepsi kahkaha ile güldü- ler. İçlerinden biri sordu:

— Sen zengin misin Semîha?

— Hiç haberim yok. Bundan ne çıkar?

— Bundan şu çıkar kuzum: Şayed zengin- sen, mektebi bitirip bitirmeye etrafında bir çok namzedler bulacaksın; av peşinde ko- şan erkekler bir örümcek ağı gibi seni saraca- klar, tatlı dillerle güzel sözlerle, parlak tavrılarla seni elde etmeğe çalışacaklar, vel- hanî seni rahat bırakmayacaklar. Fakirsın, yani seni rahat çebedecek kadar paran yoksa, o zaman bir müddet için rahat edebilir. İs- tediyin gibi yaşarsın, seni hiç kimse rahatsız etmez.

(Arkası var)

Memleket Haberleri

Adana eğitim kursu

Kurs her yıl 200 öğretmen yetiştirecek, Seyhan barajındaki çalışmalar devam ediyor

Adana Eğitim kursu binası ve bir talebe

Adana (Hususi) — Adana eğitim kursu tedrisata devam etmektedir. 80 mevcudlu olan bu kurs esaslı bir şekilde çalışmaktadır. Kurs faaliyeti Teğri-nievvelde son bulacak ve buradan çıkan 80 eğitimci Çukurovanın seksen köyüne dağıtılacaktır.

Eğitmen kursundan hakkıyla istifade için beş senelik bir program hazırlanmıştır. Bu programa göre kursta her mevsimde 200 öğretmen yetiştirilecek, bu suretle beş senede Çukurovanın bin köyüne bin öğretmen yetiştirilmiş olacaktır.

Seyhan barajında çalışmalar

Büyük Seyhan barajını Hohtif Alman firmasının inşa etmekte olduğunu evvelce bildirmiştim.

Son günlerde, beynelmil siyasi vaziyet dolayısıyla bu şirketin Alman mühendis ve ustabaşlarından bir çoğu memleketlerine dönmek üzere şehrimizden ayrılmıştı. Mühendis ve ustabaşlar İstanbul'a gidince, bu endişelerinin yer-siz olduğunu gördüklerimiz şehrimize avdete karar vermişlerdir.

Maamafih bu ayrılıktan, inşaat zerre kadar sekteye uğratılmamıştır. Eksilen inşaat teknik kadrosuna derhal Türk mühendis ve ustabaşları ikame edilmiştir.

Büyük barajın inşaatı süratle devam etmektedir. Hohtif şirketinin inşaatını kontrol için, hükümetimiz namına iki mühendis ve bir fen memurumuz inşaat başında bulunmaktadır.

Kontrol şefliğine de mühendis Celâl tayin edilmiştir.

İş başından ayrılan elektrik mühendisi Laysner ile ölçü mühendisi Hensge ve şef Şantiye Virst işlerinin başına dönmektedirler.

Adana Vakıflar İdaresi iki apartman yapıyor

Adana Vakıflar İdaresi 90.000 liraya iki apartman yaptırmaktadır. Bu binaların inşaa ihalesi yapılmış ve işe başlanmıştır. Apartmanlardan birisi Hü-kümet caddesi üzerinde diğeri de Abidin paşa caddesinde kurulmaktadır.

Evkaf, aynı zamanda Kalekapısında

Adana (Husu-si) — Şehrimizde hayırlı bir müessese, nin daha temeli atılmıştır. Bu müessese yeni askerî hastane-dir.

Askerî hastanenin temel atma töreni pek parlak oldu. Bu münasebetle tümkomutan, tümgeneral Arif Tanyeri bir nutuk söylemişlerdir.

Bina 230000 liraya çıkmaktadır. Üç kat olacak, 250 yatak olacaktır.

Resim tuğgenerali temel atma merasiminde nutuk söylerken göstermektedir.

Pazar Ola Hasan Bey Divor ki:

— Hayvanata dair ne yazılsa kaçırırım Hasan Bey..

... Geçen gün gazeteler, bu sene sıcak memleketlere gitmeye başlayan kuşların..

... Tüylerinin kavruyuş vücudlarının cascavla kal-dığını görmüşler.. Acaba niçin?

Hasan Bey — Şaşılacak bir şey yok... Lehistan üz-rinden geçmişlerdir...

Kaşın yegâne yazlığı: Gömbe yaylası

Yaylâ yollarının tanzimi devam ediyor, bazı yerlere şose yapıldı

Kaş, (Hususi) — Kasaba ovasının sonlarında ve şimal istikametinde bulunan Gömbe yaylası, deniz seviyesinden 3200 metre yüksekliğindeki «Akdağ» sil-silesinin eteklerindedir.

Sıcak yaz günlerinde de bembeyaz kar tabakaları örtülü bulunan bu muaz-zam dağ, Gömbe yaylasına cazib bir hu-susiyet vermektedir.

Birçok yerleri kür çam ağaçlarıyla süs-lenen bu güzel yaylada aynı zamanda ceviz, kestane, fındık gibi soğuk iklim-lerde yetişen meyvalar pek mebzuldür.

Kazamızla Gömbe yaylası arasındaki yollar düzeltilmektedir.

Çiftlik nahiyesi civarındaki yollar da Islah edilerek şose haline getirilmiştir. Bu münasebetle Kaş - Elmalı hudu-dunda bir tören yapılarak yolların u-mumî faydaları hakkında köylüye nu-tuklar söylenmiş ve hududa inşaat tari-hini gösterir bir levha dikilmiştir.

Kaşın güzel bir limanı: Bucak limanı

Kaş (Hususi) — Kasabamızın batısına düşen Bucak limanı, Asaz dağının dibin-de Andifil adasıyla çevrilmiş kuytu bir li-mandır.

Kış günlerinde açık denizlerde fırtı-naya tutulan gemiler için en iyi ilticagâh olan bu güzel koy, her tarafı kapalı ol-duğu için bir göl manzarası göstermek-tedir.

Koyun bir kısmı kumsal olduğu için burası plaj olmuştur fevkalade elverişlidir. Bir vakitler Kaşın oraya nakli düğü-nülmüş ise de bazı külfetler göz önünde tutularak bundan vazgeçilmiştir.

Halen bu güzel limanda belediyyeye aid mezbahadan başka göze çarpan bir ümran hareketi yoktur.

Hiç olmazsa çok güzel bir kumsala malik bulunan Bucagın bir plaj haline getirilmesi ihmal olunmamalıdır.

Bergamanın kurtuluşu yıldönümü

Bergama, (Hususi) — 14 Eylül Ber-gamanın kurtuluş günüdür. Bu mes'ud günü Bergamalılar her yıl olduğu gibi bu sene de coşkun tezahüratla kutula-mışlardır.

Merasime sabah saat dokuzda top a-tılmak suretile başlanmış müteakiben ist-irded günlerine aid mes'ud hatıraları canlandıran temsili gösteriler yapılmış-tır.

Orta okul direktörünün heyecanlı bir hitabinden sonra askerî kıt'aların geç-id resmi başlamış, bunu resmi ve husu-sî teşekküllerin alayları takip etmiştir.

Kaşa köyler arasında telefon tesisi

Kaş (Hususi) — Köylerle merkez ara-sındaki telefon tesisi ikmal edilmiş bulunmaktadır. Yakında kaza telefon tesisi de sona ermiş olacaktır.

Lüleburgaz otel ve sinema binası

Lüleburgaz (Hususi) — İnşası ikmal edilip dahili tesisi yapılmakta olan yeni otel, gazino, sinema binasının açılış töreni Cumhuriyet bayramında yapıla-caktır. Memleket için büyük faydalar temin edecek olan bu binanın müessisi olan belediyyeyi tebrik etmek bir vazife-dir.

Kaşta bol su

Kaş (Hususi) — Belediyemiz, yıllık ücreti 3 lira üzerinden bütün evlere de-mir borularla su tevziine başlamıştır. Halk bu vaziyetten son derece memnun olmuştur.

«Son Posta»nın tefrikanı: 24

BİR CASUS KADININ HATIRALARI

Yazan: Martha Richard

Çeviren: Hatice Hatib

Batan gemiden kurtulanlar

Fakat birkaç saniye sonra da tehlike işa-reti verilmiş bulunuyormuş. Düdükler çalı-yorlar. Koridorlardan koşan kamarotlar ka-pılara vurarak, yemek hazır olduğunu bil-dirdikleri sakin bir sesle:

— Tahliye kemerlerinizi takıp güverteye çıkınız.

Diye herkese haber veriyorlardı.

— Tahliye kemerlerinizi takınız!

Makineler durmuş. Bir tarafa yatmakta olan gemi beyhude yere müvazenesini bul-mağa çabalyormuş. Deniz sakin. İlk uyanan yolcular çılgın gibi güverteye gelmişlerdi.

Artık tahliye sandallarına doğru koşu-mağa başlanmıştı. Bu sandalları sakin çeh-reli bahriyeler müdafaa ediyorlarmış. Ge-minin içi altüst olmuş, herkes bağırıyor. Herkes kurtulmak için itişip kakışıyorlar, birbirlerini çiğniyorlarmış. Erkekler vahşi bir surette dövüşüyorlardı. Herkes tahliye sandallarına binmek için diğerini parçalı-yormuş.

Gemi süvarisi elinde bir megafonla kükrü-yormuş:

— Evvelâ kadınlar, evvelâ kadınlar!

Bu emir bütün gemi zabıterleri tarafından tekrarlanıyormuş, bu emirleri dinlemeyip ortalığı büsbütün karıştıran birkaç erkeği yakalayıp zaptetmişler. Bu sırada çılgına dönen bir anne çocuğu birlikte denize atıl-mış. Diplomat Louise ile Mary'ye:

— Bu taraftan geliniz demiş.

Ve onları bir tahliye sandalına doğru götürmüş. Gemi süvarisi bu sandalı mühim mevkiine hürmeten diplomat için bırakmış, Mary söylüyordu.

Louise Walter o akşam pırıl pırıl bir suare elbisesi giymiş ve sandala binmeden evvel bir müddet kendi eseri olan bu manzara-yı kemal sükküneyle seyretmiş.

Sonra insan dolu bir sandal içinde uzun ve ümitsiz saatler geçirmişler. Erkekler kü-rek çekiyorlar, dalgalar sandal ağır ağır sallıyor ve kadınlar bitkin bir halde titreyo-rulmuş. Bir den kadınlardan biri uzaktan yıldız gibi görünen bir ışığı işaret ederek bağırıyor:

— Bir vapur geliyor. Bizi kurtaracaklar...

Müthiş bir ümitsizlikle geçen gece sona ermekte, ufuk hafifçe aydınlanmakta imiş. Mary G. yanındaki Fransız diplomatının kolunu sıkarak:

Diye kekelemiş.

Birisi bir kibrit çakmış ve küçük çocuğun çehresini görmüştür ve herkes bu manzara karşısında titremiş, çünkü çocuk ölü imiş. Çocuğun ölüsünü kaldırıp denize atmışlar. Louise Walter şayanı tebriklenmiş. Eserinizi çok mükemmel yapmışsınız.

— 9 —

Gündüz beraber bulduğumuz barda bu akşam yeniden Jormanla buluşacaktık. O birkaç dakika geçtikten geldi ve işte bu ge-cikme beni kurtardı.

Bara geldiğim zaman beynelmil casusun planını kabul etmeğe hazırım. Onu bekle-diğim sırada otelde bulup beraber getirdi-ğim Fransızca bir gazeteyi gözden geçirdim ve pilot insiyakımı bir sürü havadisler için-de gözlerim bir tayyare motoru ilânına ta-kıldı.

Ve işte bu münasebetle akıma büyük bir tayyare fabrikasının direktörlerinden biri-nin husulî kâtiibesine olan Antoinette S. akı-ma geldi. Antoinette S. ve «kâtibeler mese-lesi!»

Bunları hemen zihnimde birbirine yaklaştırdım ve o genç kâtiibe ile aramda geçmiş olan bir muhavereyi hatırladım, o bana:

— İkinci büro ile münasebette devam ediy-or musunuz?

Diye sormuştu. Ben de ona:

— Hayır, muharebeden sonra oradan ayrıldım. Bazan eski şeflerimi görürüm. Fakat sırf dostane bir görüşme için...

Düşünceli bir tavırla:

— Ya!...

Dedi. Ona bir sürü sualler sordum. İkinci büroya mensub bir zabıte münasebeti mi vardı! Yoksa bu suali bana sırf bir teccüs-üle mi sormuştu. Kendisinden hiçbir şey öğ-renemedim.

Şimdi tahkikatıma Pariste devam etmeğe imkân buluyordum. Çünkü ilân şu mealde idi:

«Birinci defa olarak X... motoru Atlas Ok-yanusunu yendi. Bu motor ticarî bir uçağı evvelisi gün Dakardan Natala getirdi.»

Eğer Antoinette, ikinci büronun sözde bir zabıte münasebeti idiyse neden bunu ben-den saklıyordu.

Onun vasıtasıyla Feldenle Warnerin Pariste ki muhabirini elde edebileceğimi ve oradan da belki bütün teşkilâtı ortaya çıkarabileceğimi zannediyordum.

Jorman bara girdiği zaman benim planım tamamen hazırlanmış bulunuyordu. Bir da-kıkada yeni karar vermişim. Bir dakikada eski kararımı değiştirmiştim. Artık tam va-kittti. Jorman bana:

— Söyle bakalım, dedi, gününü nasıl geçirdin.

— İyi geçirdim. Hep gazeteleri okudum.

Masanın üstüne bıraktığım Paris gazete-sinin üstüne doğru endişeli bir nazar çevir-di. Ben sözüme devam ettim:

— Rahib... rahib... ne idi ismi.. ha hatırladım, rahib Constantinopu ne zaman gün-nah çıkartımağa davet edeceğiz.

— Yarın değil, öbürsü gün.

— Şimdi işimizi söyle telhis edelim Jor-man. Benden bu rahibin günah çıkarma hücceresinde kendimi madam von S. diye ta-nıtmamı istiyorsunuz. O bana dosyadan bahsedince şaşırması gibi hareket ederek hangi dosyadan bahsettiğini soracağım. On-

dan dosya hakkında malûmat alacağım ve öğrenmek istediklerimi iyice öğrendikten sonra ona lâalettayın bir vâdde bulunaca-ğım.. isim bu değil mi?

Casus hafif bir sesle ve ağır ağır konuşa-rak:

— Evet, fakat size ne oluyor?

— Red mi ediyorsunuz.

— Bilâkis kabul ediyorum.

Ağır bir yükün altında çıkmış gibi rahat bir nefes aldı. Hakikaten onun emniyet edebileceği yegâne kadın bendim. Çünkü bir kere ben almancayı Lorenli madam S. gibi aynı şive ile konuşuyordum ve bu rolü oynayabileceğim kadar da becerikli olduğum onca malûmdu.

— Fakat yalnız benim yarın Pariste bulunmam lâzım. Öbürsü gün tayyare ile dö-nen, Constantinopuun randevusuna yetişti-rim.

Jordan bu sözüme hayret etti. Emniyetsiz-liği gözlerinden okunuyordu:

— Size verdiğim malûmatın inandırıyor mu-sunuz ve kâtibeler meselesine.

Çok yavaş bir sesle konuşmuştu:

— İnandırıyor. Fakat yarın Pariste bulunmam lâzım, randevuya vaktinde geleceğimi size söylüyorum. Pariste gitmişim, gitmemişim bu sizi alâkadar eder mi?

Jordan pek müşkül bir vaziyette kalmışa benzordu:

— Benim size meselâ yarın da ihtiyacım olablir. Düşünüünüz bir kere, şunu hesabla-yınız, ya madam S. benim tahminimden evvel gelirse.

Aramızdaki münakaşa daha uzadı. Bu dakikada onun ısrarlarına bakarak bana öyle bir his geldi ki beynelmil casus beni Parise ancak yani «kâtibeler meselesi» hakkında verdiği malûmat benim işime yarayamıyacak bir zaman geldikten sonra benim buradan ayrılığuma razı olacak. Başlangıçtanberi ona fazla emniyetim yoktu. Bu kadar ehem-miyetli bir meseleyi niçin kendisi haber vermemiş, pazarlak ederek iyi bir para alma-mıştı. Bizim ikinci büromuz bile ona bu ma-lûmatı elde etmek için birçok para verebilirdi.

Jorman bana:

— Beni dinleyiniz, dedi, eğer burada kal-mağa razı olursanız size onlar hesabına Pa-riste çalışan ajansın ismini dahi veririm.

Bu sözleri söyleyince içimde garib bir his uyandı. Tanımadığım bir adamın, Fransız zabıti kılığında girmiş bu Alman casusunun hayatı benim elimde imiş gibi geldi. Onun teklifini bir el hareketle reddederek:

— Bu beni alâkadar etmez dedim. Benim yarın Pariste bulunmam lâzım. Bir kadının bazan hayatında her şeyden mühim olan bir randevusu vardır.

Bu bahane Jorman inanmadı. Fakat bardan kalkıp gittiğim zaman artık beynelmil casusla aramızda hiçbir teahhüd kalmamıştı. Fakat bu dakikada çok sıkı bir oyun oynamam lâzım geldiğini düşündüm. Hayatım ve belki de bir başkasının hayatı tehlikede idi.

Ertesi gün Tempelhof hava istasyonuna giderken umulmadık bir hâdisenin çıkıp beni yoldan alakoyacağına içimde bir hissi kâbelvuku vardı.

Benimle birlikte Parise gelen arkadaşma lâalettayın bir sebeb uydurmuşum ve ondan ayrılarak tayyare meydanına geldiğim zaman halden geçerek tayyareye binilecek mahalle doğru yürüdüm. Buraya giden yolu daıma bir camlı kulübene öntünden geç-er. Burada pasaport bümalesi yapıyor. Memur benim pasaportumu elimden alınca içimde bir korku hissettim. Pasaport benim İngiliz pasaportumdu. polisim eli aşağı doğru indi. Pasaportu mühürlemişti. Serbestim. Şimdi tayyareye binilebilirdim. Fakat kim bil-ler belki de beni Kolonyaya vardığımız zaman orada tevkif edeceklerdi.

Bir akşam evvel Bristol otelinin hofünde prens Rotiborla karşılaşmıştık. Prens Almanyanın Madrid şeftri idi. Ben o zamanlar onun ataşenavalı Von Krohna ihanet ediyordum.

Prens Rotibor kısa boylu, gayet ihtimamla giyinmiş, sık bir adamdı. Madridde kendil-ni gördüğüm tarihtenberi hiç değişmemiş denilebilirdi. O aynı zamanda genç ve ihti-yar olan acayip bir tip ve ötedenberi daima kendi kendine benziyor, hiç değişmiyordu.

Bana beni tayyor zannı geldi. Ben ona bir paket mektub vermiş ve: «Ekselans demiş-tim. İşte ataşenavalıya aşk mektupları. Ben onun çekmecesinin nasıl açıldığını bili-yorum.»

Demiştim.

Prens Rotibor beni görür görmez gözlerini başka tarafa çevirmişti. Acaba benim kim olduğumu hatırlamış mıydı?

Sabahtanberi garib bir humma içinde ya-nıyordum. Her dakika ve her tarafı bir ta-kım tuzaklar kurulmakta olduğunu vehme-diyordum. Bir casusun korkulu hayatı bağ-lanmıştı. Artık ben uykı da uyuyamıyacaktım.

Uçuş sahasında üç motorlu bir Alman tay-yaresi bana muntezdi. Orada da yeni bir korku geçirdim. Beni nereye götürüyorlardı? Ben yerimi Fransız tayyaresinden almamış mıydım? Bu da lüzumsuz bir korku idi.

Fransız ve Alman tayyare servisleri bir anlaş-ma yapmışlardı. Berlinle Paris arasında iş-liyen tayyarelerinin her ikisinde de aynı bi-letle seyahat edilebiliyordu

(İrhas: var)

Tornacı alınacaktır.

Askerî Fabrikalar Umum Müdürlüğünden

Fabrikalarımıza tornacı alınacaktır. İsteklilerden İstanbulda bulunanların Zeytinburnu fabrikasına, İzmirde bulunanların Halkapınar fabrikasına ve Ankaradakilerin de Umum Müdürlüğe müracaatları. «6339»

İstanbul Üniversitesi A. E. P. Komisyonundan :

Cerrahpaşa hastahanesi Göz Kliniğinde 3290.84 lira keşifli tesisat bağlama işleri 5/10/939 Perşembe günü saat 15 de Rektörlükte açık eksiltmeye konulmuştur. İsteklilerin 247 liralık muvakkat teminat makbuzlarıyla 3000 liralık bu gibi işler yaptığını dair eksiltme tarihinden 8 gün evvel İstanbul Vilâyetinden alınmış vesikalarıyla gelmeleri. Şartname ve ilişkileri hergün Rektörlükte görülür. «7473»

Deniz Levazım Satınalma Komisyonu İlanları

1. — Tahmin edilen fiyatı «5504» lira olan 20.000 kilo toz şeker, 22/9/939 Cuma günü saat 14 de pazarlıkla alınacaktır.
2. — Teminatı «326» lira olup şartnamesi hergün komisyondan alınabilir.
3. — İsteklilerin belli gün ve saatte Kasımpaşada bulunan komisyona müracaatları. «7471»

Toprak Mahsulleri Ofisinden

Bor ve Sarioğlan istasyonlarında yapılacak anbarların betonarmesi için lüzum gelen demirler müteahhidlere Ofis tarafından maliyet fiyatı üzerinden verilecektir.

Demirlerin bedeli teslim mahalli cins ve miktarları hakkında Ofisten şifahi malumat istenecektir. (7367)

Devlet Limanları İşletme Umum Müdürlüğünden :

İdare ihtiyacı için açık eksiltme usulüne elli ton zift ve on ton katranlı üstü�ü satın alınacaktır. Ziftin muhammen bedeli 2300 ve muvakkat teminatı 172,50 lira ve katranlı üstü�ünün muhammen bedeli 3500 muvakkat teminatı 262,50 liradır.

İhaleleri ayrı ayrı olarak 28/9/939 tarihine rastlayan Perşembe günü saat on beşte Galata rıhtımında Devlet Limanları İşletme Umum Müdürlüğü bina - sındaki Mübaya Komisyonunca yapılacaktır.

Mezkûr levazımın şartnameleri sözü geçen komisyonda hergün görülebilir. İsteklilerin bildirilen vakitten evvel muvakkat teminatlarını yatırmaları şarttır. «7138»

İstanbul Belediyesi İlanları

Vilâyet dahilindeki köprülerden bazılarına konulacak işaret levhalarının imal ve taliki işi 999 lira tahmin edilen bedel üzerinden 2490 numaralı kanunun 45 inci maddesinin B fıkrasına göre pazarlığa konulmuştur. İhale 22/9/939 Cuma günü saat 14 de Daimî Encümeninde yapılacaktır. Kat'i teminat miktarı 150 liradır. Şartname hergün Zabıt ve Muameleat Müdürlüğü kalemünde görülebilir.

Taliblerin buna benzer en az 500 liralık iş yaptıklarına dair Nafia Müdürlüğünden alacakları fenni ehliyet vesikası ve ilk teminat makbuz veya mektublarla ihale günü muayyen saatte Daimî Encümeninde bulunmaları. (7416)

Keşif bedeli 29.893 lira 90 kuruş olan Valt konağı caddesi ve Şişhane mevkilerindeki Çocuk bahçeleri inşaat ve tesisatı kapalı zarf eksiltmesine konulmuştur. İlk teminat 2242 lira 5 kuruştur. İhale 2/10/39 Pazartesi günü saat 15 de İstanbul Belediye Daimî Encümeninde yapılacaktır. Şartname 150 kuruş muktabilinde İstanbul Belediyesi Fen İşleri Müdürlüğünden alınabilir. Taliblerin 39 yılına aid Ticaret Odası ve ihale en 8 gün evvel Fen İşleri Müdürlüğünden alacakları fenni ehliyet vesikaları ve ilk teminat makbuz veya mektubları ile 2490 N. lu kanuna göre hazırlayacakları kapalı zarflarını ihale günü saat 14 e kadar İstanbul Belediyesi Daimî Encümenine vermeleri. (7161)

Devlet demiryolları ve limanları işletmesi umum idaresi ilanları

Muhammen bedeli 921 lira olan 300 Kg. hayvanı kıl 30.9.1939 Cumartesi günü saat (10,30) on buçukta Haydarpaşada gar binası dahilindeki komisyon tarafından açık eksiltme usulüne satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin 69 lira 8 kuruşluk muvakkat teminat ve kanunun tayin ettiği vesikalarla birlikte eksiltme günü saatine kadar komisyona müracaatları lazımdır. Bu işe aid şartnameler komisyondan parasız olarak dağıtılmaktadır. (7487)

İstanbul Levazım Âmirliğinden :

İstanbul Dikimevi Bursa Saraçevi için 200 ilâ 250 kuruş yevmiye ile iki saraç ustası, 2 numaralı Dikimevinde teşekkül eden heyet tarafından imtihan ile alınacaktır. Taliblerin dilekçe ve bonservisleriyle birlikte 21/9/939 Perşembe gününe kadar Tophane - de 2 numaralı Dikimevi Müdürlüğüne müracaatları. «438» «7411»

Kadıköy Vakıflar Direktörlüğü İlanları

İneadada Longoz vakif ormanlarının Rapana, Bezirgan yolu üzerinde ve Değirmendere mevkiinden bir sene müddetle kesilip imal ve nakledilmek üzere 200 M3 gayri mamul kavak kerestesi açık arttırmaya çıkarılmıştır. İhalesi 28/9/939 Perşembe günü saat 14 tedir Talib olanların «60» liralık ilk teminat ile Kadıköy Vakıflar Müdürlüğüne müracaat etmeleri. «7212»

İst. P. T. T. Müdürlüğünden :

Üsküdar P. T. T. merkez binası bir kısım tamirat ile çavuş, malzeme deposu ve kömürlük inşaatı açık eksiltmeye konulmuştur. Eksiltme 27/9/939 Çarşamba saat 15 de B. Postahane binası birinci katta Müdürlük odasında toplanacak alım satım komisyonunda yapılacaktır. Keşif bedeli 2467 lira 25 kuruş, muvakkat teminat 186 liradır. İsteklilerin en az 1500 liralık bu işe benzer iş yaptığını dair idarelerinden almış olduğu vesikalara istinaden İstanbul vilâyetinden eksiltme tarihinden 8 gün evvel alınmış ehliyet ve 939 yılına aid Ticaret Odası vesikası ve çalışma günlerinde yatıracakları muvakkat teminat karşılığı alacakları teminat makbuz ile komisyona ve işe esas keşif ve müstenidatı şartname vesairesi mezkûr müdürlük idari kalem levazım kısmına müracaatla görebilecekleri. «7055»

RADYO

Ankara Radyosu

DALGA UZUNLUĞU

1648 m. 182 Kcs. 120 Kw.
T.A.Q. 19,74 m. 15195 Kcs. 20 Kw.
T.A.P. 31,70 m. 9465 Kcs. 20 Kw.

ÇARŞAMBA 29/9/939

12,30: Program ve memleket saat ayarı, 12,35: Türk müziği (Pl.), 13: Memleket saat ayarı, ajans ve meteoroloji haberleri, 13,15-14: Müzik (Riyaseticümhur bandosu) eşi İhsan Küncer, 1 — Blankenburg — Mars, 2 — Waldteufel — Valzer les Sirènes, 3 — Jericho poème Symphonique — M. Bernay, 4 — Léo Elbes — Antazi Lakmé, 5 — E. Grieg — Norwegianes No. 1 Dans, 19: PUrogram ve memleket saat ayarı, 19,05: Müzik (Hafif orkestra müziği Pl.), 19,30: Türk müziği (İnce saz faslı), 20,15: Konuşma (Dış politika hükümleri), 20,30: Memleket saat ayarı, ajans ve meteoroloji haberleri, 20,50: Türk müziği. Okuyan: Müzeyyen Senar, çalanlar: Cevdet Kozan, Refik Fersan, Kemal Niyazi Seyhun, 1 — Karciğâr peşrevi, 2 — Udi Ahmed — Karciğâr şarkı — Tiri çeşmanında saydeyledin, 3 — Arif Bey — Karciğâr şarkı — Gönül bezmi harab abadi gamdır, 4 — Şükrü — Karciğâr şarkı — Hasta bir ümid ile, 5 — Cevdet Kozan — Ud taksimi, 6 — Tanburî Ali Efendi — Karciğâr şarkı — Bir taraftan aşığî derdi gam, 7 — Mahmud Celâlettin Paşa — Karciğâr şarkı — Vah meyusu visalındır gönül, 8 — Karciğâr saz semâisi, 9 — Selâhattin Pınar — Muhayyer türkû — Gökler perisi gibi Emine, 10 — ... Halk türküsü — İrafa fincan koydum, 21,30: Haftalık posta kutusu, 21,45: Müzik (Romans vesaire), 22: Müzik (Küçük orkestra) şef Necib Aşkin, 1 — Kutsch — Mars, 2 — J. Strauss — Yarası opertinden potpuri, 3 — Bela Volgraf — Kalbim aşkla dolu — Ağır vals, 4 — Sylvester Schider — Dinle keman ne söylüyor, 23: Son ajans haberleri, ziraat, ehsam, tahvilât, kambiyo — nukud, borsası (fiat), 23,20: Müzik (Cazband Pl.) 23,55-24: Yarınki program.

Ankara borsası

Açılış - Kapanış fiyatları 19 - 9 - 939

ÇEKLER

	Açılış	Kapanış
Londra	5.21	5.21
Neu - York	—	—
Paris	—	—
Milano	—	—
Cenevre	—	—
Amsteradm	—	—
Berlin	—	—
Brüksel	—	—
Atina	—	—
Sofya	—	—
Prag	—	—
Madrid	—	—
Varşova	—	—
Budapeşte	—	—
İtires	—	—
Belgrad	—	—
Tokyo	—	—
Stockholm	—	—
Petrograd	—	—

İSTİKRAZLAR

	Açılış	Kapanış
Türk borcu I peşin	19	19
» » II »	19	19
» » I vadeli	—	—

Doktor Hafız Cemal

(Lokman Hekim)

Divanyolunda 104 numarada hergün hasta kabul eder. Telefon 21044-23398

Son Posta

Yevmi, Siyasî, Havadis ve Halk gazetesi

Yerebatan, Çatalçeşme sokak, 25

İSTANBUL

Gazetemizde çıkan yazı ve resimlerin bütün hakları mahfuz ve gazetemize aiddir.

ABONE FİATLARI

	1 Sene Kr.	6 Ay Kr.	3 Ay Kr.	1 Ay Kr.
TÜRKİYE	1400	750	400	150
YUNANİSTAN	2340	1230	710	270
ECNEBİ	2700	1400	800	300

Abone bedeli peşindir. Adres değiştirmek 25 kuruştur.

Gelen evrak geri verilmez. İlanlardan mes'uliyet alınmaz. Cevap için mektublara 10 kuruşluk Pul ilâvesi lazımdır.

Posta kutusu : 741 İstanbul
Telegraf : Son Posta
Telefon : 20203

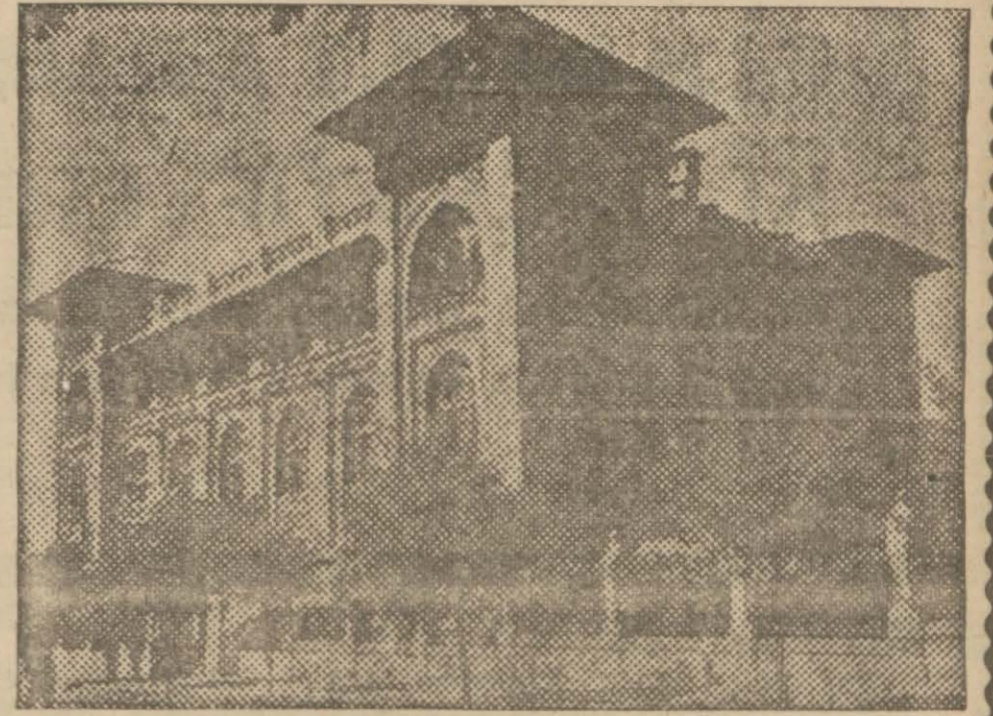
T. C. ZİRAAT BANKASI

Kuruluş tarihi: 1883

Sermayesi: 100.000.000 Türk Lirası

Şube ve ajans adedi: 262

Ziraat ve ticari her nevi banka muameleleri

PARA BİRİKTİRENLERE 28.800 Lira İKRAMIYE VERECEK

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesaplarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plana göre ikramiye dağıtılacaktır:

Adet	1,000 Liralık	4,000 Lira
4	500	2,000
4	250	1,000
40	100	4,000
100	50	5,000
120	40	4,800
160	20	3,200

DİKKAT: Hesaplarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmüşlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlası verilecektir.

Kur'alar senede 4 defa, 1 Eylül, 1 Birincikanun, 1 Mart ve 1 Haziran tarihlerinde çekilecektir.

Nafia Vekâletinden :

3611 numaralı kanunun muvakkat 1 inci maddesi mucibince mülga «Nafia Fen Mektebi» mezunu olup halen bilûmum devlet devairi, belediyeler veya bunlara bağlı müesseselerde maaş veya ücretle müstahdem bulunanlarla serbest çalışanlara dahi 12/12/938 tarihinde «40» yaşını ikmal etmemiş olmak ve mühendislik tahsiline kabiliyetli görülmek şartıyla Teknik Okulunda açılmış olan mühendislik kurslarına devam hakkı bahşolduğuna nazaran alâkadarların bu haktan istifade edebilmeleri için gene mezkûr maddenin sarahati veçhile 31/12/939 tarihine kadar Nafia Vekâletine yazılı müracaat etmeleri, aksi takdirde kur. sa devam haklarının zail olacağı ilân olunur. «2503» «4554»

Emniyet Umum Müdürlüğünden :

Elde mevcut nümunesi ve şartnamede yazılı vasıfları dairesinde zabıta memurları için azı «2000», çoğu «2500» adet kaput 22/9/939 tarihine musadif Cuma günü saat 15 de kapalı zarf usulüne satın alınacaktır.

Beherine 12 lira fiyat tahmin edilen bu kaputların nümunesini görmek ve şartnamesini almak isteyenlerin Emniyet Umum Müdürlüğü levazım şubesine müracaatları.

Münakasaya iştirak edeceklerin 2437 lira 50 kuruşluk teminat makbuzu veya banka mektublarıyla 2490 sayılı kanunun dördüncü maddesinde yazılı belgelerle birlikte zarfları münakasa günü saat 14 de kadar komisyona teslim etmeleri. «4239» «6956»

P. T. T. Levazım Müdürlüğünden :

Adet	Nev'i	Muhammen Bedeli Lira	Muvakkat teminat Lira	Pazarlık saati
250	Masa telefonu :			
50	Duvar » :	12.000	900	15
100	Seyyar » :			
400				

1 — Nev'i ve miktarları yukarıda yazılı telefon makineleri 4/Eylül/1939 tarihinde yapılan eksiltmede ihale edilmediğinden pazarlıkla alınacaktır.

2 — Pazarlık 3/Teşrinievvel/1939 Salı günü yukarıda gösterilen saatte Ankarada P. T. T. Umumi Müdürlük binasındaki Satınalma komisyonunda yapılacaktır.

3 — Taliblerin şartları öğrenmek üzere her gün ve pazarlığa iştirak etmek için 3/Teşrinievvel/1939 tarihinde mezkûr saatte o komisyona müracaatları. «7063»

İstanbul Limanı Sahil Sıhhiye Merkezi Satınalma Komisyanundan :

1 — Merkezimiz müstahdemini için nümunesi veçhile (159) takım maasket kışlık elbise yaptırılacaktır. Beher takımının bedeli (15) lira (65) kuruştan tutarı (2504) liradır.

2 — Eksiltme açık olacaktır.

3 — Bu işe aid şartname merkezimiz levazım memurluğundan parasız alınır.

4 — Eksiltme 3/Birincikanun/1939 Salı günü saat 15 te Galatada Karamustafapaşa sokağında mezkûr merkez satın alma komisyonunda yapılacaktır.

5 — Muvakkat teminat parası (187) lira (80) kuruştur.

6 — Bu eksiltmeğe gireceklerin bu gibi işler yaptığını dair 1939 senesi Ticaret Odası vesikalarmı göstermeleri şarttır. (7363)

Her yerde ve her zaman en kuvvetli hazır gıda Türk fıındığıdır.

FINDIK TARIM SATIŞ KOOPERATİFLERİ BİRLİĞİ

bu mükemmel gıdadan bütün memlekette her vatan-daşın kolaylıkla istifade etmesi için tertibat alıyor.

HANS WALTER FEUSTEL

Firmasının İstanbul, Galata Rıhtımı 45 No. daki
NORDLOYD SEYAHAT AÇENTASINDA
Bütün dünyada kara, deniz ve hava yolculuklarına aid biletler satılmakta
ve en doğru malûmat verilmektedir.

Mektup adresi: F. K. 1436

Tel: 41178

Bremen'de Norddeutscher LLOYD umumî acentalığı

Bundan başka: Türkiye Cumhuriyeti Devlet hava yolları, Ankara - Hamburg - Amerika hattı, Hamburg - Alman Afrika hatları, Hamburg "MER", orta Avrupa seyahat acentalığı, Berlin Alman Lufthansa A. Ş., Berlin - İrak devlet demir yolları, Bağdat - İlk Tuna buharlı Gemiler işletme Şirketi, Viyana acentalıkları.

Cumartesinden maada hergün 8 den 18 e ve Cumartesi günleri 17 ye kadar açıktır.

Saraçhanebaşı - Horhor caddesinde

Kız
Erkek

Hayriye Lisesi

Yatılı
Yatısız

Ana İlk, Orta ve Lise sınıflarına talebe kaydına başlanmıştır. Ecnebi lisani ilk sınıflardan itibaren başlar. Kızların yatılı kısmı tamamen ayrı bir binadadır. Yatısız talebeyi nakletmek için mektebin hususî otobüs servisi vardır. İsteyenlere tarifname gönderilir. Telefon: 20530.

Cağaloğlu Mollafenari caddesinde

YENİ NESİL İLK OKULU

Tedrisatın ciddiyeti, Çocuklara verilen asri ve hususî bir terbiye sistemi ile emsali arasında temayüz eden ve gösterdiği muvaffakiyetler dolayısıyla Kültür Bakanlığınca resmi mekteplerle muadeleti tasdik edilmiştir. YENİ NESİL ilk okulunun ayrıca mükemmel bir de anasınıftı vardır. Okulda ecnebi dil tedrisatına çok ehemmiyet verilmektedir. Kayıtlara başlanmıştır. Müracaat hergün saat 8.30 dan 12 ye kadar.

İstiklâl Lisesi Direktörlüğünden:

1 — Bütün sınıflar için yatılı ve yatısız, kız ve erkek talebe kaydına devam olunmaktadır.
2 — İsteyenlere kayıt şartlarını bildiren tarifname gönderilir.
Adres: Şehzadebaşı Polis karakolu arkası Telefon: 22534

ANBAR İNŞAATI Toprak Mahsulleri Ofisinden

1 — Kunduz istasyonunda yapılacak anbar ve idare binasile buna müteferri işler götürü olarak kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur.

Keşif bedeli (59.888,05) elli dokuz bin sekiz yüz seksen sekiz lira beş kuruştur.

2 — Eksiltme evrakı (3) üç lira mukabilinde Ofis Umum Müdürlüğünden alınabilir.

3 — Eksiltme 25/9/939 tarihinde saat 15 de Ankarada Ofis binasında yapılacaktır.

Teklif mektublarını havi zarflar makbuz mukabilinde Ofisin Muhaberat servisine teslim edilecektir.

4 — Muvakkat teminat miktarı (4244,40) dört bin iki yüz kırk dört lira kırk kuruştur.

5 — İstekliler teklif evrakı meyanına eksiltmeye girebilmek için ihale tarihinden nihayet iki gün evvel Ofisten alacakları ehliyet vesikasını koyacaklardır.

6 — Anbarın betonarmesi için lâzım gelen demirlerden Ofiste mevcut olanlar maliyet fiatı üzerinden müteahhide verilecektir. Demirlerin teslim mahalli, cins ve miktarları hakkında Ofisten şifahen malûmat istenecektir. «4613» «7368»

İstanbul sıhhi müesseseler arttırma ve eksiltme komisyonundan

Haydarpaşa emrazı sariye hastanesine lâzım olan 115 kalem ilaç ve sıhhi malzeme açık eksiltmeye konulmuştur.

1 — Eksiltme 27/9/939 Çarşamba günü saat 14.30 da Cağaloğlunda Sıhhat ve İctimai Muavenet Müdürlüğü binasında kurulu komisyonunda yapılacaktır.

2 — Muhammen fiat 1914 lira 44 kuruştur.

3 — Muvakkat teminat 143 lira 60 kuruştur.

4 — İstekliler şartnamesini hergün komisyonundan alabilirler.

5 — İstekliler 1939 yılı Ticaret Odası vesikasıyla 2490 sayılı kanunda yazılı vesikaları ve bu işe yeter muvakkat teminat makbuz veya banka mektubile birlikte belli gün ve saatte komisyonuna gelmeleri. (7157)

Dünya Muharrirlerinden Tercih meler Serisi No. 37

O. HENRY

**BOLİVAR İKİ
KİŞİYİ ÇEKEMEZ.**

Türkçeye çeviren;
Hasan Âli Ediz

Fi 50 Kr.

REMZİ KİTAPEVİ

Mantarlı muşambalar, storlar perdeler ve sair her türlü
TEFRİŞAT

Levazımatı, Beyoğlunda **BAKER** mağazalarında her yerden müsaid şartlar ve ucuz fiatlarla satılmaktadır. Beyaz eşya dairemizde haseler, yatak çarşafı ve yünü yatak örtülerinin fiatları kıyas kabul etmez derecede ucuzdurlar ve rekabetten aridirlir

İlan Tarifemiz

Tek sütun santimî

Birinci sahife 400 kuruş
İkinci sahife 250 »
Üçüncü sahife 200 »
Dördüncü sahife 100 »
İç sahifeler 60 »
Son sahife 40 »

Muayyen bir müddet zarfında fazlaca miktarda ilân yaptıraraklar ayrıca tenzilâtlı tarifemizden istifade edeceklerdir. Tam, yarım ve çeyrek sayfa ilânlar için ayrı bir tarife derpiş edilmiştir.

Son Posta'nın ticarî ilânlarına aid işler için şu adrese müracaat edilmelidir:

**İlâncılık Kollektif Şirketi
Kahramanzade Han
Ankara caddesi**

Son Posta Matbaası

Neşriyat Müdürü: **Selim Ragıp Emeç**

**SAHİPLERİ: S. Ragıp EMEÇ
A. Ekrem UŞAKLIĞIL**

KANZUK

MEYVA TUZU

Mide, barsak, karaciğer ve safra yollarını temizler, muannid inkıbazları giderir. Hazmi teshil eder.

İNGİLİZ KANZUK ECZANESİ — Beyoğlu, İstanbul

Sümer Bank SELLÜLOZ SANAYİİ MÜESSESESİNDEN:

Bugünkü cihan vaziyeti dolayısıyla ham madde tedarikinde maruz kalılabilecek müşkülât ve aynı zamanda memleketin her nevi kâğıd ihtiyacını kabül olduğu kadar uzun bir müddet temin edebilmek zarureti bizi imalat programlarımızda bazı tadilâta bulunmak ve aynı zamanda fiatlarımızı da normalize etmek mecburiyetinde bırakmıştır.

Maahaza herhangi bir ihtikâra meydan bırakmamak üzere lâzım gelen tedbirler almıştır.

Büyük toptancılara yapılan iskonto lâğvedildiği gibi İstanbulda Yemiş İskolesinde açtığımız perakende satış depomuzda aşağıda gösterilen fiatlarla kartonlarda bir top ve kâğıdlarda bir balyaya kadar satış yapmakta bulunduğumuzu ilân ederiz.

Perakende satış fiatları:

C İ N S İ	Perakende kilo fiatı	Kuruş
Kraft ambalaj kâğıdı 60 Gr.	31,5	
" " " 40 ve 50 Gr.	32,—	
Bir taraflı beyaz Sellüloz kâğıdı 60 Gr.	31,5	
" " " 40 ve 50 Gr.	32,—	
Beyaz Sellüloz iki taraflı	36,—	
Renkli Sellüloz kâğıdı sarı, turuncu, pembe	37,—	
" " " mavi, yeşil	38,—	
" " " kırmızı	39,—	
Açık renkli bir taraflı Sellüloz kâğıdı	32,5	
Biletlik kâğıtlar renkli	30,5	
Biletlik kâğıtlar beyaz	28,5	
İmitasyon Kraft 60 Gr.	28,—	
İmitasyon Kraft 80 Gr.	27,—	
Sünger kâğıdı pembe	42,—	
" " beyaz	39,—	
Sümen sünger kırmızı	42,—	
" " yeşil	39,—	
Şrenz (bakkal) kâğıdı 130 Gr. ve yukarısı	22,5	
" " 130 Gr. dan aşağısı	23,5	
Kaba beyaz mukavva (iyi mal) 45 numarada	595	
İtibaren 24 kiloluk paketi	545	
Gri mukavva 50 numaradan itibaren 24 kiloluk paketi	545	

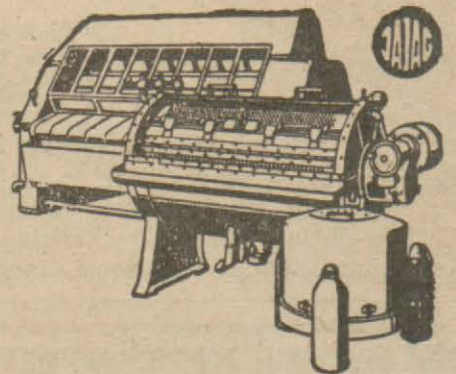
Elektrikle

Yıkama

Çamaşır daha çabuk, rahat, daha iyi ve ucuz yıpranmadan yıkanır ve aynı zamanda dezenfekte edilir. Kirli çamaşır üç saat zarfında yıkanır, kurutulur, ütülenir ve tekrar kullanmaya hazır bir hale getirilir. JAJAG çamaşır yıkama tesisatları hakkında izahat isteyiniz.

Birinci derecede referansolar.

J. A. John A. Ş. Erfurt
Müessesil: İstanbul, Kurukahveci
Han 20/22 Değış Glyarmati Tel: 21187

T. İŞ. BANKASI

1939 Küçük Cari Hesablar İkramiye Plânı

32.000 Lira Mükâfat

Kura keşide tarihleri: 1 Şubat, 1 Mayıs,
26 Ağustos, 1 Eylül, 1 İkiciteşrin

İKRAMİYELER

1 Adet 2000 lirahk	—	2,000 Lira
5 " 1000 "	—	5,000 "
8 " 500 "	—	4,000 "
16 " 250 "	—	4,000 "
60 " 100 "	—	6,000 "
95 " 50 "	—	4,750 "
250 " 25 "	—	6,250 "
435		32,000

T. İş Bankasına para yatırmakla, yalnız para biriktirmiş olmaz, aynı zamanda talihinizi de denemiş olursunuz.